

روزنوی

روزنوی
کتاب پر لپی شمیرہ

الامام الخميني

۲ جدي ۱۳۵۹

LIBRARY OF THE
JAN 27 1988
LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY OF
TORONTO

اختصار وقایع مهم

د افغانستان دخلک د دموکراتیک کونډ د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو غړي، د انقلابي شورا مرستیال اود افغانستان دموکراتیک جمهوریت د صدراعظم مرستیال سلطانعلی کشتهند چی د کیوبا د کمونست گوند په دویمه کنگره کی د گاون له پاره د یوه هیات په مشرۍ هغه هوادنه تللی وو د قوس په نږه ویشته نیټه یی دغی کنگری په بشپړه غونډه کسۍ خپله اوږده وینا وکړه چی د کنگره گډون کوونکو یی نود هر کلی وکړ.

سلطانعلی کشتهند عضو بیروی سیاسي کمیټه مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان معاون شورای انقلابی و معاون صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان که در راس یک هیات حزبی جهت اشتراک درد وین کنگره حزب کمونست کیوبا به هارونا رفته بودو همچنان پس از انجام یک سلسله مذاکرات رسمی در مسکو پیرامون همکاری های اقتصادی بین جمهوری دموکراتیک افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی روز ه جدی بکابل باز گشت.

دکتور اناهیټا راتب زاد عضو بیروی سیاسي کمیټه مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان عضو شورای انقلابی، رئیس سازمان دموکراتیک زنان و رئیس سازمان صلح، همبستگی و دوستی جمهوری دموکراتیک افغانستان روز ۳۰ قوس در دفتر کارش در مقر کمیټه مرکزی با احمد الفرح نماینده سازمان آزادی بخش فلسطین در کابل ملاقات تعارفی بعمل آورد.

د اتحادیلاستیک په نامه دیلاستیکی کوشن یوه لاپریکه د جدی ۳ د کابل د صنعتی سیمې د صنایعو په پار کونو کی پرانستل شوه او په تولیدی پیل وکړ.

از طرف ببرک کارمل منشی عمومی کمیټه مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان تلگرام تبریکه به مناسبت انتخاب مجدد فیدل کاسترو بحیث منشی اول کمیټه مرکزی حزب کمونست جمهوری کیوبا به هارونا (مخبره شده است).

از طرف ببرک کارمل منشی عمومی کمیټه مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان پیام تسلیت به مناسبت درگذشت الکسی نیکو لایوید کاسیگین شخصیت برجسته حزب کمونست اتحاد شوروی و دولت شوروی، عضو کمیټه مرکزی حزب کمونست اتحاد شوروی و نماینده شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی عنوانی لیونید ایلچ بریژنف منشی عمومی کمیټه مرکزی حزب کمونست اتحاد شوروی و صد رهیات رئیس شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و نیکو- لای الکساندروویچ تیخونوف رئیس شورای وزیران اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به مسکو صادر گردیده است.

د افغانستان دخلک دموکراتیک کونډ د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو غړي د انقلابي شورا مرستیال اید صدراعظم مرستیال سلطانعلی کشتهند د جدی ۳ ماسپښین د شوروی سوسیال- لیستی جمهوریتونو د اتحاد له واکمنو مقاماتو سره د اقتصادی، او تخنیکي همکاری یو یو له مهمی موافقی په مسکو کی په نښه اولاسلیک کړی.

از بالا به پائین :

ببرک کارمل منشی عمومی کمیټه مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان موقعیکه با یکتن از چاپ اندازان با مصیبت خاص مصافحه و احوال پرسی مینماید.

ببرک کارمل منشی عمومی کمیټه مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان هنگامیکه مدال افتخاری رابه سیمه یکتن از چاپ اندازان می آویزند.

سلطان علی کشتهند عضو بیروی سیاسي کمیټه مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان معاون شورای انقلابی و معاون صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان هنگام مواصلت به میدان هوایی بین المللی کابل میان مستقبلین

«بهترین شکل سازمانی اتحاد تمام نیروهای ملی و وطنپرست واقعی و سازمانهای مربوطه
شان همانا جبهه ملی پدروطن است . اینجبهه شکل مطمئن و آزموده سازمان توده های
مردم براساس آرمانهای ملی و دموکراتیک است که تیوری انقلابی ، تجربه تاریخی
جنبش های انقلابی جهان و همچنان تجربه سیاسی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و
نهضت انقلابی کشور مؤید آن است .»
ببرک کارمل

شنبه ۶ جدی ۱۳۵۹ ۲۷ دسامبر ۱۹۸۰

درین شماره

در طول سال گذشته نظر مطبوعات و شخصیت
های جهانی درقبال ، انقلاب افغانستان و
مداخلات خارجی .

• • •

یک سال در یک هفته .

• • •

این چراغی است گزین خانه بدان برند .

• • •

نهم ژانویه .

• • •

دئور انقلاب له نوی پراوغه یو کال تیر
شو .

• • •

پرندگان مهاجر

• • •

قسمت اخیر قانون جرایم علیه
احضارات محاروبی .

• • •

پیروزی زنان دپوتاتو انقلاب تور .

• • •

تحول شش جدی .

• • •

سپاهی گمنام .

• • •

دوستی افغان و شوروی دست آورد حزب
و مردم ماست .

• • •

ششم جدی یاروژنجات مردم، مبین و انقلاب
خلق افغانستان .

• • •

آی خانم به یکی از شهر های بی نظیر
باستانی .

• • •

جدی پیروزی اهورا مزدا بر اهریمن .

دپلارنی وطن پر اخه ملی جبهه

زمونیزه لرغونی اوتاریخی هیوادکی دئور
د ملی او دموکراتیک انقلاب دبریا لیتوب په
نتیجه کی دموکراتیک نظام منبغ ته راتللو او
په تیره بیا دطبقاتی ډول ډول ستمونو له
منځه وړونکی انقلاب دنوی پراوویل چی ۱۳۵۸
کال دجدی په شپږ مه نیټه دافغانستان دخلک
دموکراتیک گوند (دهیواد دکارگری طبقی او
نورو زیار ایستونکو مخکښ) سره د هیواد
دملیونی پرگو په ملاتړ او پیوستون د جلا
امین اوده دجنايتکار بانډ په رانسکوریدلو
سره بی زموږ دځویدلو خلکو اودخیلو بچیانو،
پلرونو او میړنو په بیلتنو گړیدلو گورنیو
ژوو ته یی خوشحاله کړل او دلو مېر
خسل له پاره یی په وچو شونډو
دملیح تبسم ډاډه کوونکی خلا خپره شوه ،
نړیوال امپریالیزم په تیره بیا دامریکا نړی
خوږ ونکی امپریالیزم له خپلو تودمخوانو یوالانو
(غولونکی انگلیس، لوی غوښتونکی چین او
دعربوله ارتجاع) سره نامقدس اتحاد وکړ او
ادوی په خپله اصطلاح په دغه سیمه کی دامریکا
دحیاتی گټو دتاوانی کیدلو له امله دغه نړی
خوږونکی او بشروونکی امپریالیزم اته چی دویشتام
دپیوژلو خلکو په ویشول کی لاسونه دهیچاله
نظر نه شی پتولای ددوره تاوورغی چی دتولی
نړی دخوږولو له پاره یی خوله وازه کړه اودنړی
په هره برخه کی یی دلاس بری په صورت کی
منکولی بشغی کړی او په افغانستان کی یی
دخرگندی لاسوهنی په ذریعه چی انکار نه منونکی
استاد اوشواهد یی هره ورځ زموږ لاس ته
راځی په سیمه کی دحالاتو دکووړولو له پاره
زمینه برابره کړه اودخیلو تالی څټوبه وسیله
یی زموږ دهیواد اوخلکو پر ضد دنا اعلان
شوی جگړی په ترڅ کی په داسی غیر انسانی
چارو او انسان وژنولاس پوری کی چی انسانیت
پری شرمیری او بشرپالونکی نړی تری هرکله
کوی .

دامریکا دنړی خوږونکی امپریالیزم ددومره
تاو ، غوسی دلیل خرگند دی او هغه داچی
دامریکا هغه ټول شر میدلی پلانونه زموږ
دافغانستان دخلک دموکراتیک گوند دمرگزی ټولنه جوړوو .

دخلکو دسمنډی پاڅون په خپاند ه ځیوکی کمیټی عمومی منشی ، دانقلابی شورا رئیس او
په اوبلاهو شول چی دلرغونی او تاریخی
افغانستان دنابود او له پاره یی دخپل ستر
چاسوس ناامیر ، حفیظ الله په وسیله تطبیقول .
خو څنگه چی دافغانستان قهرمان خلک
دخپل هیواد سره دژبه له کومی مینه لری اود
خپلی وینی په وروستی ځاڅکی هم دخپل هیواد،
خپلی خپلواکی، دځاوری تمامیت او ملی حاکمیت
دفاع کوی، دنړیوال امپریالیزم ټول منحوس
پلانونه او نقشی چی ددوی دهیواد اوخلکو
گټو ته ناوان رسوی شته وی اوله ځاوروسره یی
برابروی .

چی دافغانستان دموکراتیک جمهوریت د
وطنپالو نکوملی قوتونو چرگی په خپلی اعلامیه
کی له دغه علمی تحلیل سره دخپل یووالی
ټولی خوابدی ، دشمعی او تربیگی یی شاته
اوږزولی اوپه پوه پراخه جبهه کی سره دخپلو
دښمنانو دلازیاتو ټکو لو له پاره راټول شوی
او خپل هیواد ته یی نجات وکړیدی .
اوس چی دسیمی ارتجاعی حکومتونو ، دکورنی
تودی ارتجاع سره یو ځای دامریکا دنړی
خوږونکی امپریالیزم، انگلیس، لوی غوښتونکی
چین او دعربو دارتجاع په لمسه او هراړ خیزه
مرسته زموږ دهیواد په کور نیو چارو کی
لاس وهی او په دغه سیمه کی دامنیت او کړاوی
دکروړولو له پاره مرگونی هلې ځلې کوی ددی
اړتیا محسوسه ده چی ټول ملی اووطنپال قوتونه
سره یو ځای دپلارنی وطن په پراخه ملی جبهه
داهنه غیرت اوامیرانی څخه خرگنده اولړزو .
ونکی اواز دی چی ددی ځاوری دزیارایستونکی
انسان دهغه دغوره دود اودستور عالی، معنوی
اعتقاداتو اوددی وطن دغرونو او دښتو میرنی
دفاع یی گړیده او دخپلواکو عقابانو دغه آزاد
او خپلواک ټاټوبی یی داستقاماری زور گپرو
قوتونو اوامپریالیستی توروغزونو له لرلی او
نازلی سیوری او ددوی دآسونو دتا ختنوله
تور گرد څخه آزاد او خپلواک ساتلی دی .
داژموږ وسینیز هوډاونه ماتیدونکی اراده
کابل کی دپلارنی وطن دملی پراخی جبهی دجوړیدو ده، په همدغه هوډاوه دغه اراده به پرمخ ځو
دقدماتو دبرابر ولو او دتارک له پاره ستره اوپه افغانستان کی به دخپلواک انقلابی هدفونود
تاریخی جرگه جوړه شوه ، په دغی جرگی کی تطبیق په وسیله له هرراژ استعمار څخه خلاصه
دافغانستان دخلک دموکراتیک گوند دمرگزی ټولنه جوړوو .

تجربہ

در طول سال گذشته نظرمطوبات و شخصیت های جهانی درقبال:

انقلاب افغانستان و مداخلات خارجی

دشمن و دفاع از استقلال ملی و حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور ما فرستاد تا دو شادوش قوای مسلح قهرمان افغانستان و مردم افغانستان در همکاری با آن نقشه های شوم امپریالیستی و ارتجاعی را نقش بر آب سازد. لیونید ایلیچ برژنف در مصاحبه مذکور بجواب نامه نگار

روزنامه ((پراودا)) در مورد ضرورت کمک نظامی به افغانستان انقلابی چنین فرمودند ((... تجاوزات قطع نشود، تو طئه نیروهای خارجی ارتجاع که عمیقاً توسعه یافته است، تهدید واقعی از دست دادن استقلال افغانستان و تبدیل آنرا به یگانه نظامی امپریالیستی در سرحد جنوبی کشور ما با رآورد. به عبارت دیگر موقعی فرار سید که دیگر نمی توانستیم در خواست حکومت افغانستان دوست ما را نادیده بگیریم

رفتار دیگر ما بدین معنی می بود که افغانستان به چنگ در ندهد. امپریالیزم گذاشته می شد و به نیروهای تجاوزکارانه اجازه داده می شد درین کشور آن اقداماتی را تکرار کنند که به انجام آن مثلاً در چلی موفق شدند که آزادی خلق آنجا در خون غرق شده بود ...))

بنا ریح ۲۷ فروری ۱۹۸۰ لیونید زامیا تین ضمن مقاله ای در مجله گارتیه اتحاد شوروی در مورد مداخلات خارجی در امور داخلی افغانستان منجمه چنین نوشت: در طی یکمین سال سیل اسلحه از طریق پاکستان بطور لا ینقطع سر آمد زیر می شد، با ندهای اجیران بشمول آنانیکه تحولات انقلابی را قبول نکردند و آرزو داشتند افغانستان را پس به ایام سلطنت و قو دا لیزم بگردانند.

بود، زمینه عملیات متجاوزین بر ضد افغانستان را فراهم ساخت. مردم تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان که در راستای آن ببرک کارمل قرار گرفت، خلاف این استبداد امین برخاستند و آنرا نابود کردند. امروز در واشنگتن و در بعضی مراکز دیگر بمناسبت مرگ امین گریه می کنند. این امرودر وئی شما را به طور فوق العاده آشکار و افشا می کند. وقتی امین سرکوبی های دسته جمعی را انجام می داد ... این گریه کنندگان کجا بودند؟ ...))

ببرک کارمل در مورد ضرورت حیاتی کمک های اتحاد شوروی منجمه کمک های محدود نظامی آن کشور دوست به افغانستان در بیانیه انقلابی و پرشور شان در جلسه نمایندگان روشنفکران شهر کابل که بنا ریح ۱۶ سنبله ۵۹ در تالار سلامخانه مقر شورای انقلابی بیان نمودند، چنین گفتند: ((... در روزهای بسیار دشوار هنگامیکه مردم افغانستان، لحظاتی بسیار حساس تاریخی را سپری می نمودند و سوال هستی یا نیستی، بود و نبود وطن محبوب ما افغانستان انقلابی مطرح بود، دوست دیرین و وفادار ما اتحاد شوروی به خواست حکومت قانونی افغانستان با صبر و متبیت گفت و قطعاً محدود نظامی خود را برای رفع و طرد تجاوز

می دهد که برای احراز آزادی و زندگی مستقل مردم ما، اهمیت عظیم و بی پایان دارد ...))

لیونید ایلیچ برژنف منشی عمومی کمیته مرکزی حزب نیست اتحاد شوروی و صدر هیات رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی ضمن مصاحبه ای بجواب نامه نگار روزنامه ((پراودا)) بنا ریح ۱۲ جنوری ۱۹۸۰ در مورد انقلاب شور و مرحله نوین آن چنین گفتند: ((... در ماه اپریل سال ۱۹۷۸ (ثور ۱۳۵۷) در آنجا

افغانستان) انقلاب پیروز شد خلق افغانستان سر نوشت خود را در دست گرفت در راه استقلال و آزادی گام برداشت ... و لی از همان روزهای اول انقلاب با تجاوز خارجی با مداخله فاحش در امور داخلی خود مواجه گردیدند. هزاران و دهها هزار شورشی، ایکه در خارج تعلیم و تربیه و تسلیح شده بودند یونتهای کاملاً مسلح به خاک افغانستان فرستاده می شوند. امپریالیزم یکجا با چاکران خود در واقعیت امر به جنگ اعلام نشده بر ضد خلق افغانستان مبارزات ورزید ... امین که با غصب قدرت سرکوبی های گسترده علیه قشرهای وسیع جامعه افغانی، کارهای حزبی و نظامی، نمایندگانی روشن فکران، روحانیون یعنی همان اشرار یک انقلاب اپریل بر آنها متکی بود، برای انداختن

در تبصره امروز به پشوا ز سالگرد خیزش ۶ جدی ۵۸ که انقلاب ثور با پیروزی آن وارد مرحله نوین و تکاملی خود شد شمه از بیانات مصاحبه ها و نشرات مطبوعات جهانی (داخلی و خارجی) درج می کنیم تا چگونگی و ماهیت انقلاب شکوهمند ثور و موضع گیری های محافل مختلفه جهانی درقبال آن خوبتر انعکاس داده باشیم:

بنا ریح ۶ جدی ۱۳۵۸ ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان ضمن بیانیه تاریخی شان را جمع به سقوط امین و امینی ها چنین فرمودند: ((... اکنون درین لحظاتی که بر اساس ارا ده اکثریت مردم افغانستان وارد مرحله نوینی از انقلاب ملی و دموکراتیک ثور می شویم، دوران تاخت و تاز و حاکمیت دودمان امینی ها، این مستکبرین و خائنان بخلق و وطن بیایان رسید و جبهه ملی پدر و وطن به رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان، با اتکاء به اراده اکثریت عظیم توده های مردم کشور و به کمک اردوی آزادی بخش افغانستان، بطور دفاع از دست آورد های بزرگ انقلاب پر جلال ثور، قدرت حاکمه را بدست گرفت. اکنون ما ایمان را سخ داریم که انقلاب ما از عهده دشوار یهای عظیم فعلی برخواهد آمد. تاریخ مردم ما درین لحظات یکی از بزرگترین و شکست انگیزترین چرخشی را انجام

نوشت : در نتیجه انقلاب ایران، سی، آی، ای مقر خود را به پاکستان انتقال داد و به اداره مذکور وظیفه داده شد جریان و قایع در افغانستان و ایران را از اینجا کنترل کنند ...

مطبوعات اتحاد شوروی (پراودا)، گراسیه زوین داسایر روزنامه ها یک عده واقعیات را به نشر رسانیدند که بطور مطمئناً نه شهادت می دهد که در مرکز توطنه هاعلیه جمهوری دموکراتیک افغانستان، آی، ای، قرار دارد و رهبری مستقیم طرح پلاننگ و تمهیل حملات با ندهای مسلحانه از پاکستان را به عهده خود گرفته است ...

روزنامه کابل نیو تا یمنز بتاریخ ۲۱ جنوری ۱۹۸۰ نوشت: جاسوسان زیاد سی، آی، ای که متخصصین تنظیم فعالیت خرابکارانه در مالک اسلامی هستند پس از انقلاب توریبه دو لهم جوار افغانستان اعزام شدند محافل حاکمه پاکستان اجازه می دهند از سرزمین آن برای ایجاد تعداد زیاد مراکز تخریبی درپهلوی سرحد باجمهوری دموکراتیک افغانستان استفاده به عمل بیاورند. تروریستان فقدان اسلحه و مهمات را احساس نمی کنند زیرا آنها پیوسته از ایالات متحده آمریکا، چین، انگلستان و مصر دریافت می کنند ...

جریده انعکاح العربی در شماره ۸۰ سال ۱۹۷۹ خویش می نویسد: اداره مرکزی استخبارات ایالات متحده آمریکا برای خرابکاری بر ضد افغانستان و ایران از گروه های افراطی مسلمانان کار می گیرد.

برای انجام مداخله تعلیم و تربیه می شدند. تعلیم و تربیه این اجیران از طرف افسران سی، آی، ای یکجا با مشاوری چینی عملی گردید و اجیران مذکور درکار نیز یون های پاکستانی برایتیک داشتند. پاکستان به پاکستانی ها عملیات جنگی علیه افغانستان مبدل شده است ...

مجله نیوز ویک چاپ ایالات متحده آمریکا بتاریخ ۲۸ می سال ۱۹۷۹ نوشت: در بین اعضای اداره کارتر را جمع به مداخله مخفیانه ایالات متحده آمریکا در جنگ داخلی بین مجاهدین؟ و رژیم ترکی میباشات جریان دارد ...

مجله ((الشعب)) چاپ لبنان بتاریخ ۱۶ جنوری سال ۱۹۸۰ می نویسد: پلان های مساعدهت جنگی به باند های ضد انقلابی اجیران در افغانستان در طی جلسه شورای امنیت ملی درواشننگتن به تاریخ ۲ جنوری سال ۱۹۸۰ مطرح بحث قرار گرفت. در جلسه مذکور تصمیم گرفته شد به همه سازمان ها و گروه های افغانی ضد حکومتی به مقصد تشدید فعالیت خرابکارانه شان و تحریکات بر ضد ادارات افغانی و شوروی در کشور های مختلف کمک متنوع ادامه داده شود ...

در ماه جنوری سال ۱۹۸۰ سناتور ((چارلز پرسی)) در سنا ی ایالات متحده آمریکا گفت ما باید به نیرو های ناسیونالیستی و مجاهدین؟ در افغانستان کمک مستقیم را اهداء نمائیم ما باید به پاکستان با اسلحه مساعدت مستقیم کنیم ...

نشریه ملیت چاپ پاکستان به تاریخ ۴ جولای سال ۱۹۷۹

عزیز، آیا شما هدی بیش از این ارا ته شده می تواند که از تجاع جهانی پسردمداری امپریالیزم ایالات متحده آمریکا جدا بادوام جنگ اعلام نشده ای علیه افغانستان قهرمان و انقلابی دست می زنند. از همین رو است که ما به کمال میاهات گفته می توانیم که مردم دلیبر افغانستان به کمک دستان بین المللی خویش در راه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی مر دانه همه این توطنه ها را نقش بر آب میسازد. باقرائت چگونگی توطنه ها و دسایس امپریالیزم و ارتجاع در قبال انقلاب، مردم و کشور ما حقانیت این موضوع که خیزش پیروزی آفرین ۶ جدی ۱۳۵۸ که انقلاب ثور را از بیراهه به صراط المستقیم روانه ساخت، الحق که مرحله نجات واقعی مردم، انقلاب و وطن ما افغانستان انقلابی و قهرمان است. فرخنده باد این سالروز قهرمانی مردم ما.

سی، آی، ای فعالیت خویش را با خدمات استخباراتی عربستان سعودی منسجم می کند. در راپوری که در اوایل ماه می ۱۹۷۹ از جانب آمریکا به ((ریاض)) ارائه شده بود ضرورت تشدید فعالیت به غرض تعمیق اختلافات بین کابل و تهران و برانگیختن کشمکش نظامی بین آن دو کشور خاطر نشان می گردد تا شرایط مناسب برای دخالت نیرو های طرفدار ایالات متحده آمریکا در امور ایران و افغانستان تضمین و تامین شوند ...

نشریه اندین اکسپرس چاپ هندوستان بتاریخ ۱۵ دسمبر سال ۱۹۷۹ نوشت: عنا صر ضد انقلابی در افغانستان ازحمایت حلقه های حاکمه چین ما توست و پاکستان بر خور دارند از مدت ها قبل بدینسو هیچ کس شک و تردیدی ندارد که ضد انقلابیون افغانی بر پایگاه ها ئی واقع در پاکستان اتکامی نمایند. غارتگران و خرابکاران توسط صاحب منصبان اردوی پاکستان و چین تربیه می شوند ... هم چنان دلی تلگراف چاپ لندن بتاریخ ۵ جنوری سال ۱۹۸۰ می نویسد: چین مقادیر زیاد اسلحه و مهمات را برای عنا صر ضد انقلابی افغانی تهیه می نماید. چین انتقال این اسلحه را هم مستقیماً از طریق سرحد هم از راه جاده قراقرم که در خاک پاکستان منتهی می گردد بعمل میاورد ...

آژانس رویتر بتاریخ ۱۸ جنوری ۱۹۸۰ خبر داد که: مصطفی خلیل صدرا عظم مصر گفت که حکومت وی در نظر دارد به قیام کنندگان افغانی کمک های مالی و نظامی ارسال نماید ...

خواننده محترم، هموطن

يکسال

سال ۱۳۵۹ در قيمت خريد پخته دانه دار بيست
فيصد و قيمت خريد لبلبو سی فيصد افزايش
بعمل آمد *

بيرك كارمل منشی عمومی کمیته مرکزی
حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس
شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک
افغانستان ساعت سه و نیم بعد از ظهر ۲۵ دلو
هیات سازمان عفو بین المللی رادر مقر شورای
انقلابی پذیرفتند *

در جریان این ملاقات با اعضای هیات که
شامل ممتاز سوسل و ایران تیرلینون می

د افغانستان د خلک دموکراتیک گوند مرکز کمیته عمومی منشی د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د انقلابی شورا رئیس او صدراعظم بیرک کارمل کله چی یی یوشمیر انقلابی او بیکارغو بښتونکی
مبارزان چی دور دکودچک جبهی ته تللی وو د انقلابی شورا دمقرعہ بنی کی دکتنی له پاردهنلی او ورسره خبری کوی .

او جريدو يو شمير ژورناليستان او استازی
دمطبعاتی مرکي له پاره ومنل *

جلسه مشترک يو دوی سیاسی کمیته مرکزی
حزب دموکراتیک خلق افغانستان و هیات
رئیس شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک
افغانستان در حالیکه وزرای دفاع و داخله نیز
شرکت داشتند روز ۲۷ جدی ۱۳۵۸ در مقر ریاست
شورای انقلابی (ارگ) در تحت ریاست بیرک
کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک
خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم
جمهوری دموکراتیک افغانستان انعقاد یافت.

باشند این اطمینان بوجود آمد که اساسات
حقوق بشر در افغانستان پس از مرحله نوین
انقلاب ثور بکلی احیا گردیده است.

فاکولته ژورنالیزم وابسته به انستیتوت علوم
اجتماعی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق
افغانستان طی محفلی بعد از ظهر اول حوت
بایانیه دستگیر پنجه ری عضو بوروی سیاسی

آوردند *

بیرک کارمل از طرف کمیته مرکزی حزب
دموکراتیک خلق افغانستان و شورای انقلابی
جدید جمهوری دموکراتیک افغانستان
به تاریخ ۶ جدی ۱۳۵۸ بجیت
منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک
خلق افغانستان و رئیس شورای انقلابی و
صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان
انتخاب شد *

پانزدهمین سالگرد تاسیس حزب پرافتخار
دموکراتیک خلق افغانستان روز ۱۱ جدی ۱۳۵۸ طی
جلسه مشترک کمیته مرکزی حزب دموکراتیک
خلق افغانستان و هیات رئیس شورای انقلابی

اعضای حکومت و بعضی از فعالین حزبی در
تالار عمارت چهلستون تجلیل گردید *

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند د

مرکزی کمیته عمومی منشی د افغانستان
دموکراتیک جمهوریت د انقلابی شورا رئیس
او صدراعظم بیرک کارمل ۱۳۵۸ جدی به ۲۵ نیټه د
انقلابی شورا د مرکز په تالارکی د بهرنیو
بین المللی خبری آژانسونو راديو تلویزیون

د رښتینۍ

دریایان مسافرت رسمی هیات سازمان
عمیستکی خلقهای آسیا و افریقا در افغانستان
اغلامیه مشترکی مبنی بر پشتیبانی از مرحله
نوین انقلاب ثور بتاریخ ۶ دلو صادر گردید.

سه شنبه نیم دلو ۱۳۵۸ هـ، ش مطابق
به دوازدهم ربیع الاول ۱۴۰۰ هـ، ق مصادف
باروز مولود مسعود حضرت سرور کاینات
محمد مصطفی (ص) پیامبر بزرگ عالم اسلام

هفت

بېرک کارمل منشی عمومي کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان ساعت چار عصر ۲۲ حوت هیات اتحاد به بین المللی حقوق دانان دموکرات رادو مقر شورای انقلابی (ارمک) برای ملاقات پذیرفتند.

پروتوکول نصب و بکار انداختن یک استیشن زمینی استفاده از قهر مصنوعی به منظور پیش و اخذ نشرات تلویزیونی و انجام خدمات مخابراتی بین وزارت مخابرات جمهوری دموکراتیک افغانستان و موسسه پروماس اکسپورت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی ۳۰ حوت در کابل عقد شد.

میله عنعنوی نوروز طی مراسم خاصی در سراسر کشور تجلیل گردید.

علم مبارک روضه مطهر شاه ولایت مآب حضرت علی کرم الله وجهه در شهر مزار شریف مرکز ولایت بلخ ضمن مراسم باشکوه و مجللی روز اول حمل افراشته شد و توام به آن میلله

شصت و یکمین سالگرد برقراری روابط دوستانه و حسن همجواری بین جمهوری دموکراتیک افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی طی محفل باشکوهی بتاریخ ۹ حوت از طرف انجمن دوستی افغانستان و شوروی تجلیل گردید.

قرارداد خریداری سی هزار تن شکر و مقدار هفت هزار و نهصد تن شکر گهک بلا عوض اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی بتاریخ ۲۰ حوت در کابل عقد و اسناد مربوط آن تبادل گردید.

نخستین کنفرانس زد اعنی جمهوری

دموکراتیک افغانستان ساعت ده و نیم قبل از ظهر ۷ حوت با بیانیه انقلابی بېرک کارمل منشی عمومي کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم

جمهوری دموکراتیک افغانستان در قصر دلکشاه (ارمک) افتتاح گردید.

در مراسم افتتاح این کنفرانس اعضای بوروی سیاسی و اعضای کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، اعضای شورای انقلابی و شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان نیز اشتراک ورزیده بودند.

کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و عضو شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان در انستیتوت پولی تخنیک افتتاح شد.

بېرک کارمل منشی عمومي کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان شب ۲ حوت در ضیافت مجللی اشتراک کردند که به مناسبت شصت و دومین سالگرد تاسیس اردوی سرخ و رهایی بخش اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در سفارت کبرای آن کشور مقیم کابل برگزار گردید.

بېرک کارمل منشی عمومي کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان، هنگامیکه بایکی از زارغان کشور مصالحه می نمایند.

یکسال در یک هفته

عنونی وباسانی گل سرخ آغاز گردید.

هنگام افراشتن علم مبارک حضرت شاه ولایت هزاران نفر از مردم شریف نجیب و مسلمان ماکه از اطراف واکتاف کشور جمع شده بودند ترقی و تعالی کشور صحت و سلامت مردم افغانستان پیروزی های هرجه بیشتر انقلاب تود زعامت حزب و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان را از خداوند تعال آرزو بردند.

***

روز ۲۱ مارچ ۱۹۸۰ مطابق اول حمل ۱۳۵۹ مصادف با روز بین المللی امحای تبعیض نژادی بوده و به این مناسبت از طرف ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان پیامی

انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان هصر روز (۵) حمل باخان عبدالغفار خان زعيم بزرگ پشتون در مقر شورای انقلابی (اوتگ) ملاقات تودیمی بعمل آوردند .

***

دواشباريه سه صدو بیست و پنج ملیارد متر مکعب گاز ذخیره چر قنوق وخواجه گوگردک برای سال ۱۹۸۰ به اتحاد جماهیر شوروی صادر میگردد که عواید حاصله ازین مدوکه به نرخ روز در حدود دوصد ملیون دالر پیشبینی گردید که دو شتترین قلم عایداتی کشور به حساب می آید .

***

علم مبارک حضرت امام محمد باقر (رض) روز پنج حمل طی مراسم باشکوهی برافراشته شد .

***

بتاریخ ۶ حمل برای نخستین بار در تاریخ

شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان شورای وزیران شام ۹ حمل در مقر شورای انقلابی جلسه نمود .

۱۳ حمل :

برای دو صد و شصت و نه هزار مامورین ، کارگران و اجیران دولتی و دمرکز ولایات کشور امسال بیش از چهل قلم مواد اولیه و اموال مود ضرورت از طریق کوپون توزیع میشود و بیش از یک ملیون و هشتصد هزار اعضای فامیلیهای کوپوندار از مواد و اموال کوپونی استفاده می نمایند .

***

اعضای هیات عالیترتبه افغانی که به ریاست سلطان علی گشتند عضو بوروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، معاون شورای انقلابی و معاون صدراعظم و

هفتاد چهار هزار تن گندم امسال از فارمهای زراعتی مربوط ریاست پروژه انکشاف وادی هلمند وارغنداب به دست خواهد آمد .

۱۶ حمل :

روز جهانی صحت تحت شعار ، سگرت یاصحت انتخاب با سلامت دوسراسر کشور با برگزاری محافل خاصی تجلیل گردید .

۲۱ حمل :

جشن جبالوجست ها ضمن محفل باشکوهی از طرف وزارت معادن و صنایع درادیتوریم انستیتوت پو لی تخنیک برگزارشد .

۲۵ حمل :

دو صدو هشتاد و یکمین سالگرد (ویساک) جشن مذهبی اهل هندو ضمن مراسمی شاندار مطابق به رسوم و عنعنات مذهبی در دوسال کارته پروان تجلیل گردید .

***

جلسه باشکوه حزبی کمیته مرکزی و کمیته

ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان موضعیکه هیات اتحادیه بین المللی حقوق دانان دموکرات را برای ملاقات تعارفی در مقر شورای انقلابی پذیرفتند و با آنها صحبت می نمایند .

صادر گردید که شام جمعه اول حمل ۱۳۵۹ توسط مجید سربلند وزیر اطلاعات و کلتوراز طریق رادیو و تلویزیون جمهوری دموکراتیک افغانستان قرائت گردید .

***

تحت ریاست ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان شورای وزیران شام سوم حمل در مقر شورای انقلابی (اوتگ) جلسه نمود .

***

ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای

افغانستان مفاخره اخبار داخلی کشور ما از طریق آژانس باخترا به جهان خارج مستقیماً آغاز گردید .

***

علم مبارک حضرت امام یحیی باببرگداری مراسم باشکوهی بدعای تحقق اهداف ولای انقلاب شکوهمند تود وشگوفانی افغانستان عزیز تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان روز حمل در ولسوالی سربل ولایت جوزجان بر افراشته شد .

***

تحت ریاست ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس

وزیر امور بیلانگذاری جهت مذاکره و عقد موافقتنامه هاو پرو توکولهای همکاری اقتصادی ، تخنیکی و علمی بین جمهوری دموکراتیک افغانستان و جمهوری سوسیالیستی چکوسلواکیا به پراگ رفته بود روز ۱۴ حمل به کابل مراجعت کرد .

***

موافقتنامه یکصد ملیون روبل کمک بلاعوض دولت دوست و همسایه بزرگ ما اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به افغانستان روز ۱۶ حمل در مسکو امضاء شد .

۱۸ حمل :

طبق پلان پیشبینی شده اضافه از یکصدو

شهری شهر کابل حزب دموکراتیک خلق افغانستان بمناسبت یکصدو دهمین سالگرد تولد ولادیمیر ایلیچ لنین بنیانگذار حزب کمونسیت اتحاد شوروی رهبر بزرگ ومیتکر انقلاب سوسیالیستی اکتوبر و بنیا نگذار اولین دولت سوسیالیستی و پیشوای طبقه کارگر بین المللی و تمام زحمتکشان جهان بعد ازظهر ۲۶ حمل در قصر دلگشا بر گزار شد .

۳۰ حمل :

برای تعمیم و تعمیق سیستم تعلیم و تربیه رایگان و همگانی مدرن مطابق به موازین ترقی و انسانی بدون هر نوع تبعیض و امتیاز،

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان ، موقعیکه روحانیون شهر کابل و اعضای جمعیت العلماء افغانستان را پذیرفته و با آنها صحبت مینمایند *

یکسال در یک هفته

نستان ورژه با عظمت سازمان های حزبی و اجتماعی و اقشار ملی و دموکراتیک در فضای مملو از سرور و شادمانی هزاران نفر از هموطنان زحمتکش مادر مریکز و ولایات کشور آغاز گردید *

حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم و سر قوماندان اعلاي قوای مسلح قهرمان افغانستان ساعت ۹ صبح ۷ نور در مراسم بزرگداشت از این روز با عظمت تاریخی افغانستان آزاد و مستقل اشتراک نموده مراتب احترام قطعات مختلف قوای مسلح لفظاً و روح بژنید

خلق افغانستان قبل از ظهر اول نور توسط بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان در میان اوج احساسات و شادمانی ها بر فراز مقر شورای انقلابی (ارگ) و عمارت کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان برافراشته شد.

تجلیل از دومین سالگرد پرافتخار انقلاب شکوهمند نور روز ۷ نور با رسم گلشت قطعات مختلف قوای مسلح قهرمان و خاوندی با شهادت جمهوری دموکراتیک افغانستان

فرمانی ، از طرف شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان عنوانی وزارت تعلیم و تربیه جمهوری دموکراتیک افغانستان صادر گردید *

بیرق ملی و دولتی جمهوری دموکراتیک افغانستان و درفش سرخ حزب پرافتخار دموکراتیک

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان هنگام ایراد بیانیه در سومین پلینوم کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان *

ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان ظهر روز ۱۷ نور در ضیافتی اشتراک نمودند که به مناسبت سی و پنجمین سالگرد روز آزادی چکوسلواکیا از یوغ فاشیسم در سفارت کبرای آن کشور مقیم کابل ترتیب شده بود.

هژدهم نور ۱۳۵۹ مطابق ۸ می ۱۹۸۰ روز جهانی سره میاشت هابوده وطبق معمول ازین روز بسویه بین المللی تجلیل گردید.

پروژه تصفیه گاز چرندق واقع در حومه شهر شیرخان مرکز ولایت جوزجان که به همکاری و مساعدت تکنیکی کشور دوست و همسایه بزرگ اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به پایه اكمال رسیده است ضمن مراسم خاصی افتتاح گردید.

پلان انکشاف اجتماعی، اقتصادی جمهوری دموکراتیک افغانستان که قبلا مورد ارزیابی و تصویب شورای سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان قرار گرفته و خبر آن به نشر رسیده بود در جلسه تاریخی ۲۲ نور ۱۳۵۹ هیأت رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان به تصویب نهایی رسید.

نخستین کنگره معلمان جمهوری دموکراتیک افغانستان که به تاریخ سوم جوزا ۱۳۵۹ با بیاتیه ارزشمند ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان رسماً در کابل دایر

ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان در ضیافتی که به افتخار علما و روحانیون ترتیب شده بود با آنها صحبت می نمایند.

دموکراتیک در فضای مملو از سرود و شادمانی هزاران نفر از هموطنان زحمتکش مادر مرکز و ولایات کشور آغاز گردید.

مطبعه حزب دموکراتیک خلق افغانستان که به مساعدت جمهوری دموکراتیک آلمان اعمار میگردد ضمن مراسم رسمی در منطقه صنعتی بلخ چرخ تهادب گذاری شد.

روز اول ماه می روز همبستگی بین المللی کارگران جهان طی محافل و گردم آبی های باشکوه و شاندار در سراسر کشور تجلیل گردید.

سازمان جوانان آزاد جمهوریت دموکراتیک آلمان، سازمان جوانان سوسیالیست جمهوریت سوسیالیستی چکوسلواکیا، سازمان جوانان سوسیالیستی مردم پولند، سازمان جوانان کمونسنت جمهوریت مردم هنگری و هیأت فدراسیون جهانی جوانان دموکرات رادر مقر شورای انقلابی برای ملاقات پذیرفتند.

تجلیل از دومین سالگرد پرافتخار انقلاب شکوهمند نور بارسم و گذشت قطعات مختلف قوای مسلح قهرمان و خاوندی باشهامت جمهوری دموکراتیک افغانستان ورزه با عظمت سازمان های حزبی واجتماعی واقشار ملی و

یکسال در یک هفته

خاوندی و سازمان های حزبی واجتماعی راقبول و رسم گذاشت آنها را مشاهده نموده بالا برآز احساسات گرم آنها پاسخ دادند.

ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان شام ۸ نور هیأت های کمیته جوانان اتحاد شوروی، اتحادیه جوانان کمونسنت دیمتروف جمهوری مردم بلغاریا

ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان هنگام ایراد بیاتیه شان در جلسه فعالین حزبی کمیته ولایتی و شهری ولایت کابل

یکسال در یک هفته

شده بودروژه جوزا با صدور پیام شرکت کنندگان
کنگره پایان یافت *

۱۲ جوزا :

روز جهانی طفل در مرکز و ولایات کشور

نجلیل گردید *

۱۳ جوزا :

باساس فیصله شورای وزیران و در نتیجه

فراهم آوری تسهیلات و شرایط بهتر از طرف

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان امسال

هشت هزار نفر از هموطنان مسلمان و متدین

ماجهت ادای فریضه حج عازم بیت الله شریف

گردیدند *

۱۳ جوزا :

دروازت پلان گذاری ۲۱ پروژه تولیدی به

سرمایه مجموعی بیش از ۳۶۰ ملیون افغانی

منظور گردید *

* * *

برك كارمل منشي عمومي كميته مركزي

حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئيس

شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک

افغانستان ساعت نه قبل از ظهر ۲۰ جوزا با هیات

جمعیت العلمای افغانستان و نمایندگان علما و

روحانیون شهر کابل در مقر شورای انقلابی

(ارگ) در حالیکه عبدالوهاب صافی معین وزارت

عدلیه نیز حاضر بود ملاقات و گفتگو نمودند.

* * *

سلطان ملی کشتمند عضو بودی سیاسی

کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان

معاون شورای انقلابی معاون صدرا عظم و وزیر-

پلان جمهوری دموکراتیک افغانستان به غرض

اشتراک در جلسه سالیانه روسای حکومت کشور

های شورای تعاون متقابل اقتصادی ۲۰ جوزا

در داس يك هيات عازم پراگ گردید *

* * *

نخستین کنگره کارمندان طبی جمهوری

دموکراتیک افغانستان بایانیه ببرك كارمل

منشي عمومي كميته مركزي حزب دموکراتیک

خلق افغانستان رئيس شورای انقلابی و صدر اعظم

جمهوری دموکراتیک افغانستان قبل از ظهر-

۲۶ جوزا در تالار اسلام خانه ارگ رسماً افتتاح

گردید *

* * *

تصدیق نامه های دومین دوره فارغان لاکولته

برك كارمل منشي عمومي كميته مركزي حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئيس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان
تستان بعد از ادای نماز عيد سعيد فطر سلام کارد را قبول می نمایند ، در عکس وزیر دفاع ملی وعده ای از افسران اردوی قهرمان
افغانستان نیز دیده میشوند *

* * *

برك كارمل منشي عمومي كميته مركزي

حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئيس

شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک

افغانستان بایانیه بی ارزشمند خویش نخستین

کنفرانس علما و روحانیون جمهوری دموکراتیک

افغانستان را قبل از ظهر روز ۹ سرطان در

سالخانه ارگ افتتاح نمودند *

۹ سرطان :

برك كارمل منشي عمومي كميته مركزي

حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئيس

شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک

افغانستان طی ضیافت چاشتی که به افتخار

علما و روحانیون کشور در قصر نهر يك ارگ

ترتیب گردیده بود شرکت کرده و در فضای

نهایت دوستانه و صمیمانه با آنها صحبت

کردند *

* * *

حزبی انستینوت علوم اجتماعی کمیته مرکزی

حزب دموکراتیک خلق افغانستان روز ۱۴

سرطان در حالیکه دکتر صالح محمد زبیری

و نور احمد نور اعضای دارالانشا و اعضای

بوروی سیاسی کمیته مرکزی ، نجم الدین

کاویانی رئیس تشکیلات کمیته مرکزی فدا محمد

دهشتین رئیس کمیسرون تیوری تبلیغ و ترویج

کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق

افغانستان حاضر بودند طی مراسمی دو مقر

کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان

توزیع گردید *

* * *

سنگ تهداب پروژه اساسی کوپراتیف

تیه مسکن ضمن مراسمی توسط اسلام و طنچار

عضو کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق

افغانستان عضو هیات رئیس شورای انقلابی و وزیر

مخابرات گذاشته شد.

۱۰ سرطان :

يك هيات هشتاد و هشت نفری مشتمل بر با فاعل نوار و فشار دكمه مخصوص افتتاح گردید.

(بایانارد)

بازدید مساجد و اماکن متبرکه و ملاقات

با مسلمانان اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

عازم آن کشور گردید *

* * *

برك كارمل منشي عمومي كميته مركزي

حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئيس

شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک

افغانستان عصر ۱۷ سرطان شرکت کنندگان

سیمینار منشی ها و معاونین کمیته های ولایتی

سازمان دموکراتیک جوانان افغانستان را برای

ملاقات در مقر شورای انقلابی پذیرفتند.

۲۱ سرطان :

سینشن زمینی اعمار مصنوعی بخاطر بخش

جریان بازبهای الهیایی (۱۹۸۰) فسکو و

بروگرامهای تلویزیونی اتحاد شوروی به

افغانستان توسط سلطان ملی کشتمند معاون

شورای انقلابی ، معاون صدراعظم و وزیر پلان

يك هيات هشتاد و هشت نفری مشتمل بر با فاعل نوار و فشار دكمه مخصوص افتتاح گردید.

ستارگان سرخ

به هغو شیبو کی چی زمو نسې
کېدلی او با تور او لس ددو یسم
خل لپاره دانگریزانو ښکیلاک گر قوت
له هیواد نه وروسته زموږ دگران
وطن په غېږ (د پغمان په زرگر دره)
کی یو ماشوم وزیږ چی دامان ۱ لاله
په نوم نو مول شو .

امان الله خان په ۱۸۹۲ کال
و زیږید . او په ۱۹۱۹ع کال
کی دافغانستان واکمن شو چی
زموږ دمعاصر تاریخ یوه نهیریدو
نکی خیره گنل کیږی .

دهغه ستر ملی کارونه دادی چی
دمر یتوب دود یی له مینځه یووړ او
د هیواد ټول مرییان او مینځی یی
آزادی کړی .

له سیاسي پلوه دافغانستان
لومړنی اساسی قانون چی د
مشروطه پارلمان حکومت بنسټ
کيسود دغه سړی خل لپاره

درياسو فاسو سړیو ددوسلو
دجوړولو دفا بریکو نو یووا لسی
په مالی آزادی برخه کړی نو بخت ،
دتیرو ناوړو اسنادو سو خپلول
دخلور لیسو پرا نیستل (اما نیه ،
امانی ، غازی او استقلال) دریو
مسلكی ښوونځیو پرانیستل (کرنی
تلگراف او ژبی) دښځو دانجمن
پرانیستل بهر ته دافغانسې زده
کوو تګو لیرل ، دموزیم منځ اوتیان
اوسنی منځ به راوستل دراچیسو
دلومړنی دسنگاه ، مطبعی او او سنی
پتهلی په کار اچول ، هغه نه

هیږیدو نکی نو بختو نه دی چی له
بده مرغه دهغه وخت دتوری
ارتجاع دسیسو له کبله له ناکامی
سره مخامخ شوی .

دروډ برون پاک تان ای آزادی خوا هانیکه همچو ستا رګان سرخ در
آسمان دل وطنپرستان وعا شقان آزادی تللو ورځشند می دارید وتجلی
کارنامه هاویکار های وطن پرستانه تان همچو ستا وګان جاویدان راه
زندگی آیند گمان را منور وتابناک ساخته است .

...

رایحه گل های سرخ نتار آرا مگاه تان ای مردان منوور زمند گان میهن
که ما نند شمع قسرخ در صبح زندگی ما طالع شدید وافق تار یک را ازگر -
بیان کوه ها تا بدامان دشت ها پاره کردید وزوایای زندگی را نور بخشیدید .

...

روان پاک تان در بهشت باد ای متفکرین ای نویسندگان وشاعران
راه آزادی که خامه بانقوذ وتوانای تان برنده نرازشمشیر در حرکت
افتاد مو راه زندگی وآزاد می راتابناک نمودید درود بر شما ای هنر مند
اعظم گستان مقدس وخلاقان روی رده هاوتار های موسیقی
رهبر های زیبای روح پرورد توام بساعشق وطن درحرکت افتادواهنک های
آسمانی آن همچو نوای سحر انگیز فرشتگان آزادی دو گو شعا شقان
وطن طنین انداخت جنبش آورد وجهش جاویدانه ارمغان کرد .

...

دروډ برون پاک تان ای سپاهیانیکه جانبازی بها ی رها یسی بخش تان
برشیفتگان میهن آزاد سر مشق بزرگ ودستور زندگی آزاده است .
روان پاک تان در بهشت باد ای شهدای راه انقلاب ثورستا رګان
سرخ افق روشن تاریخ ما که ریختن قطرات خون پاک تان آغاز ونجیر -
شکنی ودگرگونی این دیار رز مدگان شد .

غلام حیدر خان چرخي

شيوه قبلي را به غرض تا مین اميال خود دتباله کند عفو عمومي آنهم به خاطر فريب افکار چها نيان بوده اعلام کرد کنه تنها شا مل حال این سر سپرده راه آزادی نشده بلکه برای اسیر گر قتن ويا بدست آوردن سر او دو لت انگلیس جایزه تعیین کرده بود. لودویک ادمیک گرد آورنده کتاب (هوازهو) زندگی نامه این چهره مبارزو وطن پرست را بر رسی ندوده است که بذکر نکات مهم آن می پردازیم :

غلام حیدر خان چرخي فرزند عصمت الله خان از چرخ لو گر بوده در عهد امیر شیر علی خان بر تبه سپه سالاری رسیده است وقتیکه انگلیسها به خاک افغانستان از راه های مختلف حمله کرده یکی هم راه علی مسجد بوده و غلام حیدر خان قوماندان قوای افغانی در همین محل (علی مسجد) بود.

ادامیک تأیید می کند و قتیکه بقیه در صفحه ۱۷

این شخصیت مبارز نه تنها در عهد امیر محمد یعقوب خان مقام و مژلت داشت بلکه در ایام سلطنت امیر شیر علی خان در امور نظامی مقام مهمی را عهده دار بود به تأیید مور خان در هنگام لشکر کشی انگلیسها غلام حیدر خان چرخي قوماندان افغانی در علی مسجد بود چون تاج و تخت به امیر محمد یعقوب خان تعلق گرفت این چهره (غلام حیدر خان) از نظر افتاده و او را از کار برکنار کرد غلام حیدر خان دشمن سر سخت انگلیسها بود .

در هنگام لشکر کشی دو لت انگلیس در حالیکه از کار سبکدوش بود با گروه زیاد سر بازان داو طلب لوگر و پکتیا وارد کابل گردیده در کنار رهبران ملی ایستاد عفو عمومي نام نهاد جنرال را بر سر در حالیکه تمام سپاه کاری های او (را برتس) که در افغانستان مرتکب شده بود در ج جراید دنیا گردیده و بیش از این نمی توانست

غازی امان الله خان

د افغانستان له آبادی ودانسی او

او سمسور تیا سره مینه چی حتی کله چی له وطن وشړل شو . بیا هم په هغه کی کموالی رانه غی داسی ویل کیږی چی یو وخت دهغه یو ملگری اودوست وطن تهراته هغه ته یی وویل چی له وطنه څخه در ته راوړم هغه ورته وویل: (پوه موئی خاوره یی) او دمرگ په شیبو کی دهغه یوازی وصیت داوو چی په خپل وطن کی خاورو ته وسبارل شی .

هو کی هغه دمرگ تر شیبو پوری له افغانستان او افغانانو سره مینه درلوده .

خو له بده مرغه ارتجاع دی به (۱۹۲۹) ۱۳۰۷ کال کی دی ته اړو یست چی وطن پریردی او خپل ارمانو ته تورو خاورو ته یو سی بالاخره مرگ غږ کوی او پسه (۱۹۶۰) کال له دی نړی څخه پسه داسی حال کی کله کوی چی له وطن نه جلا او ارمانو نه دغور خاورو ته وپی .

دامیر امان الله خان دهغه خیری اوژی خلک خاتنه رابنکيل . دهغه خبرو اترو دخلکو پر زړونو زیات تاثیر درلود. دهغه ژبی کولای شو چی پرگنی په خان پسی را کاپی اوهمدغه قدرت وو چی خلک یی داستقلال گټلو تهو هڅول. هغه د زیات وخت لپاره کولای شول یی له کاغذه پښتو او دری خبری وگری خلک وژپوی . دساری په توگه دستور دی دپت په مشهورو غوښو کی یی هره ورځ (۴) ساعته بی له کاغذه خبری کولی چی بهر نسی نمایندگان به ور ته هک پک پاتی وو .

هغه یو نوی غوښتو نکي لا رښود وو چی له نویوالی سره یی زیاته مینه در لوده هغه دبیان د آزادۍ او انسانی کرامت ته زیاته عقیده درلوده او دپورو عقایدو ته یی احترام کاوه. دهغه ستر صفت دوطن سره

مینه وه له افغانستان سره مینه

غلام حیدر خان چرخي

پرده‌ها از رخ حقایق می افتد

به پول و نان انگلیس پرورش یافت و به اشاره ابروی

او به مسند سلطنت نشست

نسبت به مردم افغانستان خیلی ناروایی و حق-
کشی روا داشت . این مرد تا که توانست
آدم‌کشت و عمرش و صرف مال انبوهی و کسب
ثروت و مکتب کرد و چون خود از مردی و
مردانگی بی بهره بود یعنی مدت‌ها قبل توانایی
رجولیت از او گرفته بودند لاجرم از خود
فرزندی بجای نگذاشت و از نعمت ازدواج برای
همیشه محروم گشت هاشم زمین های خوب
و درجه یک را در کابل و نواحی آن همراه با سایر
برادران و برادر زادگانش غصب کرد و بدین
گونه عده زیادی از دهقانان و زحمت کشان را
به بردگی و بندگی و اطاعت قرون وسطایی
خانواده نادری در آورد .
ورشکستگی اقتصادی :

می دانیم که هیچ تحول سیاسی و تاریخی
نیست که یکی از عوامل انشاء آن ، عامل
اقتصادی نباشد و هیچ پدیده تاریخی و سیاسی
هم نیست که منشاء یک تحول اقتصادی
نشود .

خانواده نادر به این نکته توجه فردی و کاملاً
عنیدی داشتند و تصور می کردند که کشور
افغانستان مایملک خالص چند فرد خانواده
موصوف می باشد بنابر این ، تمام عواید و در
آمد های این کشور را در میان افراد خانواده
خود و یا خانواده های وابسته به خود تقسیم
کردند و بدینوسیله زمینه غارت و چپاول اموال
عمومی و بیت المال کشور را برای افراد
نزدیک شان فراهم ساختند . آنان چون دوران
سیاه عبدالرحمن خان برای تمام افراد اعضای
خانواده نادری و برادرانش و سایر افراد وابسته
به آنان حقوق مستمری تعیین کردند که با
توجه به ازدیاد جمعیت که در طی چندین
سال ازواجها و اختلاط در میان این خانواده
صورت گرفته بود ، مقدار معتدلی از عواید
دولت مستقیماً به حساب حقوق مستمری خانواده
های نادری و منسوبان منتقل گردید و چون
عواید معمولی دولت کفاف این همه مستمری
های هنگفت را نمی نمود ، الزاماً دست به افزایش
و یا ایجاد عوارض مالیات گوناگون ارضی و
گمرکی سنگین بردند . مالکیت اموال وارداتی
و نیز مصارفات خانوادگی مسکن و منازل افراد
خانواده سلطنتی از محصول گمرکی ، محصول
سوخ و برق و محصول تلفن و غیره معاف شمرده
می شد واحدی حق نداشت از این منازل و این
افراد مالیاتی را تقاضا و یا مطالبه کند .

برای اینکه در این زمینه برداشت دقیق‌تری
ارائه داده باشیم به احصائیه زیر استناد می
کنیم . در سال سقوط دوره امانی ۱۳۰۷ش-
۱۹۲۹ تمام عواید حکومت ۱۱۹ میلیون افغانی
و مصارف آن ۱۱۳ میلیون و ذخیره و پس‌انداز
آن شش میلیون افغانی بود اما در سال ۱۳۲۸ش
و در زمان حکومت خانواده نادری و برادران و
برادر زادگانش ، عواید دولت به شمول عوارض
گوناگون غیر قانونی عبارت بود از
(۲۱۶۳۳۷۹۸۳) افغانی ، ولی مصارف تبدیل

راه مرکب بی ناموسی و تجاوز به مال و جان
هزاران فرد از افراد خانواده هایی گردید که
در نواحی کوهستان و شمال کابل زندگانی
می کردند .

ولی جوانان روشن فکر و جانباز افغانی این
سیاست دشت افگنی و ایجاد رعب و وحشت
و خوف نادر و برادرانش را بدون یأس و
نگذاشتند و انتقام خون بی گناهان را از همان
اول رجه از این خانواده خون خوار گرفتند .

بدینگونه که دو سال بعد از زمامداری نادر برادر
او که محمد عزیز نام داشت و پدر داود خان
بود در برلین بدست جوان افغان بنام سید

کمال به چرم توهین به مقدسات ملی افغانی
به قتل رسید و از آن گذشته عده ای از جوانان
برنامه حمله به سفارت انگلیس در افغانستان
رانیز طرح کردند . نادر از این حرکت جوانان
و روشنفکران عبرت نگرفت و به گشتار رزمندگان
افغان و نویسندگان که مدت‌ها در راه کسب

آزادی و استقلال افغانستان از دست انگلیس
قلم زده بودند یا بکشت و یا بزدان انداخت
تا اینکه این بار مورد هدف تیر جوان افغانی
بنام عبدالخالق از قوم هزاره قرار گرفت و به
تاریخ ۱۶ عقرب ۱۳۱۲ ش جان سپرد .

باجان سپردن نادر ، فرزند جوانش بنام «محمد
ظاهر» که از سواد و دانش کافی بی بهره بود
و نسبت به تعهدات پدر خایشش با انگلیس
هاظهار آمادگی نمود توانست با همراهی کاکا-
هایش که همه آدم کشان حرفه ای بودند به
تاج و تخت افغانستان دست یابد .

چون این جوان خیلی غبی بود ، لاجرم
کاکاهایش مسوولیت زعامت کشور افغانستان
را بعهده گرفتند که در آن جمله «هاشم» بود که

طوریکه خوانندگان می دانند به تاریخ هفتم
تور سال ۱۳۰۷ در افغانستان انقلاب مسلح
دموکراتیک برهبری حزب دموکراتیک خلق افغان-
ستان به پیروزی رسید .

در باره این انقلاب بی نظیر و چگونگی
عوامی که به سقوط خانواده نادری و داودی
منتهی شد ، حرفهای زیادی مطرح گردید که هر
کدام گویای واقعیت های عینی رویداد های
چهار و هفت ساله ای کشور افغانستان بود .
اما برای روشن شدن این امر لازم است نظری گذرد
به گذشته دیوان سالاری این خانواده انداخته
و خوانندگان را به عمق مسایلی یگشانیم که
در افغانستان موجب انقلاب تاریخی و فراهم آورد
و یادآور می شویم که بدینگونه میتوان تشخیص
داد که دشمنان واقعی مردم این کشور چه
کسانی بوده اند و علت عقب ماندگی این کشور
واقعاً چه بوده است .

در سال ۱۳۰۸ ش هنگامیکه در افغانستان
حبیب الله کوهدامنی حکومت می کرد ، محمد
نادر که به پول و نان انگلیس پرورش یافته بود
قیام کرد و به اشاره دولت هند انگلیسی و با
کمک مستقیم مادی و معنوی آن به افغانستان
آمد و همراه با برادران خود بر کشور افغانستان
مسلط گشت و به مقام سلطنت رسید .

١٥٤٢

روزم حکومت افغانستان تقریباً سلطنت مشروطه است. خانواده سلطنتی که در داس آن محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان قرار گرفته طبق اصول استبدادی فردی قرون وسطایی مملکت را اداره می کند و مملکت افغانستان را ملک مطلق خود می داند.

افغانی ها، پشپانی نام خانواده سلطنتی را شرکت یا کارتل سلطنتی گذاشته اند، زیرا پست های مفید و عالی ادارات در انحصار خانواده سلطنتی است و طوری مقامات اداری بین آنها تقسیم می شود که همه می توانند توبه خویش نروند شوند. مثلا صدراعظم کتونی (منظور سال ۱۳۲۹ش) شاه محمود کاکای پادشاه است و صدراعظم سابق هم از برای خانواده سلطنتی بود وزیر دفاع افغانستان شهزاده محمد داود پسر کاکای شاه می باشد همچنانکه وزیر معارف محمد نعیم خان نیز پسر کاکای شاه است همچنین وزیر امور خارجه و وزیر داخله و وزیر دربار همه از نزدیکان خانواده سلطنتی می باشند.

کوتاه اینکه همین اشخاص خانواده نادر و ظاهر و کاکا هایش هم غالباً اشخاص بیسواد عیانی، بی کفایت، دائم الخمر و زنظر سنی بعضاً خیلی جوان بودند که به هیچ وجه به رموز دیپلماتی آشنایی مقدماتی هم نداشتند.

آنان به میل و رغبت خود به این مقامها مقرر شده بودند تا بتوانند در خارج با دست پرورد عشرتکده های بین المللی و مراکز خوش گذرانی جهان بیشتر با آبرو و شرف افراد نجیب افغانستان با زی کنند.

سقوط عدالت و داد خواهی:

عدالت و داد خواهی در افغانستان بغموض در زمان حکمرانی سلاله نادر و برادرانش بکلی دگرگون شده بودو کسانی که طرف پی مبری اعضای خانواده ظاهر ساهی و داود ساهی بودند، در محضر قاضی محکمه محاکمه نگردیده، بلکه بدون هیچ تداول و داد خواهی قانونی، بزنندان افتادند تا مدت ده تا دوازده سال در زندان باقی ماندند. حتی جالب بود که بعضی از این اشخاص بعد از پنج و یا دوازده سال زندانی، نمیی توانستند، بداند که برای چه به زندان افتادند و چرا آزاد شدند؟

بعضی اینکه جنایتی بوقوع می پیوست، پلیس خانواده نادر و داود ی خود را ملزم می دانست که شخصی را به عنوان تبهکار به دست بیاورد و معرفی نماید. دیگر علاقه مند نبود بداند که این شخص واقعاً تبهکار است یا نه؟

و به همین اسلوب وقتی یکی از افراد قابل مرتکب جنایتی می شد، و تا بدید می گردید رئیس قبیله (خان) را باز داشت می کردند و اگر تبهکار دهقان و ده نشین می بود، ملک و ارباب آن ده را می گرفتند. افراد بی بضاعت و فقیر در نظر افراد پلیس کوچکترین احترام و ارزش نداشتند. عین همین رفتار و اسلوب بی عدالتی در زمان محمد داود اعمال گردید و حتی در این چند سال اخیر ریاست جمهوری وی عملاً در امر جنایت و آدم کشی و بی عدالتی در افغانستان دست خود را آلوده نمود و در واقع در این دوره يك نوع (تور) هم به جامعه فقیر و ناتوان معرفی شده بود که هدف آن قتل فرزندان وطنپرست و زحمت کش مردم افغانستان بطور مرموز بود.

ایجاد تفریحگاه ها و تجاوز بنامو س افراد:

افراد خانواده نادر ی و داود ی علاوه بر امتیازات و مزایای فوق العاده که در امر

عیانی و تجاوز به ناموس افراد و دختران عده اطرایان که در واقع همه از خانواده سلطنتی بودند، داشتند و آزادانه به عیانی قرون وسطایی از نوعیکه در مراسمهای امرای پیشین متداول بوده پرداختند. ظاهر شاه شخصاً در اس این گروه قرار داشت.

محمد داود نیز اخیراً باغ و دستورانست دیگری به مصرف صد ها ملیون افغانی در یکی از تپه های نزدیک شهر کابل برای خود و نزدیکان و زنانهای فاسدش اعمار کرده بود که فقط همین عده محدود حق استفاده از آن را داشتند و بس.

کوتاه اینکه همه این فجایع سلاله نادر ی در زمان کوتاه جمهوری محمد داود بنحوی از انجا دوباره زنده گردید. همان اشخاص نالایق و بی سواد به مقامهای عالی دست یافتند و باز دستگاه رور و وحشت افکنی زندگی نامه خانواده محمد نادر، در دوران مخصوصاً دو سال اخیر رژیم داودی، با حدت و شدت هر چه تهاجمی کار گرفته شد.

یعنی همان دستگاه جاسوسی را که این مرد در ابام صداوت خود گسترش زیاد داده بود در ابام جمهوری اش نیز فعال ساخت و هر کس را که نفسی بر خلاف کشیده همانجا و همان لحظه آن نفس را خفه کرد و بدین گونه عده زیادی از جوانان نیز فهمید با سواد و وطن پرست و کار کن افغانستان را از میان برداشت تا اینکه بقول آن شاعر افغانی که روزی در زندان سروده بود:

می رسد مردی که زنجیر غلامان بشکند دیده ام از روزن دیوار زندان شما آری انقلاب نور تحقق پذیرفت، ولی امین فاشست و باند خون آشامش انقلاب را از مسیرش منحرف ساخته و بسوی ستمهای قرون وسطایی کشاندند که مردم ماعلیه آنها بیا خاسته بودند و با مرحله تکاملی انقلاب یعنی بعد از جدی آنچه انقلاب نور می خواست، مجدداً مطرح غور قرار گرفت و هیبر اصل آن مشخص و عیار شد که مسلماً در آن منافع اکثریت قاطع مردم ما نهفته می باشد.

زندان بلجریخی پاکستان گاهی هزارها هزارانسان بی گناه که به حکم امین فاشیست و باندخون آشامش جان های شیرین شانرا از دست دادند.

محمود طرزی

د هیواد دیوی مشهوری علمي کورنی غلام محمد طرزی په کور کی یو ماشوم داسی وخت و زیږیده چی کورنی یی په غزنی کی وه . پلار یی له دی کبله چی ماشوم دسلطان محمود غزنی په ښارکی زیږیدلی وو (محمود) نوم پسرلی کښیښود .

دده دزیږیدنی تا ریڅ د ۱۲۸۲ هـ . ق . کال دربيع الثاني لو مړی نیته ده چی د ۱۲۴۴ لمريز کال دسنبلې له لومړی نیټی سره سمیږی .

دمحمود لومړنی معلم دده خپل پلار وو او بیایي له آخند زاده ملا محمد اکرم هوتک څخه زده کړه وکړه خو دده دزده کړی اصلی مړ کز دده پلار او دبلاز غنی کتا بتون وو چی هلته یی ددری ادب مړ کتا بو نه و لوستل .

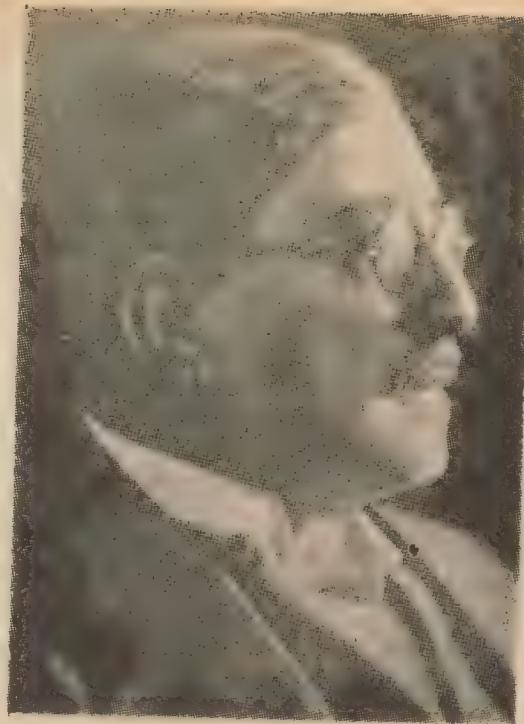
محمود په خوانی کی له خپل پلار سره دامیر عبدالرحمن خان له خوا له هیواده و شړل شو دی د اوولس کلنی په شاوخوا کی له هیواد څخه ووت او تر شش کلنی پوری یی کورنی به برطانوی هندکی پاتی شوه ده هلته اردو ژبه تر ډیره حده زده کړه بیایي کورنی بغداد او وروسته شام ته ولاړه محمود هلته عربی هم زده کړه او هم دترکی معلم ورت وټاکل شو . په څنگ کی یی فرا نسوی هم زده کړی . په (۳۵) کلنی کی استانبول ته ولاړ او هلته یی خپل ادبی فعالیت پیل کړ (سیاحت نامه درسعاده) یی هلته و کښله ، واده یی په شام کی وکړ او دخپل ادبی

بقیه صفحه ۱۲

غلام حیدر خان چرخي

عمومی شامل حال او نبود . در جولای سال ۱۸۸۰ میلادی کمر به حمایت عبدالرحمن خان بست به اصطلاح به او پیوست و خدمت های مفید برای او انجام داده غلام حیدر خان چرخي در سال ۱۸۸۱ بهیث حاکم غزنی مقرر گردید . در سال ۱۸۸۶ در کمر با جنرال هراتی روابط او بر هم خورده بغیر ضس شکایت بکابل آمد .

امیر محمد یعقوب خان به قدر ت رسیدہ او را از کار برکنار کرد در هنگام محاصره قوا در قلعه شیر پور با تعداد زیاد مبارزان از راه رسید و کمر بیاری رهبران ملی بست عفو عمومی که به تاریخ ۲۰ دسمبر سال ۱۸۸۰ رابرتس اعلام نمود مو لف کتاب جنگ دوم افغان تاریخ نشر اعلامیه را (۲۶ دسمبر نو شته) این چهره مبارز از جمله چهار شخصیت ملی بود که عفو

محمود طرزی

غازی ادی

پر افغانستان باندی دانگریزا نو ددوهم تیری په وخت کی افغانانو یو ځل بیا د خارجی پر غلگرو په مقابل کی پاڅون وکړ . دو طمن دآزادو لو لپاره ملاوتی له چی دغازیانو په ډله کی د هیواد با تور بچو یوه نامتو میړنی میرمن هم وه چی دخپلی میرانی په دوران کی په غازی ادی مشهوره شوه .

غازی ادی دلوی میجا هد سحمد جانخان وردک دملي لښکرو په صفو نو کی په میرانه و جنگیده او دغازیانو تر څنگ یی تاریخی کز نامی وگڼلی .

تاریخ دا مبارزه میرمن دغازی ادی په نامه پیژنی مگر دژوندانه نوری پاتی یی تر ډیر ځایه په تیاره کی دی له همدی کبله یی څوک ځای په لوگر او څوک وردک ښی مگر ځینی یی دکپواز گنی . اصلی نوم یی الما سه او د سلیمان خیل حبیب اکا لور وه چی وروسته په غازی ادی مشهوره شوه .

غازی ادی یوه باتوره مبارزه او دافغان دننگ او میرانی په جنگ کی یی میړنی پرځه در لودی ده او د ۱۸۷۹ ع په شاوخوا کی زمونږ دوطن له دشمنانو انگریزی پر غلگرو او ددوی له کور نیو نو کرانو او مزدورانو سره پښه میرانه جنگیدلی ده .

ترجمی او تالیفو نه وکړل اودعنایت به مطبعه کی یی چاپ کړل او بیا وروسته یی په ۱۹۱۱ ع کال دسراج الاخبار مشهوره جریده خبره کړه چی په افغانستان کی دعلم او ادب په لاره کی نه هیریدو نکي خدمتونه وکړل او په هیواد کی یی دسیاسی ریتیمقا به لاره هواره کړه ، د هیواد آزادی دده بله لویه هیله وه چی په ۱۹۱۹ ع کال داعلیحضرت امان الله خان په دوره کی او دافغانستان دمیرنی او لس په بریا لی قیام ترلاسه شوه . دی دخپلواکی ترگڼل کیدو وروسته دهیواد د خارجه چارو وزیر وو چی بیا په پاریس کی دافغانستان وزیر مختار وټاکل شو په ۱۹۲۴ ع کال کی بیا د خارجه چارو وزیر وټاکل شو . په ۱۹۲۵ ع کال کی یی له کار نه استعفاء ورکړه او بیا دناروغی د علاج له پاره اروپا ته ولاړ . په ۱۳۰۷ هـ ش کال کی بیرته هیواد ته راستون شوخو په هیواد کی له کورنی اړودو سره سم له اعلیحضرت امان الله خان سره له هیواد څخه ولاړ د ژوند وروستی ورځی یی په استانبول کی تیری کړی او په ۱۹۳۳ ع کال کی له خپل خواږه وطن نه لیږی . په پردیسی کی وفات شو .

این چراغی است

ترک مال و ترک جان و ترک سر

مشروطه خواهان می خواستند تا قدرت های عنان گسیخته را بانیروی قانون مهار زنند.

* داکتر عبدالغنی هم شریک دزد بود و هم رفیق قافله !!
 * ریشه کلمه «مشروطیت»، کلمه یی «شرط» نیست .... اشتباه نکنید!
 * ... فکرتاسیس نظام مشروطه که خودیکی از مظاهر استقلال طلبی و حکومت قانون بود در عهد سرا جیه دوباره آغاز و در دوره امانیه پربار گردید.

ملاقات کرد و از مکاتب آنجا دیدن نمود و موقع برگشت بموطن، به تاسیس همانگونه مکاتب تشبث ورزید و مکتب حبیبیه را تاسیس نمود برای اداره و رسیدگی مکتب حبیبیه شخصی را که داکتر عبدالغنی نام داشت، استخدام کرد و مدیریت مکتب را به او سپرد. داکتر عبدالغنی اصلا پنجابی و تحصیل کرده انگلستان بود و برادر خود مولوی نجف علی و مولوی محمد چراغ به کابل آمده بودند.

داکتر عبدالغنی بعدا انجمنی تشکیل نمود که عده یی از دانشمندان و معلمین مکتب حبیبیه را به آن راه داد و پنهانی مجالسی بر پا کرد و در زمینه مشروطیت و آزادیخواهی به شور و بحث پرداختند و بعد ها شنیدیم که داکتر عبدالغنی با دو برادر و همه اعضای انجمن محبوس شده اند ...

... و استاد همین قدر نوشته بود و مجال بیشتر نویسی را نداشت و بیماری سخت آزادی میداد و رضا ندیدیم که بیش از این سبب تکلیف گردم و رفع زحمت نکتم ...

دانشمند و محقق گرامی علی محمد زهما در پاسخ این پرسش که چگونه نهضت های سیاسی و به ویژه مشروطه خواهی در کشور بوجود آمد چنین روشنی انداخت:

«فشرده چکامه مشروطه خواهان اول این بود که کشور ما باید تحت قانون استوار بر عدالت تنظیم و رهبری شود.»
 آنها این نکته را بعیت یک ضرورت هدف خود قرار داده بودند. چون این آرزو را قشر روشن و با سواد کشور عزیز و گرامی میداشت، با مشروطه خواهان هم اندیشه بودند و توأم با اقدام در جهت پیاده نمودن همچو آرزو «جمعیتی» بوجود آمد که ما آنرا بنام جمعیت مشروطه خواهان یاد میکنیم.

در دهه دوم این سده گروهی از استادان حبیبیه (مدرس حبیبیه) با روشنفکرانیکه با دربار امیر حبیب الله آشنا بودند یصورت پنهانی انجمنی را سازمان دادند که بنام

عبدالهادی داوی: جنبش مشروطه خواهی، مزده و طلوعی از آزادی خواهی بود.

گفت و شنود ما پیرامون آزادیست و چه بجاست که این سخنان نیز سر آغاز و حسن مطلع گفتگو ها باشد که در طول تاریخ هیچگاه ضربت چکمه نتوانسته است چراغ آزادی را خاموش کند و این چراغی است که زین خانه بدان خانه برنده و همینگونه شد، چراغ آزادی و آزادی از این خانه بدان خانه رفت و خانواده ملت هارا سرسبز در نور دید و رعایی تصور - انگیز لب ها و دست هارا به ارمان آورد، و این قصه سر دراز دارد و قدمتی به عمر انسان، که مجال دیگر میخواهد و فرصت و فسحت میدان بیشتر، که بایست برای وقت دیگر.

عجالتا این گفتگوی صمیمانه را به نهضت و جنبش مشروطه خواهی در کشور مترکز میسازیم و ریشه ها و علت هارا می جویم که چرا جنبش مشروطه خواهی جلوه و رخ کشید و چرا در آن مقطع زمانه بوجود آمد؟ از اینگونه ...

به سراغ مرد سالخورده و شاعر آزادیخواه هادی داوی میروم که سالی را به نواحی در هنگامه مشروطه خواهی و مشروطیت به زندان می افتد و رنج فراوان می برد. او شاهد عینی و قصه گوی زنده یی آزمانه هاست و سینه اش مالمال دردناک و لبریز از گفتن.

به کنارش می نشینم، اما درد نشینان دارد و از موهبت شنوایی بی بهره است. بادوستی به بازی شطرنج مشغول است و دقایقی بعد با کشت حریف به تخته مات می نشیند و

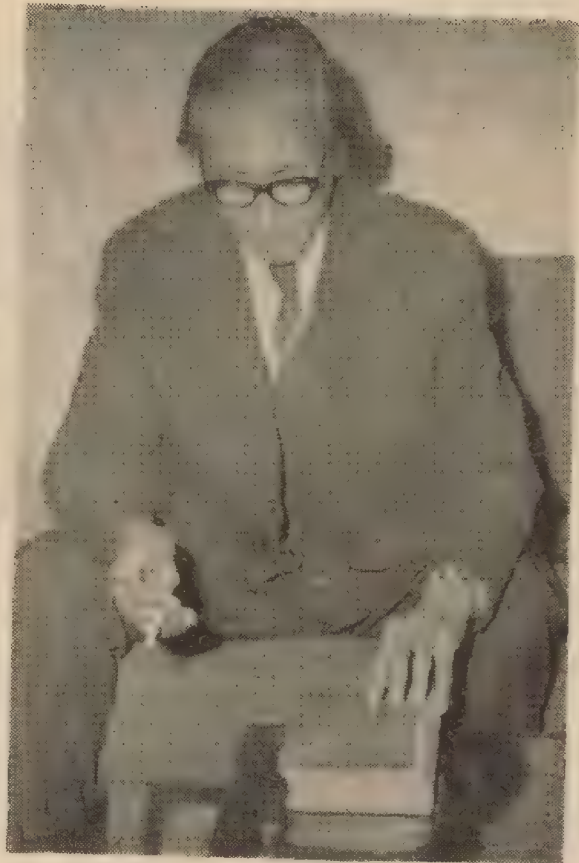
امیر حبیب الله خان که در آن زمان تحت سلطه بریتانیای مکار بود، سفری به هندوستان رفت و در آنجا با عده یی از مسلمانان دهلی و لاهور

کزیں خانه بدان خانه بر ند

دره مشروطه اول منزل است

* فشرده چکامه مشروطه خواهان اول این بود که «کشور ما باید تحت قانون استوار بر عدالت تنظیم و رهبری شود»

پوهاند علی محمد زهرا: خاطره پرد خشن این را در دان در تاریخ کشور مسجل است.

بحرکت در آوردند .

س- چگونه سیر طبیعی جنبش ها و ظهور انقلاب شکوهمند کشور را ارزیابی میکنید ؟

ج - جنبش های سیاسی ایگه در نیمه اول سده بیست در کشور ما آغاز گردید و تا نیمه دوم همین قرن ادامه یافت از جهت شکل و محتوا تفاوت های با هم دارند و سیر طبیعی آن تحت شرایط عینی و ذهنی جامعه ما میتواند ارزیابی شود . و بهین متوال مناسبات ملی و بین المللی از جهات مختلف بر سر نوشت و دگر گونی آنها تاثیر داشته که هر بخش آن در زمینه به تحقیق و کاوش های علمی احتیاج دارد . و پیوسته با هم چنانچه ظهور انقلاب ثور با در نظر داشت جوانب عینی و ذهنی آن میتوان بدیث مترقی ترین خواست روشنفکران سازمان یافته جامعه ما ارزیابی گردد .

...

و حالا با دکتور روان فرهادی ادیب ژرف نگار و محقق اندیشمند به صحبت می نشینیم و نخستین سوال را چنین به طرح می آوریم :

خوب دکتور روان فرهادی ، شما با گرد آوری مقالات محمود طرزی از سراج الاخبار افغانستان « ۱۲۹۰ تا ۱۲۹۷ ه ش » (چاپ بی بی سی ۱۳۵۵) که منابع نخستین جنبش های آزادی خواهی معاصر را در بر میگیرد ، چه گفتی در ماهیت ظهور این جنبش ها دارید ؟

ج : جنبش آزادی خواهی که در افغانستان در آغاز قرن بیستم یعنی عهد سراجیه ظهور کرد ، ادامه جنبش های آزادی خواهی بود که در سایر کشور های اسلامی زیر سلطه مطلقیت یا استعمار ظهور کرده بود ، مانند ترکیه عثمانی ، ایران و یا هند آسیای مرکزی . این جنبش در افغانستان مراحل سه گانه داشت . نخست یک دوره ابتدایی و غیر مشخص که یک عده اندک روشنفکران و کسانی که با کشور های مذکور تماس هایی داشتند مطلقیت را مخالف منافع مردمان کشوری میپنداشتند ، و راه چاره جویی می جستند ، سپس مرحله دوم فرا رسید و آن دوره مشخص که جنبش مشروطه است مبتنی بر مطالبه مشخص گردیدن و محدود شدن مرزهای سلطه حکومتی در مقابل حقوق مردم آنهم بر اساس فرمان دولتی و کلمه « شارت فرانسوی یعنی « چارتر » انگلیسی » یعنی همان « شارت » است که از آن کلمه مشروطه در اصطلاح آزاد یخواهان عثمانیه مشتق شده بود و ویشه اصلی این کلمه ، کلمه « شرطه » نیست که در زمان ما متداول است گرچه همچنان تصور شده است !

س- ولی فکر میکنم که کلمه مشروطه که همان می رود از کلمه « شرطه » ساخته شده است همان بار معنی را بدوش میکشد که کلمه بی خارجی آن ، شما چه فکری کنید ؟

ج- البته از حسن اتفاق کلمه شرطه که در زبان معمول است بامعنی بی که دارد یک وزن سیاسی برای تأیید معنی اصلی آن وارد می گردد . سحر جنبش مشروطه افغانستان چه گونه اشخاص اشتراک داشتند ؟

ج- جنبش مشروطه افغانستان ، یک حزب سیاسی نه بلکه مجبوراً یک حرکت پنهانی بود که در آن یک عده روشنفکران شامل بودند ، بشمول علمای دینی و اهل قلم که بعضی آثار سید جمال الدین افغان و محمد عبده و جراید آن زمان را مطالعه کرده بودند ، و بعضی به کشور های خارج سفر کرده بودند ، و یک عده از جوانانی که در دربار سراجیه خدمت میکردند . این حرکت اجتماعات مخفی داشت و هدف اکثر ایشان این بود که مطالبات خود را بطور عریضه تقدیم دارند تا آنکه اصلاحاتی را چنان که در عثمانیه و ایران آمده بود حاصل کنند . اما چون حرکت هنوز پنهانی بود ، و مجال اظهار نیابت و مطالب کمتر در قید ظلم می آمد ، سند مشخص بدست نماند و با اصطلاح عصری ، جنبش آنقدر سازمان دهی نداشت و بعضی جوانان خون گرم انکسالی را در فکر داشتند که خواه مغواه بددشت افگنی مثنوی می شد .

س - آیا قوای استعماری مطلقیت دولتی از این جریان مشروطه بی خبر بودند ؟

ج- استعمار نه تنها از این جنبش بی خبر نبوده بلکه از راه جاسوسی از همه جریان آن آگاه بود ، یکنفر چا سوس در میان صف مشروطه خواهان رخنه کرده بود ، و آن داکتر عبدالغنی است که تبعه هند بر تانوی بود .

اما رویت مخفی خود آن را می دانست که با تظاهر به مخالفت با دستگاه استبدادی ضمه تعول این جنبش را واداری کند ، تا بهایا جنبه ضد استعماری وضد بر تانوی آن بر جنبه ضد مطلقیت دولتی غلبه کند و در داخل دستگاه دولت هم عناصر مرتجع در پی اخراج بر دین باره افتاد ، توسط مخبران خود ، در دین حرکت رخنه کردند ، و با این کار موفق شدند . همان بود که عده ای از جوانان مشروطه خواه در ۱۲۸۸ ش اعدلم و عدیمی حبس شدند و داکتر غنی چنانکه حساب کرده بود بنام اینکه تبعه خارجی است با اساس حمایت نمایانندگی انگلستان در کابل اعدام نشد ، اما هنوز اکثر روشنفکران از وظیفه جاسوسی او بیبخت بر تانیه اطلاع یافته در صلحه ۵۰

اما از پهلوی نارسایی این اصلاحات اصحاب غرض و مرض بسود خود بهره کشی کردند . و در نتیجه کشور در جنگال اغتشاش و اختناق افتاد و ضرورت مشروطه خواهی در زیر نقاب سالوس قدر تمندان جاه طلب تغییر ماهیت داد و از مسیر اصیل خود منحرف گشت . عده بی مشروطه خواهان که مشعل فروزان مشروطه خواهان اول را تا دوران اصلاح طلبی دوره امانی بکف گرفته بودند در زمان اغتشاش ضربات سنگینی را تحمل نمودند و بعد از آن کشته شدند و یا زندانی گردیدند .

خاطره پرد خشن این را در زمان در تاریخ کشور مسجل است .

س - از نظر شما ضرورت بوجود آمدن جنبش مشروطه خواهی چه خواهد بود ؟

ج - در اینجا این نکته را باید بغاطر داشت که مشروطه خواهی حرکتی بود که ضرورت آن در شرایط عینی و ذهنی یک مقطع مشخص تاریخ ما ارزیابی میشود . درک همچو ضرورت بود که روشنفکران مشروطه خواه این کشور با هر گونه ناملاهیات و شکنجه های دباری بیلاهی بپنج نر میگردند تا قدرتهای عتال مسیخته را با نیروی قانون مهار زنند و جامعه را در مسیر ترقی

انبوه جمعیت امواج اقیانوس
را که تازه از نخستین جنبش طو-
فان بحر کت آمده باشد بخاطر
میاورد و آهسته پیش میرفت
چهره های سیاه مردم به بر-
جستگی های تیره و کف آلود
امواج شباهت داشت.

چشمها برافروخته و با هیجان
میدرخشید اما مردم بهم نگاه
میکردند و از نگاه آنها بیکدیگر
معلوم بود که از خوشتر شدن در-
شگفتند و بتصمیم خود اطمینان
ندارند. امواج صدایشان
مانند پرندگان کوچک و خا-
کستری رنگ بر فراز جمعیت در
گردش بود.

آنها با صدای ملایم و لحنی
جدی گفتگو میکردند گویی خود
را در مقابل یکدیگر تبرئه
میکند.

- دیگر بیمانه صبر ما لبریز
شده است و براه افتادیم.
راستی (او) این موضوع
را نمیفهمد.

پیش از هر چیز را جمع باوصحبت
میکردند یکدیگر را متقاعد
میساختند که (او) مهربان
و رؤف است و همه چیز را
میفهمد...

اما در کلماتیکه با آن سیمای
(او) را ترسیم میکردند رنگ
و معنایی وجود نداشت. چنین
احساس میشد که از مدتها
پیش شاید هم هرگز بطور جدی
را جمع با فکر نکرده اند. (او)
را فرد زنده و واقعی تصور نمیکردند
و نمی دانستند (او) کیست و علت
و جود (او) و میزان قدرتش را
به زحمت درگ میگردند اما امروز
وجود (او) لازم شده بود. همه
شتاب داشتند (او) را بشناسند
و چون آنکسی را که در
حقیقت وجود داشت نمیشناختند
بی اراده در مخیله خود موجود
عظیمی را خلق میکردند امیدها
گران بود. آنها بشخصیت مقتدر
و بزرگی برای پشتیبانی و تکیه
گاه خود نیاز داشتند.

گاهگاهی از میان جمعیت صدای
گستاخی بلند میشد:
- رفقا خود تا فرا فریب ندهید!
اما ناگزیر بودند که خود را فر-
یب دهند صدای آدم در هیا هو
و فریادهای بیمناک و پر اضطراب
خفه میشد.

نم از انبوه
اش ما کسیم گوری

ما میخوایم اشک را ...
 - برا در ساکت شو ...
 - ضمه با ید گفت نزد گا پون
 پدر رو حانی ...
 - (او) میداند ...

اسیر و برده را بیدار میکرد
 تا از حکومت جبار تو چه وانجام
 خواسته های خود را طلب
 نماید ...
 هر چه میخواید بگو کنید
 آخر ما هم آدم هستیم ...
 - (او) با ید بفهمد - ما خوا-
 هش میکنیم ...
 - با ز هم گا پون پدر رو -
 حانی ...
 - رفقا آزادی را که با خوا ه-
 ش طلب نمیکند ...
 - آه خدا یا ...

- اما پرادر صبر کن ...
 - آن مرد را دور کنید ...
 - گا پون بهتر میداند که ...
 مرد بلند اندامی با قیاسیه
 که و صله قرمزی پر شانه
 داشت روی نیم کت نشست و
 کلاهش را از سر طاشش بر -
 داشته با صدای بلند و با لحن
 شکوه آمیزی شروع به صحبت کرد
 در چشمانش برقی میدرخشید
 صدایش کمی میلر زید را جع به
 (او) را جع به تزار حرف میزد.
 نخست در کلمات و آهنگ صدای
 او یک و قار مصنوعی احساس
 میشد اما آن احساساتیکه
 قادر باشد دیگران را با تمام
 اعمال معجزه آسائی برانگیزد
 شنیده نمیشد بنظر میرسید که
 این مرد بخود قشای می آورد و
 کوشش دارد در خاطر ها آن
 سیمایی را که مدت ها ست بسی
 روح و محو شده است بیدار
 کرده و دوباره زنده سازد. این
 سیمای تمام عمر پیوسته از مردم
 دور بود اما اکنون و جود
 او برای مردم ضرورت پیدا کرده
 همه چشم امید با و دوخته
 بودند.

جمعیت با دقت گوش میداد و
 حس میکرد که این مرد خواسته
 های او را منعکس میسازد و اگر
 چه تجسم افسانه آمیز آن قدرت
 ظاهر را با سیمای (او) منطبق
 نبود اما همه میدانستند که چنین
 نیروی وجود دارد و با یستی
 وجود داشته باشد.
 نا طق این نیرو را بشکل مو-
 جودی مجسم میساخت که همه
 او را از روی عکسهای تقویم
 میشناختند و با سیمایی
 تشبیه میکرد که در افسانه ها
 دیده بودند.

اما در افسانه این تمایل صفات
 بشری داشت. کلمات نا طق
 که رسا و قابل فهم بود به طرز
 آشکاری او را چون موجود
 قدرت طلب، مهربان و عادل
 پرور ترسیم میکرد که مانند
 پدری بدخوستها و ضروریات ملت
 توجه مینماید و در اینجا خواست
 های آنها گوشاست.
 نور ایمان بر قلوب تابید
 گرفت و آنها را بر انگیخت نجوای
 آهسته، تر دید و خاموش سا-
 خت ... مردم شتاب می کردند
 تحت تاثیر امیالی که مدت ها
 انتظار آنها داشتند قرار میگرفتند
 بیکدیگر قشای میاوردند
 و میخواستند بصورتیکه تو ده
 عظیم و با جسمی بایک روح در
 آیند. تراکم و نزدیکی شانه ها
 و پهلوهایشان قلبها را با -
 حرارت ایمان و امید به مو -
 فقیقت گرم میکرد.
 مرد کله طاسی فریاد میزد:
 - بیری های سرخ برای ما
 لازم نیست!
 آنوقت در حالیکه کلاهش
 را تکان میداد پیشاپیش جمعیت

صدای يك نفر بسیار رسا که
 حاکی از لجبایت بسیار بود
 بالای سر جمعیت طنین انداز
 شد.
 - رفقا! رنگ سرخ بیرق رنگ
 خون ما ست.
 - هیچ نیروئی جز نیروی خود
 ملت قادر بر سازا ساختن او
 نیست.
 - لازم نیست ...
 - شیطانات آشوبگر ...
 - عجب ساطی است. گا پون
 ما را با صلیب مقدس برای
 تضرع و التماس بحضور تزار
 میبرد اینها میخواستند با بیرق
 سرخ ببرند ...
 - هنوز بوی شیر از دهانش
 میاید و میخواستند فرماندهی
 کنند.
 کسانیکه عقیده شان
 ضعیف تر بود با عمای جمعیت
 میرفتند و در آنجا با هیجان و
 اضطراب فریاد میکشیدند:
 - آنکسی که بیرق دستش
 است بیرون کنید ...
 اکنون تند و بی تردید
 حرکت میکردند و در هر قدمی
 یکدیگر را بوسیله سکر خود
 فریبی بیشتر آلوده می نمودند
 و میخواستند در جمعیت ارا ده
 میل واحد را ایجاد کنند. (او)
 که در همان لحظات در ذهن

زنده باد طبقه کارگر پُرافتخار افغانستان این نیروی فعال مبارزه
بخطراتِ اعتداسی سیاسی و اقتصادی کشور !

د ثور انقلاب له نوي
پړاو څخه يو کال تير شو

د ثور انقلاب نوی تکاملی پړاو
چې داهینې فاشیستي ډلې تېنې د
پرزولو له پاره زموږ دزيارايستونکو
دسپېشلي غوسې يوه بريالۍ سر
يزه وه، د هيواد خلکو ، او انقلاب ژغو-
رنده تحول بلل کېږي .

دایر او چی دافغانستان دخلک د
دمو کړا تیک گو ند تر لا -
رښوونی لاندی بریا لی شو زمونږ
دویا پالی وطن سر ښندو نکی خلک او
قهرمان گوند یی دوطنی فاشیستی
جبارانو له خو نه یو منگلو نه دغل له
باره وژغورل . داستر تاریخی او
ځلانده بری یوا زی دافغانو اوس
بری نهو بلکه دټول پر مخنلو نکی
بشریت دهغو انقلابی بریا لیتو یونو
یوه نه شلیدو نکی برخه ده چی د
ارتجاع ،امپریالیزم او لوی غو -
ښتونکی چین دشړ میدلوهوخلو
په پوراندی دسترو قربا نیوپه ور کولو
سره تر لاسه شو بده .

خرنگه چي د ثور انقلاب نوي
تکاملی پروگرامینی جلاډا نو، سي،
آی، ای، ار تجا، ع، امپریا لیزم او په
سرکي دامر یکا امپریا لیزم اود چین
پروپوگنډا غوښتنو نکي با ند ی زمو ډ
ډښمنو خلکو تار یخی او همیشنی
بری و نو ځکه یی ډېرو او ډښمنانو
کلکه اووبار لې دشمنی وگڼله .

تهولمې داوه اود هغه هيواد ديو ځي
واکمن ضياء الحق پخوان کي يي
خپل ډاډ من گودا گي بيا موند .
هغه هيواد له يو ځي ديکتا تور شپ
سره په توافقي کي يي پاکستان دوسلو
به زيرمه بدل کړ او دافغاني افغا -
نستان د خلانده او بريالي انقلاب
نوو برياليتوبونو د مخنيوي بغير ض
يي د اشارو اوسپنې خوروا نيو نوبه
روزلو لاس پوري کړ .

ٻه تير کال کي دٻا کستان ٻه
خاوره کي دامر يکا يي ، او يد يڄو
هيوادو، چين، عربي م تجع زڙيمونو
اوپاکستان ديو ځي واگهنا نوترمينځ
پتي او ښکاره م کي وشوي او زمو ږ
دخاوري دتما ميت او انقلاب ٻړضد
بي ناسپيڅلي تړونو نه مينځتهواو-
ستل. دتښ به نامه افغان کي -
والو به کمبونو کي بي دورا نکاره

اوسد لمر غو ندى څرگند دى چي
دارتجاع ، امپرياليزم اوشوو نيزم
د سړيخور امين دا د سى ، آى ، اى
دمشهور جاسوس پهوا كمڼو لوسره
خپل كر غيږن پلان سر ته رسا وه
اوپه خپل ناهيښنى برى سره يى
دهميشنى برياليتوب ډنډوره غږوله.
دسى ، آى ، اى، ډنډور چيان د
خپلو بادارانوزهر جنو سند رو ته
تخيدل اود امين شا ها نو دتو طبود
بر ياليتوب نغځي يى غږولى مگردايي به
خيال كي هم نه گرځيده چي يوه ورځ
بدد خلكو د زور به خو ټپدونكي سمندر
كي لا هو شي . هغوى غو بمټل چي د
تاريخ به شا نه تاو نكي څسرخ
به شاو څر خوى او په ټپه بي ودروى
مگر به خپله دتاريخ دچور لنده څرخ
به گر ندى چور ليدو كي وپر زيدلاو
دتل لپاره دتاريخ به هديره كي بنسټ
شول.

بانېو نو درو زلو، وسله وال کولو
په غرض پراخ او گړندی پروگرام
سر ته ورساوه او د اشراړ و په را
لمېن لو سره پي زموږد خلکو آرام او
سوله ايز ژوند نا کراره کړي.

په هندی سمندر کې پسي په
پوځي ما جرا غو پيښې چال چلېد ته
دوام ور کړ او د خليج د شاوخوا هيواد
و نو تر مينځ پي د کشالو جگړو
ونو تر مينځ پي د کشالو ا و جگړو
په خطر کې واچوله او دا گورښ په
خپل قوت سره بيا تي دي.

دار تجا ع، امپريا ليزم اوشو و
نيزم د همدغه شر مېد ني پلان له مخي
دهيواد پلرو نکو بانېو نو پلاس زموږ
دگران هيوادکلي، کور و نه عام المسمعه
تاسيسات، بشو نخي او جو ماتو نه
وسو څول شول او د پي گناه مگر مپي
نوخلکو د زور ولو او زلو پروگرام عملي
کړي اي شو.

لکه څنگه چي ار تجا ع، امپريا
ليزم او په سر کې دامر يکا امپريا ليزم
اود چين لويي غو پيښو نکو د پاکستان
په ملگرتيا زموږ د هيواد، خلکو او
انقلاب پر ضد تخر پيانو ته دوام ور
کړ، هماغسې هم شوروي اتحاد او
ټول پر مختلو نکي بشر يت د انقلابي
افغانستان ښکته او ملاتړ وکړ چي
زموږ د هيواد ني پوال پر م او پر
ستېږ پي او چمتاو اوچت کړي.

د انقلاب بهير د دشمنانو د نا
کامو نوچلو نو سر سره په پوره
قوت د بند پړو نو دورا سته زنجير
کړي وشلو لي اوږ زمان پر تندي
پي د برياليتوب ټاپه ووهله او د
انقلاب د دشمنانو دسيسې پي شنوي
کړي.

د افغانستان د خلک د دمو کړا
تيک گو نه مشر تا به د خپلو اصولي
اوتار يخې انقلابي دندوبه لري کي دمر
کزي کميټي د پليني مو نو په را بللو
سره درا پيدا شوو خندو نو دله
مينځه وړلو او د ضد انقلاب له ټکو لو
اوله مينځه وړلو کي برا خه ونه
ترسره کړه.

دگو نه دمر کزي کميټي د پلينو

مونودانځور شوو پروگرامو نو له
مخې داشرا رو، غلو، دانه مارو،
پنواو ښکاره بانېو نو پر ضد پراخي
او کلکي هلي خلي پيل او سر ته ور
سول شوي او ان دا چي دهيواد ډير
ځايو نه او سيمي چي دخاين امين د
خو نړي بانېو بوا سطره داشرا رو
په مر کزو نو بدل شوي وو بير ته
آزاد او د خلکو د ژوند ناو ايت د
خو ندي کړلو چا ري سر ته ورسيدی.

د ضد انقلاب د بشپړ نشو لو پد
مقصد انقلابي هلي خلي رواني دي او
گام په گام له يوه برياليتوب نه د بل
برياليتوب خواته درو مي اوږ ټو او

ځاننانو او ار تجا عي ډلو ټپلو مړ
چلونه يو په بل پسې نيسي او په
همدغه گړندي بهير کي دشر ميدلو
دشمنانو له چل او پټي نه ځا در
ليري کوي او پر بند وي پي
تير کال زموږ دبا توز او هيواد بال
او لس په سر کي زموږ د مړ ني گوند
دځلانده برياليتوبو نو کال، د
ار تجا ع، امپريا ليزم اوشو و نيز م
اود هغوي دتا لي څټو دتار پي ماتو
کالو.

موږ کلک باور لرو چي د شور
انقلاب د نوي بشپړ تياري پي او
دويم کال به دار تجا ع، امپريا ليزم
او شوو نيزم دچلونو او ټکيو په وړا
ندي زموږ د خلکو دنوو او تار يخې
برياليتوبونو کال وي، مگر هر څو
مړه چي زموږ د انقلاب کاروان وړاندې
ځي اود دشمنانو سترگو نه يو به بل
پسي نيسي د دشمنانو چلونه او
دسيسې زياتيږي، پراخيري اوديو
توطي تر شنه پدو ورو سته بله
دسيسه په کار اچوي.

په او سني وخت کي چي د دشمنانو
دسيسې ورځ تر ورځي پرا خيږي
زموږ تار يخې دنده تريخوا ډيره
در نيري او بيا به چي لکه يو پولا دين
موتي د دشمنانو خو له وړ ماته کړي او د
خپل گوند مشر تابه تر لار بشو و
نو لاندې هر ډول سر ښندنو ته
چمتو او سو.

پرنندگان مهاجران

پرنندگان مهاجر به خانه برگريد
به آب و دانه خود عاشقانسه برگريد
نماند آنکه بهر شاخسار آتش زد
نماند آنکه برای کيو تران سفيد
کنار جاده خورشيد دار بر پا کرد
نماند آنکه زهر باغ
برای هر گل سرخ
و مرغکان نواگر
و هر گياه خموش
حضيره ها و قفس ها و قتلگاه اراست
نماند آنکه ز هر ديه و زهرشهر
ز تيغ کينه وي شيون از زمين برخاست
چه خانه های تهی ماند از صدا و سرود
و آيينه ها

ز عکس روی عزيزان و دوستان خاليست
و نام تان هرجا
به سينه های سپيد چنار ها يا قيست
پرنندگان مهاجر به خانه ها باز آييد
و آشيانه را
به پيشواز بهار بزرگ عطرافشان
ز برگ سبز و زر قص و ترانه اراييد

دوکتور اسد الله حبيب

قانون جزای جرایم علیه احضارات محاربوی

پیوسته به گذشته

در این جلد :

- * دگروال محمد آصف الم رئیس محکمه عالی قوای مسلح
- * جگرن محمد صدیق رئیس تشکیلات حزبی وزارت دفاع ملی
- * دیلوم انجنیر محمد نادر دهقان رئیس تشکیلات وزارت دفاع ملی
- * جگرن عبدالمجید ابوی مرستیال خازنوالی قوای مسلح شرکت داوند

رئیس تشکیلات :

سمت های بزرگ دولتی رابه افراد بی کفایت و نااهل سپارد که آنان موقف خود را از اسکندر بدانند و دوم اینکه دانشمندان و اهل خبره و وطن دوستان رابه ذلت نگه دارد تا فرصت پرداخت به مسایل سیاسی را نداشته باشند و در يك سخن میتوان گفت که در دوره ظاهر داود از این فورمول ارتجاعی حداکثر استفاده صورت میگرفت :

را حله راسخ خرمی :

شما نقش مادران و پدران را در این شرایط و در این زمینه که چه نقشی راباید در وادار ساختن فرزندان خود به سپری نمودن خدمت مقدس عسکری عهده دار گردند ، چگونه بررسی و ارزیابی میکنید ؟

رئیس تشکیلات حزبی :

در این شرایط خاص وجبیه تمام مادران و پدران نیک اندیش و روم شناس و وطن است که به خاطر دفاع از مقدرات ملی ، تمامیت ارضی ، نوا میسر ملی و حفظ دست آورد های انقلاب فرزندان خود را آگاهی دهند ، تنویر کنند ، و وادار سازند که در وقت معین رهسپار خدمت مقدس زیر بیرق گردند و

در زمان ظاهر داود اگر يك سرباز شهید و یا معلول می شد معادل هجده هزار افغانی برای اعاشه پنج ساله یکبار به فامیل وی داده می شد ، در حالیکه اکنون در شرایطی که سرباز شهید گردد ده هزار افغانی نقد برای فامیل وی به عنوان تدفین و تکفین پرداخت میگردد و بعد از آن نیز ماهانه دو هزار افغانی مرتباً تازمانی برای فامیلش داده میشود که خرد ترین طفل فامیل به سن قانونی رسد و دارای معاش و تولید گردد .

یعنی در واقع در یکسال معادل یکنیم برابر پنج سال دوره داود ظاهر کمک نقدی میگردد .

رئیس محکمه عالی نظامی :

((خسرو روز به)) رفیق بسیار ارجمند حزب توده ایران در کتاب ((اطاعت کور کورانه)) خود می نویسد ، در زمانی که سکندر کبیر عزم لشکر کشی به سوی ایران را داشت از ارسطو فیلسوف معاصر خود مشوره خواست که چگونه این امپراطوری وسیع را حفظ و اداره کند و فیلسوف جواب داد که وی دوکار را انجام دهد ، نخست اینکه

که آن را با چوب بندی دو طبقه می ساختند به قطعاتشان انتقال می دادند ، اما اکنون این کار با پس های راحت و مجهز صورت می گیرد . همچنین در گذشته شرایط صحت قطعات اردو از نظر خوراک ، جای رهائش و دیگر مسایل سخت نا به سامان بود اما حال شرایط صحت کاملاً در نظر گرفته میشود . برای سرگرمی سربازان رادیو تلویزیون و دیگر وسایل اربساط جمعی مورد استفاده قرار می گیرد و سربازان در موقع فراغت ، در درس خانه ها و اتاق های نان میتوانند برنامه های رادیو و تلویزیون استفاده کنند و نظایر این تفاوت ها فراوان است .

همچنین از نظر مادی و شکل زندگی سربازان در داخل قطعات بارنج فراوان روبرو بودند - آنها وادار ساخته می شدند شانزده ساعت راسوای ساعات تعلیم و تربیه در روز خشره کاری کنند و چوب مورد ضرورت ورت طبخ خانه هارا از کوه هافراهم آورند و به قطعات انتقال دهند ، اما اکنون چنین نمیباشد و قوای مسلح عهده دار مسئولیت عام و تمام سربازان را تا زمان ترخیص به دوش دارد اکنون برای سربازان بستر و روی جایی های پاک و بستره تهیه گردیده است در حالیکه در گذشته آنها بستر را خود از خانه ها پشان می آوردند ، شکل انتقال مجلو بین در گذشته طوری بود که یکصد تا یکصد و بیست نفر رادر يك موتر

وجیبه خود را انجام دهند آنها باید بدانند که در این شرایط دشمنان وطن و انقلاب برای سنگ اندازی در راه پیروزی انقلاب از هیچ تلاش مذبحخانه بی دست نمیکشند. شایعه پراگنی میکنند افواها تا دوست راپخش مینمایند، دست به دروغ پراگنی و جعل حقایق میزنند تا خانواده های شریف مارادچار ترس و اطمینان سازند، اما قاصد هر حال دران و پدران نباید فریب این ارا - جیف سراپا دروغ را بخورند و از یاد ببرند که وطن و نوا میس ملی را باید بیشتر از خود و فرزندان خود دوست بدارند و همانگونه که پدران و اجدادشان در طول تاریخ در راه وطن از هیچ گذشت و ایثار و دوری نکرده اند، آنها نیز به عنوان فرزندان آنها نام نیک و قهرمانی آفرین - از خود به تاریخ یادگار گذارند. البته مادر همین شرایط که مادران و پدران فراوانی را سراغ داریم که این وجیبه مقدس را به بهترین وجه به عمل میاورند و پسران شان را که حتی تاکنون به سن شمول خدمت عسکری هم نرسیده اند وادار می سازند تا در صف مبارزه با دشمن قرار گیرند و حتی ماکه به دلیل خرد سال بودن از این پسران نوجوان می خواهیم که فعلا شامل قطعات عسکری نگردند و در شمار داوطلبان قرار نگیرند، آنها به گریه می افتند که وطن امروز بما احتیاج دارد و ما با خون خود آنها را از دشمن پاک می داریم که چنین احساسات وطن -

پرستانه این جوانان و مادران و پدر - ان شان برای ما و همه وطن داران ارزش فراوان دارد.

را حله راسخ خرمی :

در این شرایط که دشمنان انقلاب از هر وسیله ای برای جلو گیری از پیروزی انقلاب در کشور ما کار می گیرند و استفاده می کنند وجیبه ملی تمام مادران قهرمان، میارز و حماسه ساز خواهند و برادران دختران و پسران و زنان و مردان است که در یک صف واحد چون دژ آهنین برای حفظ دست آورد های انقلاب مبارزه کنند و در این مبارزه تا آخرین قطره خون خود پایدار باشند تعداد فراوان از دختران و خانم ها صتا دختران سازمان دیده و پیکار جو در این آرزو اند که به آنها هم به صورت داوطلب اجازه داده شود تا در کنار برادران هم سنگر خود با دشمن برزنند و یاد امور دیگر قوای مسلح برای شان زمینه خدمت گزاری فراهم آید تا موجب تسلی شان گردد و بتوانند قولی را که به مردم رنج دیده و محنت کشیده خود داده اند وفا کنند و به پیشگاه مردم خود سر بلند باشند که در راه مبارزه و پیروزی نقش خود را و وجیبه خود را به ایفاء گرفته اند، با این تذکرات آیا امکان ندارد که چنین زمینه های فراهم آید و امکان خدمت گزاری در اردو به دختران مبارز، پیکار جو و انقلابی ماطور داوطلب داده شود ؟

رئیس تشکیلات حزبی :

این آرزو های پاک که گواه نهاد های پاک فرزندان این خاک است برای هر موطن ما گرانی است - خواهران ما فراوان به مقامات مسئول قوای مسلح مراجعه میکنند و آرزوی خود را برای سهم گیری در امر دفاع از وطن بیان میدارند و ما هم تاجای امکان آنان را به کورس های مربوط معرفی میکنیم و اگر - شهادتیه باشید در جشن سرا سری جوانان پیش آهنگ تعدادی از دختران تعلیم دیده یا باراشو ت ها باین بریدند و چنان آزمون دگی و مهارتی در پرس و فرود از خود نشان دادند که استادان آنها هم به حیرت رفته بودند

اگر ما بخواهیم تمام خواهران داوطلب در مبارزه را به اردو جلب کنیم شما قبول کنید که جای برای پسران جوان و داوطلب باقی نمی ماند که این نمودی است از عمیق ترین احساس وطندوستی و علاقه به همین که به ما مژده میدهد همان گونه که مادر گذشته رابعه ها و زرغونه هایی داشته ایم اینک هم اگر ضرورت اقتضا کند دختر افغان در راه مبارزه در راه پیروزی حق و در راه پاک کردن وطن از لوث بیگانه و دشمن یک رابعه و یک زرغونه است.

البته اکنون ما هیچ کمبودی در اردوی خود نداریم و اگر نیاز باشد از این احساسات به پیمانها وسیع تر عملا استفاده می کنیم.

را حله راسخ خرمی :

به اجازه شما جدل امروز را در

این نشست در همین جایان می دهیم. مجله ژوندون اگر توانسته باشد باره اندازی این گفت و شنود جمعی به پرسش ها و سوالات ما دران، پدران و خانواده ها پاسخ دهد می کند باز هم گامی دیگر برداشته است در زمینه انجام رسالت های مطبوعاتی خود برای خانواده های کشور.

باز هم مادر انتظار سوالات و پرسش ها و نظرات و پیشنهادات دیگر خانواده های ما را تا آنچه را برای شان مبهم است با ما در میان گذارند تا آنها را با مقامات مسئول وزارت دفاع ملی به طرح آوریم و آنان را از تشویش برهانیم.

وظیفه خود میدانم از مقامات قوای مسلح جمهوری دموکراتیک افغانستان که با وصف داشتن وظایف مشکل خود ما را در راه اندازی این جدل یاری دادند و وقت خود را اختیار ما گذاشتند صمیمانه ابراز سپاسگذاری و شکران کنیم.

ژوندون باز هم حاضر است صفحاتی از خود را در باز آفرینی واقعیت های افتخار آفرین و حماسه های انقلابی سربازان و زمجو قرار دهد تا باشد قهرمانی های حماسه آفرین هموطنان را بیشتر در جریان زندگی آسانی قرار دهد که با خون خود

پیروزی را به نمر میرسانند و نقش خود را در برابر وطن به ایفاء می گیرند به همین ترتیب از یونیت های سیار رادیو افغانستان که همیشه ما را در ثبت جریان میزهای گرد صمیمانه یاری داده اند و میدهند سپاسگزاری و متشکریم.

مسائل سیاسی و اجتماعی، فرهنگی و هنر، نوجوانان، جوانان و خانواده ها

زیر ذره بین نقد و انتقاد

صفحه ۲۵

شماره ۴۰

زنان و پیروزی انقلاب ثور

زنان مبارز و انقلابی مادر یک صف واحد چون دژ آهنین در برابر ظلم و استبداد نظام شاهی به مجاهده و مبارزه برخاسته و با دلایر کردن تظاهرات و میتنگ های از ظلم این نظام ددمنش یاد آور می شدند .

دژ آهنین دشمنان و دشمنان را در می نمودند که انقلاب پیروز مند و رها یی بخش ثور که حزب دمو - کرا تیک خلق افغانستان و بخصوص - ص مر حله نوین و تکاملی آن مستقیماً به آن ارتباط گسست ناپذیر دارد .

در پهلوی سازمان های توده ای مانند سازمان کارگران سازمان دهقانان، سازمان جوانان و غیره سازمان صنفی اقشار و زحمتکش که همه و همه در اکثر رهنمایی ها و رهبری ها یی سود - مند حزب دموکراتیک خلق افغانستان تهاد گذاری کرده است سازمان دموکراتیک زنان افغانستان به تاریخ هشتم جوزای ۱۳۴۴ یعنی پنج ماه پس از تاسیس حزب دموکراتیک خلق افغانستان بنیان گذاری شد این سازمان رز - منده و انقلابی پیوسته در خدمت زنان زحمتکش و تحت شکنجه افغانستان بوده است .

این سازمان در شرایط تولد گردید و جوان شد که تحریکات دشمنان، هر تعجین و استعمار سیاه و سوز گندخورد علیه خلق و مردم مبارز و انقلابی ما به او جوش رسیده بود و دشمنان هر آن تو طئه و حیلۀ تازه و نیرنگ های فریبنده بکار می بردند سازمان دموکراتیک زنان افغانستان ضمن ایجاد روابط نیک بین زنان و دختران و بسیج

اگر میروی دل به طوفان بسپار و آنان این رزمندگان واقعی رفاه و آسایش خلق و مردم دل به طوفان سپردند و به همت بالقوه مردم مبارز با اجتماع رو برو شدند . بایمان خلل ناپذیر به دشمنان جواب دندان شکن دادند و سالار منشی ها را از کشور ما راندند و برای تحقق بخشیدن به آرمان های والای انسانی از هیچگونه تلاشی دریغ نکردند و برای محو استثمار انسان از انسان و خاتمۀ دادن به خاکم بودن و محکوم بودن و همجناس فقر ، بیسوادی ، بیماری و غیره عوامل آن و سیعاً در تلاش اند .

در پهلوی این همه تلاش ها و مبارزات انسانی ، برای آزادی زنان از قید و بند های نظامی و فئودالی و ماقبل فئودالی لحظه ای فرو گذاشت نگردیده است و با اوج گیری و نهضت ملی و انقلابی افغانستان در تحت رهنمایی های حزب دموکراتیک خلق افغانستان سازمان ها و اتحادیه های مبارزو پیکارجوی صنفی شکل گرفت که دو شاخه حزب دموکراتیک خلق افغانستان دلیران و قهرمانان علیه استبداد ، ارتجاع قدرت نمایی های قدرت استعماری پیوسته مبارزه و مجاهده گرم و پیگیر پرداخته و بدون هراس و دلهره - کی ضربات شدید و پیهم به

آسیا و به این لانه شیر مردان غیور و پیکار جو کمر همت بستند و همه برای آبادانی این کشور محبوب شان ، این آشیانه - بقایان بلند پرواز با هم بیستند که از کوره راها بگذرند و خطرات و قربانی ها را با جان و دل خویش پذیرا شوند و با این روحیه و طن پرستی و عشق به میهن به پیشوا ز تا ریخ رفتند و در دهلیز های تاریخی این سر زمین هنگامه ای مردانگی ، شهادت ، دلیری و آزادی را دو بالا ساختند و با تصمیم و وطن پرستانه ای به همدیگر گفتند به دریا مرو گفتمت زینهار

سازمان دموکراتیک زنان افغانستان حتی در شرایط ترور و اختناق ظاهر و دادود دست از مبارزه نکشید و برای آزادی زنان از قید و بند های نظام فئودالی و ماقبل فئودالی لحظه فرو گذاشت نکرد

ساختن آنها علیه ستم دو گانه اجتماعی شرکت در مظاہرات و میتنگ ها و اعتراضات عظیم و باشکوه علیه دولت های وقت و در مرا حل مختلفه نهضت، نقش حساس خویش را قهرمانانه و بیکار جویانه ایفاء نموده و در جهت سازمان دهی زنان و هم به غرض تنویر اذهان و بلند بردن سطح آگاهی و شعور سیاسی زنان نقش خویش را فعالانه و مستو و لایحه انجام داده است از ابتکارات دیگر این سازمان توده ای تجلیل از روز تاریخی و پر افتخار هشت مارچ است که برای نخستین بار این روز تاریخی به سرپرستی زن آگاه، قهرمان و انسان دوست ما دو کتورس اناهیتا راتب زاد در سال ۱۳۴۶ تجلیل و برگزار گردید.

این زن مبارز با همه کوشش ها و تلاش های انسانی آگاهی و رزمندگی که خاصه شخصیت پر طیش او ست در ظرف پانزده سال و نیم در جهت احیای حقوق تلف شده زنان محروم کشور مجیدانه سعی و تلاش ورزید و بیم و هراس را به خود راه نداد و خستگی احساس نکرد بلکه مانند سپاهی و مدافع حقوق زنان پرچم رزمندگی بدوش و پیشاپیش صفوف زنان حرکت نمود تا درفش آزادی و آزادی زنان را در اهتزاز آورد. البته نیازی به اثبات ندارد که مرور کوتاه و گذرا مگر ژرف و عمیق کارنامه های انقلابی، گذشت و فداکاری سازمان دموکراتیک زنان افغانستان ما به غرور و افتخار همه زنان مبارز و تمام وطن پرستان بوده و است. زنان ما مصمم هستند در راه اعمار یک جامعه نوین و با رفاه جامعه ای که در آن از فقر و بیسواسی از مرض و نا را حتی اگر نباشد جامعه ای که همه افراد آن چه زن و چه مرد از همه حقوق و مزایای انسانی و دموکراتیک برخوردار باشند حتی یک لحظه از تلاش گنار نرفته است.

لذا برای همه زنان و همه ما در این مبارز و حماسه ساز افغان لازم است تا در یک سنگر واحد و با یک هدف انسانی تحت رهنمود های حزب دموکراتیک خلق افغانستان و در یک جنبه واحد و متحد ملی پدر و وطن با دشمن مشترک

خاک و وطن و با دشمنان صلح و آزادی و آسایش مردم بر رزمند واز بیکار رعادلانه و برحق دست نگیرند. و با یک احساس انسانیت شجاعانه و قاطعانه و بیباکانه همدوش با مردان شجاع به جهاد مقدس خود علیه دشمنان ادامه دهند و برای رسیدن به قله شامخ پیروزی و شادکامی، پیروزی حق بر باطل هرگز ترس و هراسی را بخود راه ندهند با رشتاد و قهرمانی، فکر و عمل انقلابی، ایثار و از خود گذری در بست و توسعه پدیده های نو از جان و دل بگویند. در شرایط کنونی که همه زنان

عمل و تبارز استعداد های گوناگون زنان ممکن گردیده و تصمیم بدیده های مترقی در شئون مختلف زندگی رشد و تکامل خواهد یافت. چنانچه بزرگوارم منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان در بیانیه ارزشمندشان به مناسبت اولین کنگره سرتا سری زنان چنین فرمودند:

((ما نه تنها با عقب ماندگی شدید و فقر بیماری و بیسوادی چنانکه مواجه هستیم بلکه در

یخی نیز موافق پدر خواهیم آمد.)) زنان قهرمان افغانستان درک این حقیقت بی پرده اند که مادر وطن امروز به کار و بیکار انقلابی آنان بیشتر از هر وقت دیگر نیازمند است و زنان مستشعر اند که بدون شرکت گسترده و همه جانبه آنها و بدون سهم گیری فعالانه ایشان در امر تحقق بخشیدن پلان های اجتماعی اقتصادی کشور مشکل به پیروزی های پیش بینی شده نایل آمد لذا روی همین خواست، در عمل می بینیم که حزب دموکراتیک خلق افغانستان در حدود امکانات زمینه رشد و

زنان مبارز و حماسه ساز افغان مصمم هستند تا در یک سنگر واحد بدوش با مردان در جهت تحقق اهداف والا و انسانی شان به بیکار عادلانه خود ادامه دهند

انکشاف همه جانبه را برای زنان در نظر گرفته و در عمل پیاده می نماید روی همین منظور بود که حزب دموکراتیک خلق افغانستان اولین کنگره سرتا سری زنان را سازمان داد حتی از یک عده زنان مبارز و انقلابی جهان مترقی دعوت به عمل آورد تا در این کنگره اشتراک نمایند. همچنان برای اولین بار از نمایندگان زنان رنج کشیده و محروم افغانستان دعوت گردید تا در این کنگره اشتراک نمایند. بقیه در صفحه ۶۶

گذشته خلق قهرمان و زحمتکش افغانستان بی رحمانه غارت و تاراج شده و زنان ما محروم ترین و محکومترین بخش جامعه را تشکیل میدادند کافی است یاد آور شویم که نود و هشت فیصد زنان کشور هنوز خواندن و نوشتن را نمی دانند تنها با ارائه این رقم می توان بزرگی و دشواری وظایفی را که در برابر ما قرار دارد به وضاحت درک کرد ولی ما معتقدیم مردم زحمتکش ما که رستخیز تور و مرحله نویسن تکامل آنها به پیروزی رسانید از عهده انجام این وظایف تار-

مردان و بالاخره کلیه مردم کشور در نتیجه پیروزی های انقلاب ملی و دموکراتیک گور و مخصوصا در مرحله نوین و تکاملی آن بسر می برند به یقین می دانند که در پیچه های از امید به آینده به روی شان گشایش خواهد یافت خواهند توانست در مسیر تکامل و پیشرفت همگامی و همفکری هدفمندانه به پیروزی ها و بهروزی ها دست خواهند یافت.

که این تعقیب و بسر رسانیدن آرمان ها و پلان های اصلاحی و مترقی دولت در پرتو رشادت

پیروز باد انقلاب

خبرش ۶ جدی نابی مردم، انقلاب و وطن

جمهوری دموکراتیک افغانستان در پیانیه
پر شور و انقلابی شان خطاب به نمایندگان
روشنفکران شهر کابل بتاريخ ۱۶ سنبله
سال جاری در قصر سلامخانه، مقر شورای
انقلابی فرمودند: در تحول انقلابی که در نور
۱۳۵۷ آغاز گردید ماهیت و خصلت انقلاب ملی
و دموکراتیک ضد فئودالی و ضد امپریالیستی
بوده و هست، اینکه مشتی چند از خائنین
عمال سازمان جاسوسی امپریالیستی امریکا
موقتاً انقلاب را از مسیر اصولی آن منحرف
ساخته و می خواستند استقلال کشور ما را از
میان بردارند دلیل بر آن شده نمی تواند که
دراصل ماهیت انقلاب واقعی خلق افغانستان
انقلاب ملی و دموکراتیک کوچکترین شک و
تردیدی بوجود آید ...

آری خیزش ظفر مند ۶ جدی دوام اصولی
و پیگیر اهداف والای انقلاب نور است و اهمیت
ستون این قیام ظفر نمون همانند مسیر اصلی
گردانیدن انقلاب است که موقتاً بنا بر توطئه
امپریالیزم و دد داس امپریا لیزم امریکاز
مسیر اصلی و اصولی خویش منحرف ساخته
شده بود. نقش روشنفکران قهرمان و انقلابی
هم در پیروزی انقلاب شکوهمند نور و هم در
پیروزی مرحله نوین و تکاملی آن چشمگیر
و بر اهمیت است. این اراده مردم ما و حکم
آمرانه تاریخ است که اگر کسی بخواهد و یا
نخواهد کشور و مردم ما روز تارو زبشکل
فشرده تر و قاطع تر در راه تأمین اهداف
انقلاب ملی و دموکراتیک قدم برمی دارند و
مردم افغانستان مباحثات دارند از اینکه نه تنها
راه جدید، راه ابتکاری، راه بهروزی را
بروی خویش با پیروزی انقلاب ظفر مند نور
و بخصوص مرحله نوین و تکاملی آن بساز
گردند، بلکه تمام بشریت متمدن، دلیری و
قهرمانی مردم ما را ستایش می کنند و مبارزه
آنانرا در راه شکوفائی و اعمار جامعه نوین و
عادلانه عملاً تأیید می نمایند.

مردم مین ما و بخصوص روشنفکران وطن
پرست به نیکی درک کرده بودند که اعمال و
فعالیت های امین و باندش نه تنها مطابق
اهداف انقلاب ملی و دموکراتیک نور نیست
بلکه درست در نقطه مقابل آن و علیه آنست
لذا مردم ما برای معو و طرد این مکروبها
از وجود انقلاب، از وجود وطن و از وجود حزب
با قهرمانی و پیگیری اقدام نمودند. امین که
نه تنها برای انحراف انقلاب از طرف با داران
امپریالیستی خویش وظیفه داشت بلکه سرکوب
و از بین بردن بهترین فرزندان این کشور و در
قسم اول روشنفکران مبارز و متمدن وطن
پرست را نیز وظیفه گرفته بود. لذا امین و
داده دسته سفاک او با جدیت و به اصطلاح
چار چشم ناظر بود تا از هر جا، هر نقطه و هر
کس صدای حق و حقیقت بلند شود با سر نیزه سر
کوبش سازند، چه بسا عناصر وطن پرست
آزاد بخواه و روشن فکر که حیات افشار آفرین
خویش را در این راه از دست دادند و چه بسا

نماد شده و انقلاب به بیراهه سوق گردید
ولی این جریان و این انحراف به این معنی نیست
که دراصل ماهیت انقلاب ملی و دموکراتیک مردم
افغانستان کدام شک و تردیدی بهمان آمده
است. چنانچه درین مورد بزرگ کارمل منشی
عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق
افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم

جدی و سریع را برای خوشبختی خلق افغان
نستان و شکوفائی کشور با عظمت ما روی دست
گرفت و در این راه قسم هایی چند برداشته
شد ولی بنابر توطئه ضد حزبی، ضد مردمی
و ضد انقلابی ارتجاع و امپریالیزم در وجود
امین جاسوسی نه تنها این اقدامات متوقف گردید
بلکه خط السیر اصلی و اصولی انقلاب کنار

انقلاب ملی و دموکراتیک، ضد فئودالیزم
ضد امپریالیزم و ضد کمپادوری که در
هفت نور ۱۳۵۷ به پایمردی مردم دلیر افغان
نستان تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق
افغانستان به پیروزی رسید تحول و جنبش
شگرفی بود در تاریخ کشور باستانی ما.
انقلاب از همان بنو پیروزی خویش اقدامات

عناصر وطن پرستیکه بدست دژخیمان امین
شد ت شکنجه شدند و پسیه چال ها افکنده
بر شدند، امین از نظر طرز تفکر یک فاشیست
منحط بود و درست با پیروی از اسلاف خویش
یعنی فاشیستان هیتلری در مقابل وطن-
پرستان و آزادیخواهان و انقلابیون عملی
نموده

ولی خلق یکبار دیگر بخود جنبیدند. متحد
شدند و به پایمردی اردوی دلیر جمهوری
دموکراتیک افغانستان و تحت رهبری حزب
دموکراتیک خلق افغانستان بتاريخ ششم
جدي ۱۳۵۸ بر امین و یاران سفاکش یورش
بردند و آنها را به زباله دان تاریخ که جای
اصلی شان بود افکندند. طلوع مهرتاپان
مرحله نوین و تکاملی انقلاب نو یکبار دیگر

صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان به
نماینده گی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک
خلق افغانستان و شورای انقلابی جمهوری
دموکراتیک افغانستان با این جملات عفو
عمومی همه زندانیان سیاسی را اعلام داشت
«... به نمایندگی از کمیته مرکزی حزب و
شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان
عفو عمومی همه زندانیان سیاسی ای که از زیر
سایه خونین حفیظ الله امین میر غضب جان
بسلامت برده اند، بدون در نظر داشت طبقه،
مذهب، زبان، قوم، ملیت و اختلافات ایدیا-
لوجیک و سازمانی اعلام بدادم ...»

آری زعامت مدبر و انقلابی مرحله نوین
انقلاب بدون هیچ نوع تبعیض و امتیاز دروازه های
زندانیان ها را در مرکز و ولایات کشور پروری

دست امین و باند تبهکارش چام های شهادت
نوشیده بودند. روح سیطانی امین حبله گرو
دستگاه خونین و شیطانی او به بیرحمانه-
ترین شیوه های فاشیستی و با استفاده از
بیرحمانه ترین وسایل، هزار ها انسان
بیگناه را به گور خونین خوابانید و به پایدار
وسر به نیست کرد درینجا لازم است متذکر
شویم که سقوط امین و باندش در حالیکه
برو بال مردم مارا باز کرد و این خلق
بلاکشیده نفس راحت کشیدند، بودند در جهان
کسانیکه بر نقش گنبدیده و بلید امین
خون می گریستند، آدی آقای کارتر این
شامپون به اصطلاح حقوق بشر دولت
چینی امین را حکومت قانونی؟! شخص
اورا رئیس جمهور قانونی؟! خوانند و احساسات

دلیر و زحمتکش افغانستان بود و است.
بتاریخ دهم جدي ۱۳۵۸ ببرک کارمل منشی
عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق
افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم
جمهوری دموکراتیک افغانستان طی بیانیه
خطاب به خلق افغانستان چنین فرمودند:
«... ما با صداقت و صمیمیت تمرد سپرده
ایم که همه حقایق را به پیشگاه شما مردم
شریف و عذاب کشیده وطن با صراحت و
آشکارا بیان نماییم. بنابر این اکنون شما
خطاب کرده می خواهیم در باره دشواریها و
مشکلات و مسایل فوری و پر مسوولیت و با
اهمیت که در مقابل مردم زحمتکش و شجاع
افغانستان در مقابل مردان و زنان نجیب
ما قرار دارد صحبت نمایم ...» شرط اول و

آنروز ده ها هزار نفر از فاعیل های داغ دیده مردم ما عقب دروازه زندان پلچرخي، انتظار آزاد شدن عزیزان شانرا می کشیدند که امین
جلاد آنها را بزندان انداخته بود.

دل های رنج دیده، دل های خونین و دل های سرد
مردم مارا گرم و پر طیش ساخت، زعامت
انقلابی و وطن پرست مرحله نوین انقلاب نور
از همان روز های اول پیروزی قیام نظر مند
اجدی با درایت و مردم دوستی خاص درصدد
دلجوشی و غم خواری مردم، مردم بلا کشیده
ورنجیده ما بر آمدند، مبرم ترین وظیفه در
وهله اول همانا باز ساختن همه دروازه های
زندانیان های روح فرسای امین و باندش بود.

زندانیان ظلم امین باز نمود. شهر کابل و
مرکز اکثر ولایات کشور شاهد ختم هجران عزیزان
و دوستان بودند و در هر طرف از هر چشمی
اشک شادی روان بود و همه کسانسی
که امین میر غضب، سفاک و جنایتکار آدمکش
در بند کشیده بود آزاد شدند این ها تنها
نبودند که ستم امین را متحمل شده بودند
هزاران انسان دیگر متشکل از مبارزان انقلابی
بهترین فرزندان حزب پرافتخار دموکراتیک
خلق افغانستان، فرزندان رنج و زحمت
کارگران، دهقانان، روشنفکران و روحانیان
شریف و مورد احترام مردم افغانستان، به

مردم مارا سخت جریحه دار ساخت، آقای
کارتر زمانیکه امین دست به وحشت، ترور
و اختناق می زد، آوانیکه روز وایر مردم ما
تار ساخته بود. هیچ نوع اعتراض و تهدید
نمی نمود ولی زمانیکه مردم ما به اراده خویش
به این صفحه تاریک تاریخ خویش خاتمه دادند
صدای اعتراض و ندبه مرتجعین و امپریالیست
ها و در راس امپریالیزم آمریکا و سردمداران آنها
آقای جیمی کارتر بلند شد البته پرواضح
است که این عکس العمل آنها نمایانگر چهره
واقعی و مردم دشمن شان و موضع گیری
خلاف عدالت و انصاف شان در مقابل مردم

عمده برای رسیدن به پیروزی عبارتست از
اینکه: هر فرد از هموطنان ما باید بصورت
خستگی ناپذیر کار و کوشش کند ما باید هر چه
زودتر به برادر کشی و تجاوزات دشمنان
آزادی و استقلال کشور پایان دهیم ...
زعامت انقلابی مرحله نوین انقلاب شکوهمند
نور از همان اولین مراحل پیروزی خیزش
اجدی آنچه را که به مردم می گفت و می
گوید درست بوده و هر آنچه را که وعده پس
رسانیدن آنها به مردم داده است عمل نموده
ومی نماید.

یکی از دست آورد های مهم انقلاب نور
لطفاً ورق بزنید

آرمان نظم های بلندی بردارد اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان به صراحت حکم می کند که رعایت ، حمایت و احترام بدین مقدس اسلام و وظیفه نازل ناپذیر حزب دولت و مردم افغانستان است . البته باید متذکر شد که همه این اقدامات برای ایجاد فضای آرام ، مطمئن و دموکراتیک برای مردم افغانستان صورت گرفته و صورت می گیرد و در راه موثریت هرچه بیشتر کار و پیکار مردم افغانستان در راه اعتلای وطن و سطح حیات مادی و معنوی شان می باشد . نتیجه های مثبت سیاست حزب و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان در قبال تامین وحدت تقویت یابنده سیاسی و معنوی مردم و جامعه مانعای پر باری به ارمغان آورده است .

بهترین شکل تامین این وحدت ایجاد جبهه وسیع ملی پدر وطن است که پروسه آن موفقانه جریان دارد و عملا این جبهه وسیع ایجاد شده است . باید بصراحت اعلام کنیم که همه نیروهای ملی ، مترقی ، دموکراتیک و وطن پرست صمیمانه و صادقانه بدور حزب

و بخصوص مرحله نوین آن ایجاد تحولات در دستگاه دولتی نظام های فاسد گذشته ، یعنی از انحلال قانون اساسی رژیم سابق گرفته تا اردو و خاندنوی می باشد . دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان با تدوین و انفاذ اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان صفحه نوین و دموکراتیک و انقلابی ایرا در حیات سیاسی مردم ما کشور .

با پیروزی قیام ظفر مند ۶ جدی شرایط مساعد برای کار خلاق و اشتراك وسیع مردم در مبارزه خستگی ناپذیر شان در راه اعمار جامعه نوین مساعد شده است . از اولین روز های مرحله دوم انقلاب که بحق می توان آنرا مرحله نجات وطن ، مردم و انقلاب نامید اقدامات موثری جهت تحقق و تطبیق پلان های وسیع دموکراتیزه ساختن حیات اجتماعی و

احیای اصول دموکراتیک که بوسیله امین و یاند سفلا و بی فرهنگش نقض شده بود صورت گرفت . اکنون کنترل جدی بر تطبیق و اجرای قانونیت انقلابی در همه ساحات اداره ایجاد شده است . اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان که حیثیت قانون اساسی موقت جمهوری دموکراتیک افغانستان وادارد از طرف عالی ترین ارگان مقننه کشور یعنی شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان تصویب و نافذ گردید ... در این اصول اساسی حقوق و وجایب و آزادی های همه مردم افغانستان دوج گردیده است و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان آنرا بشکل انحراف ناپذیر اجرا می نماید . روحیه و احکام این اصول اساسی حکم می کند که باید در عرصه اجتماعی ، سیاسی و فرهنگی دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان سیاستی واد جهت تحکیم وحدت کارگران ، دهقانان ، اهل کسبه و روشنفکران و دیگر اقشار و طبقات مردم و تمام قوت های وطن پرست و دموکراتیک و همه اقوام و ملیت های وطن ، پیش بگیرد چنانچه با اتخاذ این سیاست ملی و مترقی دولت مترقی ما توانست دو راه تامین این

می شوند . با وجود دست درازی ها و مداخلات بیشرمانه ارتجاع و امپریا لیزم دولت انقلابی ما با انکاء به نیروی مردم غیور و سر بلند افغانستان قدم های موثر و فراخی در راه اعمار جامعه و شکوفائی آن برداشته است .

کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان بادر نظر داشت شرایط خاص انقلابی و وضع موجود در کشور یک سلسله وظایف های مهم کلتوری ، فرهنگی ، اقتصادی و اجتماعی و ارتقای سویه حیات مردم را روی دست گرفته اند و روز تا روز در راه ترقی علم و فن در کشور داخل اقدام می باشد . همچنان باید متذکر شد که در شرایط دشوار کنونی (نسبت دوام جنگ اعلام ناسنده علیه افغانستان انقلابی) بر اساس ارزیابی نتایج پلان رشد اقتصادی کشور طی شش ماه اول امسال (سال ۱۳۵۹) عواید خالص ملی به مقایسه سال قبل یعنی سال ۱۳۵۸ بیشتر می باشد و تولید برخی از انواع

دموکراتیک خلق افغانستان این پیش آهنگ طبقه کارگر و دیگر زحمتکشان کشور بسیج شده اند و این پروسه در جهت قوام و تکامل خویش سیر می کند .

چنانچه نچسه پلینسوم سوم کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان خواهان تشدید و موثریت هرچه بیشتر مبارزه علیه ضد انقلاب تانا بودی آخرین بقایای آنها شد و حزب و مردم ما با لبیک سخن صادقانه به این خواست معقول و لازمی با ابعاد گسترده برای قلع و قمع ضد انقلاب این برعم زندگان نظم و امن جامعه مادست بکار شدند و هر روز تعداد وسیع تر این عناصر در نقاط مختلف کشور قلع و قمع و نابود

نظام فاشیستی وانسان کش امین جلا دغا های نوین را در قلب زنان ما گذاشت و آنها را يك عمر در عزای پدران شوهران ، پسران و جگر گوشه های شان نشانده .

سیاهی گمنام

بشد از غصه گره چو نکه گلو ی مادر ...
 دیده پر آب شدو گفت بدان نور بصر
 کای جگر گوشه مادر پدرت عسکر بود
 رزم جو، غیر تی و مرد و نبرد آورد
 تا که محکم بشد از حب وطن ایماش
 رفت در معرکه قربان وطن شد جانفش
 گرچه مرگ بدست کرد مرا بی شوهر
 آتش فرقت اوسوخت مرا قلب و جگر
 تو بی امروز پدر مرده و بیچاره یتیم
 ز پدر هیچ تداری تو بجز پاره گلیم
 لیک شادم که شد ازاد ز قید اغیار
 دشمنان دست کشیدند از ملک کهسا و
 زاد مردان وطن عسکر افغان به جهان
 داد در معرکه ها دشمن این خاک بیاد
 نقد جان بدل نمودند و بکردند ایثار
 تا که پاشید ز هم سلسله استعمار
 در عروق تو بود خون یکی مرد دلیر
 آنکه از غیرت بسیار بشد از سرتیر
 در س ازادگی آموز زاجداد غیور
 هو شکر رخ نهاده در ده عزم تو فتور
 مردان به که بدل شعله ایمان بدهد
 در ره حفظ نوامیس وطن جان بدهد
 زادگاه تو وطن باشد و هم ما من تو
 مهد آسایش و تر بیت و هم مسکن تو
 در نگهبانی خاکت بگذر از سرو جان
 تا بمحشر شوی از زمره گلگون کفنان
 مرگ بهتر بود از ذلت و قید گران
 هیچکس بندو غلامی نپزد یرد افغان
 باشعور وطنی عشق به آزا دی خاک
 موج باید زند اندر دل هر نقطه پاک
 هوش کن تن با سارت ند هی گوشه دل
 گرچه چون مرغ شوی در دم تیغی بسمل
 ای شهیدان وطن رو حشما شهادت بود
 زانکه از فیض شما مملکت آزاد بود

آسمان صاف، هواد لکش و گیتی خندان
 بوستان تازه و گل کرده بهستی تو فان
 در چمنزار سر سبزه بیای اشجار
 کودکی چند شده جمع زهر گوش و کنار
 چهره ها چون گل نو خاسته در آوج سرو
 پاک و رخشنده تراز عارض جانانه حور
 کودکی با یخنی کنده و احوا ل خراب
 گویا آتش غریبت جگرش کرده کباب
 چرخ بگرفته به این کود که محزون سرکین
 بر سیه روزی او خنده همیکسرد زمین
 رخت بر بسته مگر رحمت از اعماق نفوس
 ز قساوت شده سیمای بشر زشت و عبوس
 چشم انسا نیت آدم میان تنگ شده
 یاد خلق بسی سخت تر از سنگ شده
 یا مگر عا طفه از روی زمین معدوم است
 یا به پیدای و بیداد بشر محکوم است
 که کسی را نبود جرئت دلداری او
 تا که با ساقی لطف کند یاری او
 این دل پاک که منزله یزدان باشد
 وین تن زار که شا یسته احسان باشد
 مورد مر حمت مردم فرزا نه نبود
 دل او شاد از یک شیوه مردانه نبود
 کودکان را پدری با شد و صا حب کارند
 برخی ما مور و گروه دگری تجا رند
 کودکی طعنه بدادش که نلای تو پدر
 ز اشک حسرت سرخ چون برگ گلایش شد تر
 هست چون منصب و شغل قدرت نامعلوم
 بهتر آنست بما با شی مطیع و محکوم
 آمده گریه کنان دامن ما در بگرفت
 ما جرای غم دیرینه اش از سر بگرفت
 گفت با مام بگو مسلک و شغل پدرم
 کودکان طعنه زنند آب نما یند جگر م

دیدار از آسمانی میانه

بخش دوم

خواست ها . آرزو ها و نیاز های
رنجبران را تمثیل مینمایند و باز
تاب می دهند در جمهوری ترکمنستان
امروز مکتب های موسیقی وجود
دارد . در هر کلتوری گروه های
کوچک موسیقی فعالیت می نمایند .
و دیگر هنر از مردم جدا نیست .
اکنون در شهر های باستانی
مانند لمر قند ، بخارا ، خوارزم
مدرسه های دینی وجود دارد و تعداد
بی شماری شاگرد دارد که علوم
دینی ، مذهبی را فرا می گیرند هشتاد
در صد از مردم جمهوری ترکمنستان
مسلمان اند و بیست در صد پیروان
دیان و مذاهب دیگر اند آن گونه
که اشاره گردید تاریخ همیشه پیش تاز
نده است گرد و ننه زمان
برای يك لحظه هم درنگ و توقف
نمی کند انقلاب های که ازمیان مردم
سر به سر زده است باز گشت
نمی شناسد همچنان پیش می رود
و با گذشت روزگار پایه های آن
استوار تر و محکم تر میشود آن

بوج بودن نظر مجله تزاری را ثابت
کردو نشان داد که وقتی توده
اراده نمایند بر هر چه کاستی و
دشواری است پیروزی و چیرگی
می یابند آن گونه که تذکر داده شد
مرجعین و مفت خواران هرگز
و هیچگاه راضی نیستند و نمی
خواهند که موضع خویش را ترک
گویند . آنان تا می توانند دست
وپا می زنند کوشش های دیوانه

تلاش شبها روزی و خستگی
ناپذیر ، دیگر باز نبرخوردی
کامجویانه نمی شود . با تحقیر رو
برو نمی گردد . حقوقی همسان با
مردان دارد . دولت های ارتجاعی ، ضد
مردمی و ضد انسانی که
همیشه در جهت مخالف منافع مردم
گام بر می دارند . یکی از علت هایی
که می تواند به آنان مجال عمری
بیشتری دهد . در تاریکی نگاهداشتن
مردم است . اینان نمی خواهند
که مردم بیدار گردند . آگاهی
بیبانند ، به سطحی از شعور و اندیشیدن
برسند . با این ارتباط و پیوند
است که تا پیش از انقلاب در سراسر
خاک ترکمنستان فقط پنجاه و هشت
باب مکتب ابتدایی وجود داشت
با دو هزار و پنجاه شاگرد که آنهم
پسران خوانین و ارباب بودند
در آن مکتب پسران دهقانان نمی
توانستند درس بخوانند اصولا
تا پیش از انقلاب دانش انحصاری
بود . زمینه یاد گرفتن و آموختن
برای همه وجود نداشت . فقط
اعیان و اشراف می توانستند .
سعادت آموختن را بیابانده پسران
کشاورزان و دهقانان هرگز به

عده ای از نویسندگان و شعرا و هنرمندان افغانی در دیدار شان از شهر تاریخی مرو عکس یادگاری گرفتند

گوته که سنگ اندازی ها و کار
شکنی های دشمنان در باره انقلاب
رهایی بخش و کبیرا کتو بر
توانست کارگر واقع شود و مردم
شوروی توانستند بر ویرانه های
تزاری دنیای آباد و آزاد و شگوفان
را بنیاد نهند و به جامعه ای بدون
طبقات برسند . این همه میاهو و
غوغایی را که اکنون امپریالیسم
جهانی در باره انقلاب افغانستان

باید این نکته هم تذکر داده شود که
این تیاترها برای سودجویی و
تجارت نیست آن گونه که در کشور
های سرمایه داری هنر در بست در
خدمت پول قرار میگیرد . مفهوم
آفراتاسرحه تفنن و سرگرمی
های بازاری پائین می آورد . تیاتر
هایی که در جمهوری ترکمنستان
زمختکشان و آرمان آنان اند .
وار و هستر یک انجام می دهند .
بانو آوری و دیگر گونی به مبارزه
و پرخاش و ستیز بر می خیزند .
بها نه تراشی ها می نمایند .
از کتا پخانه و تیاتر و سینما
هرگز خبری و اثری نبود . انقلاب
کبیرا کتو بر آن گونه که در همه
زمینه ها دیگر گونی بنیادین را
زحمتکش انجام دهند . اما انقلاب را هم تغییر داد . اما امروز صد در

آن سعادت نمی رسیدند . یعنی
از بابان نمی خواستند که آنان
برسند چون آگاهی و بیداری توده
ها آهنگ نا بودی از باب ستم
را می نوازده سه سال پیش از
انقلاب در یکی از مجلات تزاری
نوشته شده بود که چهار هزار و
پنجاه سال لازم است تاریکستان
ها . دشت ها و خارزارهای
ترکمنستان آباد گردد و این خصلت
جدایی ناپذیر دولت های طراز
استبدادی است که مسایل ساده
را دشوار و بفرنج نشان می دهند
همیشه منفی بافی می نمایند نمی
خواهند که کاری به سود توده های بدیده آورد او ضاع و احوال فرهنگی
زحمتکش انجام دهند . اما انقلاب را هم تغییر داد . اما امروز صد در

یکی از بناهای تاریخی ترکمنستان

پایم گذارد گویی دسراسر خاک جمهوری ترکمنستان گام گذاشته است .

از هر ولایت و دهکده ی روستای جمهوری در این نمایشگاه بزرگ آثاری می توان یافت . در این

نمایشگاه بیننده درمی یابید که دیگر جمهوری ترکمنستان به حد خود کفایتی رسیده است . همه نیای مندی ها و ضرورت خود را خود تولید می کند . مردم این جمهوری در همه ی بخش

ها ورشته ها فعالیت دارند و زحمت فراوان می کشند . یکی از دیدنی های شگفت این نمایشگاه که بیننده را هم به تعجب می اندازد نمایشگاه قالین است .

صنعت قالین بافی در ترکمنستان امروز رونق و رواج فراوانی دارد ، قالین های این جمهوری از شهرتی جهانی برخوردار است . قالین ترکمنستان به بیش از ۵۰ کشور خارج صادر

می شود که شهرتی شایسته یافته است . هواخواهان قالین ترکمن در همه ی جهان فراوان است و بسیار .

فرهنگستان ترکمنستان :

این فرهنگستان در سال ۱۹۵۱ بنیاد نهاده شد از سال ۱۹۴۱ تا در این فرهنگستان شعبه ی

آکادمی کل شوروی فعالیت می کرد .

اما امروز که ۶۳ سال از پیروزی انقلاب کبیر اکتوبر می گذرد دانشمندان در فرهنگستان ترکمنستان مشغول به پژوهش و تحقیقات علمی ادبی اند که شهرت و آوازه ی جهانی یافته اند . اکنون در این فرهنگستان ۲۵۰۰ متخصص

برچسته کاری کننده - ۱۰۰۰ نفر آنها درجه های علمی دارند - ۱۰۰ نفر درجه ی دکتوری این فرهنگستان مشغول پژوهش هایی در همه زمینه های علمی است . این فرهنگستان وظیفه

نخستین خود می داند که سینه کوهها و دریا ها را بشکافد و از آن به سود انسان استفاده نماید . بقیه در صفحه ۶۷

بسیاری از این نقاشان تا آخرین روز های زندگی خویش به آرمان بزرگ طبقه ی کارگر وفادار باقی مانده اند . در صفر مردم ایستاده اند . از حقیقت و عدالت دفاع کرده اند . هاشم نورعلی در جنگ جهانی ضد آلمان شرکت جست و دلیرانه شهید شد . او تا آخر در راه آرمان کبیر توده ها را رزمید و با خون خویش این راه را همچنان گرمی نگاه داشت .

ساختن مرکزی کانال قراقرم به نام لنین :

پیش از انقلاب کبیر اکتوبر که به همه ای مردم جهان رهایی را آموخت . سرزمین ترکمنستان ریگستان عطش زده ای پیش نبود دشت ها از تشنگی می سوخت . بزرگ ترین آرزوی مردم آن بود که دشت های گسترده روژی سر سبز و شگوفان و بارور شود . این آرمان بود که زمینه ی عملی آن بسیار دور و دنیواری نمود دهقان پیش از انقلاب در ترکمنستان خواب می دید

که روزی آب آمو دریا به همی دشت ها و ریگستان را شاداب و سرسبز می کند هرگز باور نمی کرد که روزی همه ی دشت ها و بیابان ها شاداب و سر سبز میشود و حاصل خیز گردد . آن آرمان امروز به تحقق رسیده است . آن خواب ها تعبیر گردیده . انقلاب این زمینه را میسر ساخت آب آمو دریا مهار شود اکنون ذریعه ی کانال قراقرم که سرچشمه آمو دریا می گیسرد همه ی خاک های سوخته و دشت های عطش زده ی جمهوری ترکمنستان شاداب و سر سبز گردیده است .

نمایشگاه آثار صنعتی ترکمنستان :

در این نمایشگاه که در مرکز جمهوری عشق آباد قرار دارد همه ی فرا آورده های صنعتی دستی و طبیعی جمهوری به نمایش گذاشته شده است . نمایشگاه از عظمت چشم گیر و شگفت انگیزی برخوردار است بیننده وقتی به نمایشگاه

نرم برد . مردم ترکمن به این شاعر احترام شایسته و عمیقی قایل اند . او مجسمه هایی ساخته اند و شعر هایش را ارجمند و عزیز می دارند . مردم ترکمن دولتی ترکمنستان هم پر تر از این شاعر مردم نقاش چیره دست آید خان خواجه او فکشید ه است که جالب توجه بود .

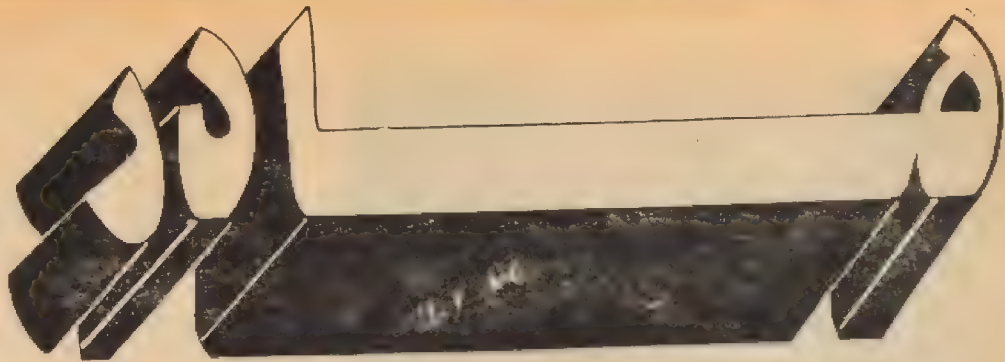
و اینهم می تواند نشانه حق شناسی مردم باشد در این موزیم همچنان تصویر ی از اولین شاعر ، جوانان نوری بپردی پو ما کار در دی با یروف گذاشته شد ه است که همچنان از گیرایی شیوا یی و شکو همند هنری برخوردار است . درین موزایک تابلو های از نقاشان ما هر و محبوب ترکمنستان مانند . بیک مراد او ف ، خانم آدم موا ، آرتی کف ، امان بپردی اف یعقوب با نالورف تابلو ی لین نیاز مراد داو د تابلو ی مادر . درد ی با یروف ، انقلاب نمی نبرد ، چاری امان با یراف تابلو ی زمین لرزه محمد اف ، تابلو ی عابران آب ، به نمایش گذاشته شده که همه از متانت سبک و شیوه پرداخت برخوردار است و بیننده را ساعت ها به خود مشغول می دارد و به شگفتی اش وامی دارد .

موزه ی دولتی ترکمنستان حکایت گروه های است که انقلاب تازه جوانه زده بود اما ضد انقلاب به حقیقت تن اندر نمی داد . با تلاش هایی دیوانه وار و هستریک می کوشید که دست آورد های انقلاب را نابود کند . آن روزها در آثار نقاشان معاصر ترکمنستان بازتابی گسترده یافته است که از شمار می توان : ای خان حاجی اوف ، یعقوب آنا نورف ، درد ی با یراف اف ، چاری امان گردی اف ، یولی با یراف اف ، امان قلی اوف و هاشم نورعلی ، نام برد

یکی از بناهای زیبای ترکمنستان

نوشته بر تولت برشت

قسمت ۶

ترجمه دکتر نجیب الله یوسفی

بر تولت برشت

در طول تاریخ جوامع بشری، در نبرد حق و باطل و بالاخره در پیروزی مبارزات طبقاتی قلم‌نویسندگان همیشه نقش موثری داشته است. هنرمند و نویسنده متعهد، به خاطر دفاع از منافع توده‌ها و بسیج ساختن اذهان جوان مع‌بشری، نظر به وظیفه و درک مسوولیت خویش، همیشه درین راه کار و بیکار نموده است.

به اساس همین درک‌سیا سوسی‌ویتی بود که بر تولت برشت قلمش را در دست گرفت و به میدان بیکار شتافت و از آنجا بر ضد فاشیسم جهان سوز، مبارزه خود را آغاز نموده و در راهی جهان آزاد، به سرودن اشعار برای آرزو ایجاد و نمایش نامه‌های موثر پرداخت.

نامش ایون بر تولت فریدریش برشت بود و به تاریخ دهم فبروری سال ۱۸۹۸ چشم به جهان گشود. در طول دوره تحصیلش در رشته‌های فلسفه و طب و هنتون‌مونشن (۱۹۱۷)، به خاطر ضدیتش با جنگ، به مبارزه اساسی دست‌یازید. اولین نمایشنامه اش در سال ۱۹۲۲ تحت عنوان «(دهل در شب)» مورد نمایش قرار گرفت. بعداً متحیت دراما تورگ و وژیسوربه کار تیاتر پرداخت.

در سالهای قبل از جنگ جهانی دوم، هنگامیکه هیتلر برای نابودی بشریت، توطئه می‌چید وی بعنوان مخالفش با این شرایط، آلمان را ترک گفت و روانه سوئیس، دهمارک، سویدن (۳۹-۱۹۳۳) فنلند، اتحاد جماهیر شوروی و بالاخره رهسپار کالیفورنیای ایالات متحده گردید. (۴۷-۱۹۴۱).

در سالهای (۴۹-۱۹۴۸) وی دوباره راه جمهوری دیمو کراتیک آلمان را در پیش گرفت و به کمک خانمش تیاتر را دوباره در آنگشور پی افکند.

وی در طول دوره زندگی اش (۱۹۵۶-۱۸۹۸) اضافه‌تر از سی نمایشنامه، یک‌هزار و سه صندبارچه شعر و یک سلسله کتاب‌های مورد موضوعات روز نوشت.

نمایشنامه‌های زیر که تحت عنوان (مادر) درینجا پیشکش خوانندگان گرامی می‌گردد، یکی از عمده‌ترین اثرین نویسنده بزرگ می‌باشد.

مترجم

اشخاص نمایشنامه

خانم والسوا : مادر
پاول : (کارگر فرزند خانم والسوا)
اندریچ ناخودکا : کارگر
ایوان : کارگر
اندی : کارگر
انتون : کارگر
سیسودور : کارگر

ماش : (خواهر سسودور کارگر)
خانم کورسونوا : (فروشنده در صحن فابریکه)
کارپوف : نماینده کارگران
سملگین : (بیرمرد) کارگر
شالینوف : صاحب ورژیس فابریکه
نیکولای ایوانوویچ : معلم
زیکور شکی : کارگر

زخاو : رفیق معلم
تیور : نام دهکده
خانم نیلونا : نام زن علاقمند به جنبش
اودیسه : نام دهکده (محل)
لوشین : دهقان
پیروکود : نام محل
گرفینا : نام محل

شولکینوشکی : دهقان
تیریک : دهقان
توبرایا : نام محل
زیمیرنوف : خان محل (فئودال)
واسیل : قصاب خان
الکساندروف : همسایه
عیسی : کارگر

قصاب : آها، پس مه هم یک حیوان وحشی هستم. خوب ببیند، مه یک حیوان وحشی هستم. بخاطریکه مه از اعتصاب شکنی بستی بانی کدیم.

(خطاب به مادر) همینطور نیس؟ ... (کنار در میشیند) ... اما آیا اعتصاب خودش یک بی‌عدالتی نیس؟ بعد ادامه میده شایده جواب بستی که علت اعتصاب مهم است که چرا کارگران اعتصاب میکنند؟ (مادر به اساره سر تائید میکند) قصاب باز هم ادامه میده:

شاید بگویی، چون معاش کارگران تقلیل یافته لہذا اونا حق دارن که اعتصاب کنند. درست س؟ اما چرا معاش تقلیل نیافه؟ خوب ببین، ای تمام جانیده که می‌بینی از آقای زیمیرنوف س و خودش در جزیره اودیسه زندگی میکند.

خوب، چرا آقای زیمیرنوف معاش ماره کم نگه؟ ... (دو کارگر اعتصاب شکن حرف اورا تائید میکنند) ... خوب آیا ای بیسه ره که ماهانه ما میگیریم، از جیب زیمیرنوف نبره؟ سال بیشتر چه شد؟

زیمیرنوف حتی معاش ماره کم کرد ... (خطاب به خانمش) ... مه چه کدم؟ ...

هیچ ... هیچ ... در ماه سیتامبر چه خواهد شد؟ شاید باز هم معاش ماره کم کنن ... خوب باز هم اگر ما هیچ نکینم، او معاش ماره باز کم میکند ... گناه از ماس،

مه قبل از می ای گپ می فہمید ولی عکس-العمل تو (خطاب به مادر) برای مه همه گپ

هاده روشن ساخت ... تو شوروی مسره نخوردی ... (خطاب به کارگران) یک زن

شریف شوروی که رشوت‌س نمی خوره ... وای حرکت او بری مه همه چیز هاره روشن

ساخت مه قبلا هم ناراضی بودم ولی صبر میکنم، اما امروز می فہم که از صبر مه

همیشه سو استفاده شده ... (خطاب به کار-گران) برین به آقای زیمیرنوف بگو نبین که

نان شماره اودیسه روانه کنه، مه دیگس بری شما پخته نمیکنم ... زیمیرنوف خودش

میتانه بریتان پخته کنه، ای خوک وحشی‌ره ... خانم قصاب : خوب عصبی نشو.

قصاب : مه از کار آشپزی کانین فابریکه بخاطری حرف نظر کدم که اونچه کثافت کاری

ویداد بود. انسانها استهزاء میشدن. آدم به ده به فکر اینکه اینچه هنوز همه چیز

دست نخورده س. آدم میتانه اینچه شرافت ندانه کار کنه. ولی امروز می بینم که اینچه

هم کوه کثافت وجود داره و اینچه آدم‌ها ره حتی به یک بشقاب شوروی می خرن ...

خانم قصاب : خوب، باز هم ازینچه کوچ میکنیم ...

قصاب : کاملاً درست‌س، ما کوچ میکنیم. (با صدای بلند) خوب بسته کنیم، همه

چیزه میبریم ... (خطاب به خانمش) ... چربو و گوشت هاره از میخ جمع کو، به خاطرچی

مادر : برای اینکه مره اعتصاب شکن فکر کردند و دشنام دادن و مره حیوان وحشی گفتن ...

خانم قصاب : چرا دشنام دادن؟

مادر: بر اینکه فکر میکردند که مه هم از جمله اعتصاب شکنان هستم.

قصاب (با تبسم) : به نظر شما هر کسیکه اعتصاب کنه، باید اوره به سنگ بزنند؟

مادر : بلی، البته

میگوید : بته، نان برس بته، دو بشقاب سه بشقاب، هر چه که می خواهد بته ... بعد

قصاب بطرف مادر می‌رود و می‌گوید: نام‌مه‌واسیل است. خطاب به خانمش ... دیگه کارگر هاده

بگو که بیا بین، اونا میتانن اینچه چیزی بپاهوزن.

سر کلاه کارگران دیگر از دروازه نمایان میشود. قصاب خطاب به کارگران ادامه

میده: خوب گوش کنید: اعتصابیون‌ه‌های سنگ به سر ای زن زدن. شما بتندگی

سر و پیشانی اوره خوب می‌بینین، مه از ای زن پرسان کدم که چرا اونا شماره زدن ...

ای زن جواب میده که اونا فکر کنن که مه از جمله اعتصاب شکنان هستم ... مه گفت:

آیا هر کسی ره که اعتصاب نمیکنه باید به سنگ بزنند اوگفت: مادر حرف او را قطع

میکند و میگوید: بلی ...

قصاب: خدای من، چی میشوم، خطاب به دیگر کارگران: همینکه گپ‌های ای‌زنه

شنیدم گفتم: نان برش بتین، بیارین برش، دو بشقاب، سه بشقاب، هر چه که دلش

میشه ... (خطاب به مادر) چرا نمی خورین بخایم که بسیار داغ‌س؟ ... (خطاب به‌ش،

تو شوروی داغه برش آوردی که کام و دهان خوره بسوزانه ...

مادر: در حالیکه بشقاب را به کوسه می‌گذارد می‌گوید: تغیر، شوروی بسیار داغ

نیس ...

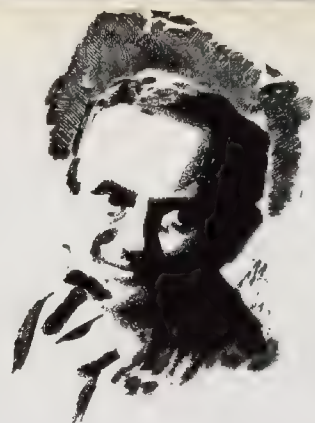
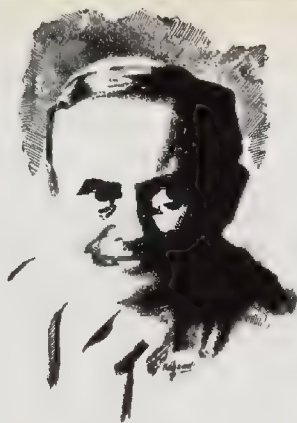
قصاب: پس چرا نمی خورین؟

مادر: از خاطر که ای شوروی بری کسانی بخته شده که اعتصاب نکنن.

قصاب: گفتم بری کی بخته‌شده؟

مادر: بری اعتصاب شکنان.

واسیل : پس شما چرا اینقدر از الکساندروف بیچاره شکایت کردین ؟
مادر : برای اینکه او مرده ندارد و میجوید شدم آورده دزدی کنم ...

... به نظرمه ای که میل وای شبنامه هارودو برای اطفال الکساندروف مفید خواهند بود .
هدف از شبنامه ها اینست که اولاد های اوروزی زیر کپل نوخو کنن .

واسیل : خانم والسوا ، مه بنام چنین انقلابی ما از شما تشکر میکنم .

مادر : فردا صبح دوباره برایشان میتم (خطاب به پاول) نان است میشه ؟
واسیل : خوب ، کاغذ های چاپ شده ره کی ترتیب میکنه ؟

مادر بطرف ماشین میروود ... پاول در جستجوی نان خشک میگردد .

مادر : پاول ، صندوق نان اونچس ...
پاول : مادر ، غم مره نخو ، می فهمی که حتی ده زندان مه پرخودنان پیدا میکنم .
مادر : ده ماهه کمک میکنی ، بیا ... بعدا پاول بطرف ماشین رفته و کاغذ های چاپ شده را مرتب میکند .

مادر از پاول میپرسد : خوب ، روزگارت ده زندان چطور بود ؟
پاول : خوب بود ، یکدفعه هم زیاد مریض شدم .

مادر : آیا نان برت میپرسید ؟ شکمت سیر میکند؟ بابا اندازه بخورونمیر پرتان مبدان ؟
پاول : بعضی روزها هم گشنه میماندیم ولی خوب زندان بود دیگه . چه میشد که ؟
مادر : خوب ، حالا باید خوب متوجه ات باشی . شاید باز خطری متوجه ات باشد .
پاول : یگانه امیدمه ایست که شما کاروانه جدی پیش ببرین ...

در این اثنا زیکورسکی وارد اتاق شده و خطاب به پاول میگوید : پاول ، تو باید هرچه زود تری ... ده استیشن ریل رفیق عیسی منتظر توست ، اینه ای هم پاسپورت تو ...
پاول : اوکه ای وقت چی زود گشت ... خوب باید برم بالا پوش خود را میگیرم ... مادرش ویرا دو پوشین بالا پوش کلاه میکند .
پاول : مادر ، خدا حافظت ...

«پافیلارد»

کارگران و معلم فوراً روی ماشین را میپوشانند صدای پاول از بیرون شنیده میشود : اینچه کسی اس ؟
آیا اینچه خانم والسوا زندگی می کنه؟ نام مه پاول والسواس معلم در حالیکه می گوید :
بچه اوس ، میروود دروزه راباز می کنده
پاول : سلام گفته داخل اتاق میسود

همه جواب میدهند : سلام پاول
پاول : مادرم کچاس ؟
معلم : به خانه همسایه س .
واسیل : مادرت بری ماقصه کدکه تو ...
پاول حرف اورا قطع می کند که به مسافرت رفته بودم

واسیل : می خندد : آه ، بلی صدای پای والسوا شنیده می شود ....
کارگر خطاب به پاول : بشین ، اینچه بشین ... آنها دورا روی چوکی که مقابل دروازه قرار دارد میشانند . مادر داخل اتاق می شود و فریاد میزند : پاول (اورادد آغوش میکند) ... تو زیاد لاغر شدی ... (خطاب به دیگران) به عوض اینکه چاق شوه لاغر میشه ... مه فکر نمی کنم که اونلا باز تره آزاد کنند ، چطور از جنگستان خلاصی شدی ؟ چند روز اینچه میمانی ؟
پاول : وقتیکه هوا تاریک شد میرم .
مادر : اما تااو وقت خو بالا پوششته بکشی ...

پاول بالاپوش خود را از تنش بیرون می آورد .
مادر : از خوشی میدرخشد . شروع کنیم ...
در حالیکه همه به کار چاپ میپردازند مادر می گوید : راستی مه ده خانه الکساندروف همسایه رفتن او قبر شد ازینکه مه کپل او ره خواستم . میگفت که کپل ، کپل ، بهترس که لحاف چلبیر بگویی ... بازگفت که ای کپل بری خواست نه بری کار های دیگه . مه گفتم - حالا که کسی خویش ... او هیچ قبول نمیکند آدم بی عقل ... مادر در حالیکه می گوید : هر چه کنم کپله ندارد ، از زیر بغل خود کپل را بیرون میاورود آنرا زیر ماشین می گذارد .

معلم : خوب ، اگه او کپل ندارد پس ای چی اس ؟

مادر : می بینی که اس ... (همه می خندند)

آنها به کار چاپ شبنامه میپردازند . معلم کتابی را گرفته در اتاق پهلوی میروود و به مطالعه میپردازد ... صدای ماشین آهسته آهسته بلند و بلند تر میشود . معلم شتاب زده دو باره به اتاق میاید .
مادر : فکر میکنم صدای ماشین کمی بلند باشه ، چطور ؟
معلم : نزدیک س که چراغ پائین بیفته . ای غیر قابل تحمل س که شما چیز های غیر قانونی ره اینچه چاپ میکنین که اوهم باز ایطور سر و صداده بر پا میکنه .
مادر : آقای نیکولای ایوانوویچ ما هم ایره درک کردیم که صدای ماشین کمی بلندس واسیل : اگه ما یک چیزی ره زیر ماشین بگذاریم ، صدایش اصلا کم خواهد شد ... (خطاب به معلم) آیا شما آیا شما یک چیزی دارین که زیر ماشین بگذاریم ؟

معلم فریاد میزند : من هیچ چیز ندارم .
مادر : چرا چیغ میزنین ... زن همسایه یکدانه کپل داره ، میرم و آورده از پیشش میگیرم . او حتماً بری مه میته ... شما تانه مه میایم چاپ نکنین ... او بطرف خانه همسایه میروود .
واسیل خطاب به معلم : آقای ایوانوویچ ما اصلا خوشی نخواهیم بود اگر شما از مادر ناراضی باشین .
یکی از کارگران خطاب به واسیل : ما او ره به خاطر ده خانه معلم آوردیم که دیکه به سیاست دخل و غرض نداشته باشه . اما مثلیکه او دیکه از کار ها صرف نظر کردنی نیس ... کار چاپ شبنامه در مابین ایطوریک خانه بی خطر بوده نمی تانه ، مه ای موضوع ره هم برش گفتم ، اما او قبول نکرد .
معلم : مه هیچ خوشم نمیاید و اصلا نمی فهمم که ای مصارف به خاطر چی ؟ او روز ای زن چند پیسه بی که داشت او ره بشام حق العضویت تحویل کد .

واسیل : ، مجبور هستم که نان روزمره خودمه نصف کنیم شمامی فهمین که هیچ کس برای ما چیزی ره نمی بخشن ، ما مجبور هستیم که از جیب خود مصرف چاپ و غیره راتپیه بنادریم . مادر درین مساله بسیار جدیست . او میگوید که ما از هرچی دیگه صرف نظر کرده میثانیم ولی از کار چاپ و تبلیغات نی ، ولو بهر مصرفی که باشه .

صدای گوییدن دروازه شنیده می شود .

مه اینچه باشم و پخته کنم ؟
خانم قه صاب : تو ماره بد بخت میسازی ، بلای عالمه یگروز سر ما خواهد آوردی تصاب خطاب به اعتصاب شکنان : خارج شوین ، از بنچه خارج شوین ... مه اعتصاب میکنم ، همه کار کنان آشپز خانه و قصابی اعتصاب خواهند کرد او اعتصاب شکنان را بزور از اتاقش خارج میکند بعد دست خود را روی شانه خانمش گذاشته و هر دو بطرف مادر میروند .
قصاب خطاب به مادر میگوید : خوب حالا برین و به آنها یک شماره به سنگ زده اند بگوین که بیایند . ای شوروا دیگر مال آنها س ... بعد رو به خانمش نموده ادامه میدهد : ای رفیق ما ، رفیق مبارز ما خانم والسواس ، فعال با اعتماد و شریف ...
سال ۱۹۱۲ :

پاول از زندان آزاد میشود :
مادر به همرای واسیل و یک کارگر جوان در حالیکه ماشین چاپ طبعاتی را با خود آورده اند وارد خانه معلم میشوند ، معلم بادیدن ماشین طبعاتی (چاپ) به وحشت آمده میگوید : خانم والسوا ، دری شکی نیس که به چنین شما علاقمند هستم ولی به هیچ وجه نمیتانم مسوولیت ای نوع کار ره به عهده بگیرم .
مه فقط به شما خوشبینی دارم و امیدس که شما از خوشبینی مه سو استفاده نکنین ...
مادر : مه منظور شماوه درست نمی فهمم . آیا درست س که شما طرفدار ای نوع شبنامه ها هستین ؟ چنانچه اگه به یاد شما باشه ، شبنامه قبلی ره هم خود شما نوشته کردین ... شما طرفدار نوشته کدن شبنامه هستین ولی طرفدار چاپ آن نی ؟ درست س ؟
معلم : نخیر ، ولی مه مخالف هستم که او ده خانه مه چاپ شوه .
مادر به تانر و قبر در حالیکه کار چاپ شبنامه را سر برافه میسازد خطاب به معلم میگوید : ما نظر شماره شنیدیم ...
معلم : شما مثلیکه نظر مره خوب نشنیدین چطور ؟

یکی از کارگران خطاب به معلم : خانم والسوا وقتیکه تصمیم به یک کار گرفت ، باز هیچ کس و هیچ چیز مانع او نشده نمیتانه ، مادر همین چند وقت تجربیات زیادی همرای او داشتیم ... اما شما برس نداشته باشین . کسی چیزی نمی فهمه ...

مادر : ضرورت چاپ ای شبنامه ها بیشتر از پیشین س . تعداد زیاد مردم منتظر ای شبنامه ها هستند .

سبب بر خسته ی خود را به تن
نیکو می ماند .

بماند او بر از همه شب های دیگر
شکرت جلی نامی .

می خیزد در دستان دانه های
در انداز ای لب که می کردی

من در آنچه ی تصویر تو می بینم
که بنا به من

چون بر انداز ی در خورید
لب می کردی .

سوز گزافه به خود می کشم
چشت در همه تنگ تاشی

کبه تنهای من می ماند ؟
چشت در بند و چشتی

که حرمه های مرا می خواند ؟
کرم سینه پر شکلهای مرا می بیند

و تو از آنچه لب به من می پاشی
بجاست حس را از من .

من در خانه روی دره می
لب می کردی .

برده دستهای تو از سگ خود ، پس
می ماند .

و آن سر ی سنگیت را
راحمده همه شب های مرا

بمیانم
می ماند .

می ماند به گوش جری من
ن تو بر لب های مرا

دشمن تو می پاشی باران و دست
و می ماند

کبه انگلی چشم بود
را می و می ماند

را می و می ماند
را می و می ماند

را می و می ماند
را می و می ماند

را می و می ماند
را می و می ماند

را می و می ماند
را می و می ماند

را می و می ماند
را می و می ماند

را می و می ماند
را می و می ماند

را می و می ماند
را می و می ماند

را می و می ماند
را می و می ماند

را می و می ماند
را می و می ماند

را می و می ماند
را می و می ماند

را می و می ماند
را می و می ماند

را می و می ماند
را می و می ماند

طین
 طین قربان نام باوقار
 فدا شدت و کوه و سبزه زار
 لهر خرم و شاداب باکر
 که از لایقیت داریم پاسدار

سنگر

ملگرو ته

زما د ننگ او د جگری ملگرو
 زما د لار او عقیدی ملگرو
 ای د اولس د خلاصون سرو لښکرو
 د زیار استونکو د اسری ملگرو

***

په هیواد پالو سر ښینو نگو زمو
 په باتورانو، مېر نو، نرانو
 ستا سوپه ویاړ د تاریخ پای د کی
 ویاړ جن ملگرو، ننگیالو، سیالانو

***

زما یوه د ننگ خبره واورئ
 ستا سودی لویه وی ماته هیروی
 دسر بخور دښمن پر ضد جگړه کی
 ملگرو ماله پامه مه غور خوی

***

مام له خان سره دگړنه بوژی
 زه هم میدان کی چنگیدلې شمه
 ټوپک، وسله ښه کارو کی شمه
 دغلیم سر پی غور خولی شمه

***

دالای ته دی هلته و غوړی ما
 چی د ښمن خنګه له پښو غور خوم
 دهر خاین د تجاوز لاسونه
 تاسو سره یی له مړوند ماتوم

شکست بندگی

زمان ماچنین است :
 زمان ما ،
 زمان رزم ها ، پیکار هاو زندگی
 هاست .
 زمان فتح و پیرو زی خالق است .
 زمان تا بش نور و زوال نیریه کی
 است .

شکست بندگی هاست .

وما :

آرا می را هر غزنی دانیم
 گهی خون برجین داریم
 و گه موج عرق ها را .
 ولی ،

صد سال اگر زنده نمایم .

بدین معنی خواهد بود :

نخست بودن کار ساده نیست .

هارون یوسفی

جهان شرافت

سنگر

تور و می

هفته ده تپنتی تیاره په ور کیدلو شوله
رڼا سپره ور باندی په برید او شو له
هفته دی لمر راخیژی سری سری شغلی خپروی
دتو ری شپې کمبله په ټولیدلو شوله
دی کن لیچنی لاری که لارو یان و خوړل
په سمر بنیندنو سره په لکنه پد کوشوله
که دانسان په وینو وگرخید لی ژرندي
دسپ یخورو نری په نری یه کوشوله
که د پکانو بازار دایو غو ورخی تودو
اوس یی داتوره هقی په سپیدلو شوله
زما نه وړاندی تلله پکان یسی وشر مول
ددی چلوا لو مور می په سیکیدلو شو له
چی خادر خیری شو لو ترینه سپین مخ بیکاره شو
توره چنله خیره په بیکارید کوشوله
هغوی چی کندی و یستی زموږ دمرگ لپاره
په دوی دا لو به کنده په کیدلو شو له
چا چی په زوره گوره یز سرگړه لوبه بگری
نیغه ، تیره شمله یی په پیلیدلو شوله .

دوی ۶
کال ۱۳۵۸
خرخی زندان

فد لر غیرت مومرتن بنډنه

بروځنگ لکړیا خه به خنډنه

جهان شرافت انمړه کنډه یی

د دلعجانو بد شمسو خنډنه

نبرد زندگان تر تند و تیز تر

چو بحر پر تلام موج خیز تر

نیاساید مدرایم رولن تر

حیات جاوید لمر اندر ریت تر

باتو...

باتو .....

من،
از سرزمین صخره ها
از مرزو بوم عفا بان تیز جنگ،
من از دیار حماسه آفرین .
باتو سخن می گویم
هم میهن عزیز من !
چرا خاموشی
چرا آرام نشسته ای !
بر خیز !
تلاش کن !
بنگر به شوق
که خورشید سرزده
باشو !
باشو صدای فرشتگان را
می خوانند:

نغمه آزادی

تربیت سالم کودکان در پرتوانقلاب

راخفه نموده و در زنجیر کشد و با هزار
ها حيله و نیرونگ تلاش می کردند
تا نو باوگان مارا منحرف ساخته
و با قاتون جعلی و خود ساختن خود
آنها را تحویل زندان ها نمایند و
بدان و مادران شانرا برای همیشه سو-
گوار سازند.

در مد رسته ها بی رحمانه وظا-
لما نه مسدود میشد و در ب زندانها
رامیگشودند و اطفال بیگناه را آگاه-
خانه و شعوری بدانجا رهنمایی می
نمودند.

گاهی بنام کانکور صنف هشت و یا
هم بنام ناکام دوساله آنها را از تحصیل

سرمای و زشتی ها. اما میلیون اطفال
فقیر و رنجور مگر سینه و برهنه
در خاک و گل میان کوچه های تولیدند
و از وسایل زندگی عصری و متمدن
اصلا اطلاعی نداشتند. همین اطفالیکه
آینده سازان افغانستان بودند با
وجودیکه توده عظیم را تشکیل میداد-
دند مگر برویشان خط بطلان گرفته
بودند و موجودیت ایشان را در حکم
هیچ می پنداشتند.

نادر جلاد و داود استعداد کش
مذبوحانه تلاش می کرد تا به انواع
و اشکال مختلف استعداد کودکان را

آنها مجال تنفس نمی دادند و فرصت
آنها نداشتند تا اطفال معصوم ما
آزادانه تنفس نموده و برای خود پر-
واز گاه داشته باشند.

خلاصه اطفال مانه لباس داشتند
نه مسکن و نه هم محیط سالم و انسانی
برای زیست و زندگی روزمره. اما آن
جباران تاریخ از همه مزا یا ی زندگی
عصری و متمدن بر خوردار بودند و
اولاد شان ناز و نعمت پرورده خوراک
شان خون زحمتکشان، بستر خواب
شان زربفت سیجه یعنی
آسوده از همه گرما و

وطن داران رنج کشیده و درد دیده
ما آگاه اند که اطفال ما مانده همه مردم
دیگر این کشور بیو سته زجرها و
شکنجه های را متحمل شده
اند و همیشه فکر، اندیشه و احساس
طفلا نه آنها دست خوش هوا و هوس
ها گردیده است.

مشتی از انسانهای عادل و بیکار
و پرزیت های اجتماعی که بیو سته
از خون مردم رنجیده مانده ماتنقدیه می
شدند با اطفال نیز به شکل بی رحمانه
بر خورد نموده و این گلهای نوشگفته
را باز نشده بر، پر می نمودند و به

و خرد سالان مابه اینگونه زندگی و قتل محکوم بودند، خانه ها از روشنایی و صفایی بهره یی نداشت و سرگرمی شان خاک بازی کوچه شان
بود ...

یعنی از حقوق مشروع و انسانی شان محروم می ساختند و آنها را مجبور می نمودند تا به اعمال زشت و غیر انسانی متوسل گردند و به غافلگی های رنج کشیده و عذاب دیده رنج و عذاب و انکلیس مهابانه را برایشان تحمیل مینمودند اطفال و جگر گوشه های این مردم بیچاره و فقیر ما را از نعمت سواد و نوشت و خوان محروم می ساختند و زیر نام رفیق و مبتدل خویش از مد رسه طرد می نمود

اما اکنون که انقلاب مردمی و زنجیر شکن تور مخصوصا مرحله نویسو تکاملی آن به همکاری بالقوه فرزندان صدیقی و واقعی مردم افغانستان به پیروزی رسید فرشته های نجات بالهای شان را بالای این مردم رنجیده گسترده آرزو های نوین در قلب و احساس مردم ما چه اطفال، جوانان و بیا هم سال خوردگان ماجوانه زده هر آن به رشد و شکوفانی میرسد و امیدواریم این شکوفه ها که آینده داران ما هستند افغانی اند از نخستین ایام زندگی شاد، نیرومند، توانا و دور از همه مشقات، زندگی را به آغاز گیرند.

حزب و دولت انقلابی و مردمی نظریه خصلت عمیق مردمی و انسانی که دارند در تلاش آن اند تا مطابق اعلامیه حقوق بشر و موافق با اساسات زندگی مترقی و نوین در راه رشد، آرامی و آسایش کودکان قدم های متین برداشته شود و همچنان به غرض تامین صحت و سلامتی اطفال تنها پیرو مهم و اساسی گرفته شده است، شبکه های گسترده از شیر خوار گاه ها کودکستانها و مکاتب درسرا سر کشور مدنظر دولت بوده همچنان در بست و توسعه مکاتب و مدارس توجه جدی مبذول می دارد.

گرچه دشمنان آرمی و آسایش مردم و همدستان امپریالیزم توطنه گرو دسیسه ساز با همکاری و همدستی دشمنان فر هنگ و نهضت ما نندگشته می کوشند تا مکاتب و مدارس و کانونهای فرهنگ را به آتش کشند و مشعل تابان سواد و آگاهی را بدست های سیاه خود خاموش و خفه سازند مگر حزب دموکراتیک خلق افغانستان و دولت مردمی ما هر آن در تلاش آن است تا مکاتب را زانو اعمار نموده و با تهیه وسایل عصری معارف ما را نوسازی نموده و با مفتوح شدن دروازه های کانون علم و معرفت دروازه های زندانها را ببندد.

دولت بداند تعلیمات مجانی در مکاتب و پوهنتونها ادامه خواهد داد خدمت شایسته را برای اطفال ممنوع قرار داده و به پروگرام های تعلیمی تجدید نظر خواهد شد تفرجگاه ها باغها و میدان های سپورت و کتابخانه های اطفال، فلم های مخصوص اطفال تهیه و تر تیب خواهد شد.

خلاصه امید آنست که اطفال ما نیز مانند سایر اطفال جهان از همه مزایای زندگی انسانی مستفید گردند و دخای درزندگی شان باقی نماند تا این خلاصه های روانی را در آنها خلق نکرده و اطفال ما چون گذشته ها با عقده های حقارت بار نیایند و بدین ترتیب بار دوش جامعه و مردم نگردند.

از آنجا که اطفال امروز مردان و زنان فردای جوامع بشری اند لهذا دولت انقلابی ما مخصوصا بعد از مرحله جدید و تکاملی توجه خاصی به حال این شگوفه ها مبذول داشته و میگو شد اطفال ما چه از نگاه جسمی و یاروحي سالم، صحتمند و با نشاط بار آیند و گنجینه های فردای ما با ارزش تر و پربار تر به نسل های آینده تسلیم داده شود، چنانچه با کاوش صفحات زرین تاریخ دیده می شود که دانشمندان، مردان بزرگ و ناموران تاریخ در زمان طفولیت همه از تربیت سالم خانواد و به وجهی برخوردار بوده اند.

بگذارید استعداد میلیونها طفل جا معه ماشگوفان شود و آینده مطمئن و بالنده ایشان را استقبال نماید و همان طور که حزب بیکار جو و دولت انقلابی و مردمی ما توجه جدی به اطفال مبذول نموده است بر والدین نیز لازم است تا با ایجاد فضای مملو از صفا و پاکیزه گی، شادی و نیک بختی بر این شگوفه های امید بشریت و جوانه های لطیف و نواخته، زند گی را هر چه خواستی تر سازند زیرا اطفال آینده ساز است و تاریخ تا بنایک جا معه سعادت مند آینده بدست اطفال امروز ساخته میشود. به یقین پیروزی از آن اطفال است.

احساسات

درونی

کودکان را

از چهره آنها

بخوانید

نامفهوم هم می تواند باشد نگرانی از آنکه محبت پدر یا مادر خود را از دست داده است موقعی که قیافه کودک خورا اینطور دیدید در صد کمک باور بر آید و نگذارید در این نگرانی زیاده از حد باقی بماند و اعصاب او را آرام کنید.

ها کرده اند و نمونه ایست برای پدران و مادران که چگونه میتوانند از قیافه کودک خود را درونی او را بخوانند و به موقع در صدد رفع ناراحتی و مشکلات کودک خود بر آیند:

غیر از قیافه و چهره، حرکت و ژست های کودکان نیز درخور توجه زیاد است و این حرکات هم هر یک خود نمایانگر یک تغییر و انقلاب درونی است.

چهره کودک طوری حساس است که نه فقط تغییرات حالات کودک را منعکس می کند بلکه آثار رشد و تکامل عقلانی و جسمی را نیز در آن می توان مشاهده کرد.

در حقیقت از اوایل قرن نوزدهم یعنی از زمان اکتشافات چارلز داروین طبیعی دان معروف انگلیسی بوده که دانشمندان به ارتباط نزدیک میان احساسات درونی انسان و حرکات و مخصوصا تغییرات چهره او پی بردند و از آن زمان به بعد هرچه گذشت این ارتباط بیش از پیش با ثبات رسیده است و اهمیت آن آنسکار ترمی شود در سال های اخیر که مخصوصا روان شناسی کودک پیشرفت قابل ملاحظه ای کرده است از نظر علمی حالت صورت و قیافه و ژست کودکان بیشتر مورد توجه واقع شده است و

دانشمندان از این راه با سربردونی کودکان پی میبرند و خیلی از مسایلی را که حتی کودک نمی تواند بر زبان آورده و بیان کند دانشمندان می توانند از چهره و حرکات و ژست های او درک کنند چند نمونه از قیافه کودکان را که با توضیحات آن در این صفحه ها می بیند استنباطی است که روان شناسان از این چهره ها و ژست

چهره و قیافه کودکان آینه تمام نمای درونی آنهاست از قیافه یک کودک و ژست ها و حرکات او میتوان کاملا روحیه او را تشخیص داد و فهمید که او به چه می اندیشد - چه میخواهد و چه در سر دارد کودکان بر خلاف بزرگسالان خود دار نیستند و خیلی زود آنچه را که در خود دارند بروز میدهند بهتر از هر کسی، پدر و مادری میتواند آثار و علائم قیافه کودک خود را تشخیص دهند هر مادری می تواند از چهره کودک خود همه چیز را بخواند و هر پدر هم می تواند تغییرات چهره دختر یا پسر کوچک را به خوبی درک کند و چقدر هم خوب است که آنها حتماً اینکار را بکنند و روحیه کودکان خود را زیر نظر بگیرند غالباً پدران و مادران با آنکه به خوبی توانایی دارند از هیجانات درونی کودک خود مطلع شوند به چهره و قیافه کودک خود توجه نمی کنند و یا آنکه دیر متوجه می شوند و موقعی بان پی میبرند که غالباً دیر شده و کار از کار گذشته است و آن وقت موقعی که کودک بگریه در آمد و یا دچار تاثرات و اختلالات روحی شد خود را سرزنش می کنند که چرا بحال و احوال او درست توجه نکرده بودند.

احتیاج به نوازش

درست به قیافه این کودک که دو انگشت خود را در دهان گذاشته و گوشه ای ایستاده است نگاه کنید این قیافه را شاید خیلی از پدران و مادران کودکان دیده باشند کودکی که اینکار را می کند احتیاج دارد که او را تسلی دهند - گذاشتن انگشتان بر دهان از نظر روان شناسان دلیل بر اینست که شخص می خواهد علاقه اش را نشان دهد یعنی در حقیقت خودش، خودش را تسلی می دهد کودکان مخصوصاً با این ترتیب

نگرانی

چهره این کودک و مخصوصاً حالت دهان او نمونه و معرف آنست که کودک ناراحت است ولی ناراحتی خود را نمی خواهد بروز دهد و حتی حاضر نیست یک کلمه هم با شما صحبت کند اما چشمان کودک نگران اطراف است و در جستجوی کمک از پدر و مادر و یا سایر نزدیکان است چهره این کودک معرف یک نگرانی

خود را از نگرانی نجات میدهند و چنین کودکانی را باید نوازش کرده آنها را بوسید و با نوازش بیشتر محبت کرد زیرا تشنه محبت هستند.

هوش

اینهم یک قیافه و ژستی است که در کودکان زیاد دیده می شود زبان کودک از دهانش خارج شده و در جستجوی چیز خوشمزه ایست شیرینی مرباه شیرین و سایر خوردنی که کودکان بان علاقه دارند.

کودکی که اینطور زبان خود را حریصانه از دهان خارج می کند باین ترتیب هوش زبریکی وسعت دید عقل سلیم و تصور و حافظه قوی خود را نشان میدهد این کودک از نظر روحی سالم و کاملاً با نشاط است.

سرافگنده

این ژست و قیافه مخصوص کودکانی است که پیرو مادرشان آنها را همیشه تویخ کرده اند کودک چشمان خود را با دست گرفته است و نمی خواهد جایی وابه بیند و این علامت آنست که کودک مایل است از ناراحتی ارتباط خود را با خارج قطع کند این حرکت اگر در کودکان خردسال انجام شود طبیعی است و مانعی ندارد و معمولاً در کودکان تا پنج سالگی آن را زیاد می توان دید ولی اگر در مدارس دیده شود کودک از نظر روانی دچار تقیصه ای شده است و باید در صدد درمان و معالجه او بر آید.

تحرک

قیافه این کودک پر از تحرک و انرژیست و با تصمیم و اراده زیاد به مقابل خود می نگرند حرکات خود را با قاطعیت انجام میدهد قیافه و ژست او بخوبی نشان میدهد که رشد او از هر جهت کامل و موفقیت آمیز بوده است او میتواند بر اعضای بدن خود کاملاً مسلط باشد تماس و نزدیکی با دیگران را دوست دارد و استقبال می کند و از تحرک و جنبش و انجام کارهای مختلف لذت میبرد و این نمودها کاملاً با شرایط دوران بلوغ کودک تطابق می کنند مناسب دارد.

حالت دفاعی

کودک با این ژست و قیافه حالت دفاعی گرفته و در صدد است که از خودش محافظت کند و در مقابل عوامل خارجی و نگرانی های نامعلوم حالت احتیاط و دفاعی بخود گرفته است گرچه چشمان او باز است و آنها را نیسته است ولی این دلیل بر آن نیست کودک آماده تماس و ایجاد رابطه با دیگران باشد این حالت را وقتی در کودک دیدید بدانید که او در حال انفجار است مانند خویی و کمی ناملایمت از جامی پرد و از شما فرار می کند و دست به گریه های خاموش می زند و با کمی محبت و مهربانی هم حالت عادی به خود را بازمی یابد و چهره نگران او نمدان و شاد می شود.

تعجب

این قیافه و ژست نشانه علامت حد اکثر توجه کودک به یک چیز و یا یک حادثه است. دهان کودک باز مانده است و چشمان او کاملاً کشاد شده است کودک که این قیافه وابه خود می گیرد با هوش و با علاقه است او می خواهد با دنیای اطراف خود هرچه بیشتر تماس برقرار کند و این دنیا را بشناسد و به همین جهت هم بهر چیز تازه ای خیره و دقیق می شود تعجب هم می کند این در حقیقت یک مرحله تکاملی است که کودک از نظر رشد خود طی می کند و پس از این تعجب است که او کم به محیط اطراف خود پی می برد و با آن آشنایی شود.

تمرکز افکار

این ژست و قیافه هم قابل توجه و در عین حال حائز اهمیت و دقت است کودک زبان خود را بین دندان های خود گرفته است این علامت آنست که کودک فقط بیک چیز می اندیشد او کلیه هوش و حواس خود را بدین ترتیب در یکجا متمرکز می کند تا مسئله مهم و بغرنجی را حل کند و یا مشکلی را از سر راه خود بردارد و در کودکان چنین ژستی کاملاً طبیعی و معمولی است و در حقیقت مرحله رشد و تکامل آنها را نشان میدهد ولی اگر بزرگسالی چنین ژستی از خود نشان داد غیر عادیست و علامت آنست که او هنوز روحیه کودکانه خود را از دست نداده است.

توجه کودک به یک چیز و یا یک حادثه است. دهان کودک باز مانده است و چشمان او کاملاً کشاد شده است کودک که این قیافه وابه خود می گیرد با هوش و با علاقه است او می خواهد با دنیای اطراف خود هرچه بیشتر تماس برقرار کند و این دنیا را بشناسد و به همین جهت هم بهر چیز تازه ای خیره و دقیق می شود تعجب هم می کند این در حقیقت یک مرحله تکاملی است که کودک از نظر رشد خود طی می کند و پس از این تعجب است که او کم به محیط اطراف خود پی می برد و با آن آشنایی شود.

شوم خویش تخم نفاق بپاشند . هکذا باید دشمنان دوستی و برادری افغان - شوروی بدانند که تلاش های شان سخت مذبو حانه است و نمی توانند که به این دوستی که چون صخره استوار و چون کوه و زمین است ، لطمه ای برسانند .

در مورد وظایف مبرم جاری حزب و مردم بزرگ کارمل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دمو - کراتیک افغانستان در گزارش خویش چنین می گویند : « مهم ترین وظیفه حزب و قرارگاه آن کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغانستان مبارزه با ضد انقلاب است در

باید موکلا تذکر داد که روابط برادرانه و حسن هم جوامی میان مردمان دو کشور ، دولت های دو کشور و احزاب هر دو مملکت در پهلوی آنکه متضمن صلح درین منطقه آسیا و جهان میباشد ، این دوستی دست آورد بزرگ و فیاضی است که مردمان هر دو کشور به آن می بالند و هکذا گستی ش هر چه بیشتر آن وظیفه افتخار آمیز هر عضو حزب دمو کراتیک خلق افغانستان ، هر وطن پرست واقعی و هر فرد این دیار است . هر قدر دامنه دوستی و برادری میان کشور های ما وسعت می یابد دشمنان مردم ما و مردم اتحاد جماهیر شوروی ، دشمنان صلح و حسن هم جوامی دشمنان امنیت در سراسر جهان جدا در صدد

پیوسته بگذشته

مردمی بر گزارش بزرگ کارمل به چارمینینوم کمیته مرکزی ح ، د ، خ ، ا

الف : میم

دوستی افغان - شوروی دست آورد کبیر حزب و مردم ما است

آن بی برایتند تابا تلاش های مذبوحانه و بی مورد خویشی آن دوستی را قلب جلوه دهند لذا باید همه گسائیکه خواهان صلح دوامدار و خشنه ناپذیر خواهان همزیستی مساومت آمیز ، خواهان امنیت منطقه ما و جهان می باشند جدا آگاه باشند و پلان های مزدوران و دروغین دشمنان را بصورت قاطع خنثی سازی و با استدلال قوی ایکه مظاهر این دوستی و حسن هم جوامی بدست ما می دهد به ایشان جواب دندان شکن بدهیم . ما هرگز نباید ننگذاریم و نمی گذاریم که دشمنان بین مردمان هر دو کشور و دولت های ما طبق پلان

پلینوم سوم کمیته مرکزی حزب ما این مساله وسیعا مورد بررسی قرار گرفت و مجموعی از تدابیر نظامی و سیاست درجهست پاک کاری مناطق کشور از وجود اشترار و استقرار حاکمیت پایدار دولتی در تمام قلمرو جمهوری دمو کراتیک افغانستان و هم چنان جلب توده های وسیع مردم با اشتراک فعال در امر تحولات اقتصادی ، اجتماعی و حل مسایل ترانسپورتی ، غذایی و یک سلسله پروایلم های مبرم دیگر اتخاذ گردید : « آوی حزب و مردم به تطبیق فیصله های پلینوم سوم از چان و دل داخل عمل شدند . حزب

های مردم ما در سال ۱۳۵۹ با مقایسه سال های گذشته با امید وار بودن به ارتقای سطح حاصلات اموال در زمینه زراعت ، تولید گوشت و صدور پوست قره قل ، زیاد تر می باشد . و هکذا با مساعدت های مسو تر بانکی از طرف دولت سکتور خصوصی تجارت نیز با رونق خویشی ممد رشد حیات اقتصادی کشور شده و میشود .

بزرگ کارمل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دمو کراتیک افغانستان در گزارش تاریخی خویش در مورد کمک های اتحاد شوروی و موضع گیری کشور های سر مایه داری در قبال کشور و انقلاب ما اینطور روشنی انداختند : « ... قابل یاد آوری است که این مو سسات علی الرغم وضع دشوار داخلی بطور منظم کار میکنند و پلان های پیش بینی شده را اجرا و حتی بیشتر از پلان تولید می کنند . مثلا دستگاه های برق نفلو و بلغمی ، فابریکه کود -

کیمیای مزار شریف ، تاسیسات گاز خواجه نوگردک ، کار خانجاک جنگلک ، سیلوی مرکز فابریکه خانه سازی کابل و غیره . در نتیجه کار منظم و دایمی مو سساتیکه با کمک اتحاد شوروی اعمار و بهره برداری می شود سکتور دولتی منابع نسبت به سکتور خصوصی بهتر کار می کند در سال ۱۳۵۸ کا هشی تولید در سکتور دولتی فقط ۴۰ فیصد بود در حالیکه در سکتور خصوصی به بیست و شش فیصد رسید . اکنون که کشور های سرمایه داری و بعضی کشور های دیگر مساعدت اقتصادی را به جمهوری دمو کراتیک افغانستان قطع نموده اند سهم اتحاد شوروی در کمک های خارجی که مورد استفاده افغانستان قرار می گیرد به هشتاد فیصد می رسد ...

هنگام باز دید هیات عالی رتبه حزبی و دولتی جمهوری دمو کراتیک افغانستان تحت ریاست بزرگ کارمل از اتحاد شوروی ، همه پروایلم های اقتصادی کشور ما که با طرف شوروی مورد مذاکره قرار گرفته است با حسن نیت و توجه خاص از طرف دوستان شوروی مورد مذاقه و مطالعه قرار گرفت و حسن نیت کامل از فضای این مذاکرات اقتصادی به کلی محسوس بود . در نتیجه همین مذاکرات همکاری های همه جانبه اقتصادی بین اتحاد شوروی و افغانستان به سطح عالیتری ارتقا یافته و سرشار از کیفیت و محتوای نوین گردیده است .

اکنون که همه امور در مسیر اصلی و اصولی خود در حرکت است باید به بصراحت گفته شود که حزب ، دولت و مردم افغانستان وسالت تاریخی دارند تا درین مرحله حساس تاریخی با درک شرایط و امکانات از همه منابع دست داشته اقتصادی در جهت پیشرفت و اعمار کشور و بهبودی مردم کشور استفاده نمایند . کامیا بی درین راه وقتی بشکسل ایدیل بدست آمده می تواند که مردم زحمت

نمایندگان با صلاحیت خویش را درمژون ، های مختلف به کار گماشت و مردم ما نیز عمه لادین راه با کار و پیکار عادلانه خویش سپیم شدند امروز هر هومو طن ما بخوبی احساس می کنندکه تجویز حزب منشی بر ایجاد زون های هشت گانه و از خودگذری مردم ما کارائی خویش را بخوبی هویدا ساخته است ، این کار نه تنها مبارزه علیه اشترار واکه از خارج بطور مسلح داخل خاک ما می شوند موثر تر و بانیجه تر ساخت بلکه بشکل بی سابقه ای مبارزه علیه اشترار را تشدید نمود . برای مستدل شدن مطلب بالا می توان نتایج مبرم کار زون شرقی و جنوب شرقی را مثال آورد ، تشکیل زون ها علاوه از کارائی و متشکل بودن مبارزه علیه باندیت ها ، در ساحة تبلیغی و تربیتی نیز انکشاف

فات شایان توجه بعیان آورده است اینجاست که وظیفه مستقیم سرگوب باندیت ها ، قطع الطریقان و دزدان بدوش مردم شرافتمند افغانستان ام از منسو بین قوای مسلح ، خاندنو بان ، گروه های مختلف مقاومت علیه ضد انقلاب و کلیه گسائیکه خواهان حیات مطمئن ، آرام و صلح آمیز در کشورند ، گذارسته می شود ، همه باید نه تنها بصورت پیگیر مبارزه رویا رویی را علیه ضد انقلاب مجذانه به پیش بپزند بلکه آن چنان فعال و هو نشیار باشند تا نگذارند این عناصر فروخته شده از خارج باز هم به مین مانفوذ نمایند و زندگی آرام مردم بلا کشیده و اخلال نمایند .

این یک حقیقت مبرهن است که نظام های فرتوت گذشته و هو زمامداری سیاه امین کشور ما را از نظر اقتصادی بوضع فلاکتیاری نگه داشته و فقر و ننگدستی و بیچارگی مردم ، بخصوص زحمتکشان بشکل اسفباری خراب بود . ولی پس از خیزش ظفر مند شش جدی یعنی مرحله نجات مردم ، انقلاب و وطن ، حزب دمو کراتیک خلق افغانستان و دولت جمهوری دمو کراتیک افغانستان تا حد توان و امکان تدابیر موثری را اتخاذ نمود تاوضع حیات اقتصادی مردم بهبود یابد ، ولی باکمال تأسف و بنا به مو جودیت توطئه و دسیسه ضد انقلاب به تحریک امپریالیزم جهانی و ارتجاع منطقه که هرگز نمی گذارند مردم افغانستان جامعه شکوفان و بهبود را ایجاد نمایند .

طوریکه باید و شاید همه پلان های مترقی و انقلابی دولت تطبیق شده نتوانست ولی با وجود آن همه تلاش های مذ بو حانه امپریا لیزم و ارتجاع ، مردم افغانستان توانسته اند درین مدت کوتاه بابر خود داری از کمک های عظیم انترناسیونالیستی مردم برادر اتحاد جماهیر شوروی سو سیالیستی قدم های در راه انکشاف حیات اقتصادی مردم بردارد . بطور مثال می توان متذکر شد که موفقیت

کش و شرافتمند افغانستان بتمام نیروها استفاده از مساعدت های سازنده اتحاد جماهیر شوروی سو سیالیستی، در جهت آبادانی کشور و بارور شدن اقتصاد ملی کشور عمل نمایند، سازماندهی و بسیج قوت های کار و تولید از طرف حزب و دولت شرط لازمی این ما مول میباشند. اگر جزئیات بیشتر فت کشور را تشریح کنیم در قدم اول باید گفته شود که هدف اساسی انقلاب ثور یعنی انقلاب ملی، مترقی ضد امپریالیزم ضد فئودالیزم و ضد کمپرا دوری ما همانما هو کامل و قطعی منا سببات فئودالی میباشند که در این کم هم حل مسئله ارضی اولیت دارد زیرا با منا فع کبیروالعه ترین افراد جامعه ما یعنی دهقانان بی زمین و کم زمین متطبق است. زیرا محو فقر و بیسوادی و رستمد نیرو های مولد بدون این کار نا ممکن است در هر حله نخست پیروزی انقلاب ثور حزب دموکراتیک خلق افغانستان و دولت جمهور - ری دموکراتیک افغا نستان صافقانه تصمیم گرفت تا با اجرای اصلا حات ارضی واردکمال بشکل واقعی و با در نظر داشت شرایط خاص جامعه عملی شود ولی بنابر بر خورد های غیر اصولی مانند عدم مراعات ستن و عقاید مردم، پیگرد ها و اعمال فشار بی مورد، قانون شکنی های صریح و غیره اعمال این امرسر بزرگ انقلابی طوریکه شاید و باید انجام نیافت، هکذا ارتجاع شکست خورده و دستگاه های مغرب امپریالیستی و ارتجاع منطقه با استفاده از خلا های مذکور تبلیغات وسیعی را برای تحریک و بر هم زدن نظم براه انداختند و علاوه از آنکه نتایج باید و شاید از فعالیت های مذکور حاصل نشد وضع منا سببات اقتصادی و اجتماعی را در دهات کشور بفرنج تر ساخت، همه آن تا بسا مانی ها باروی کار آمدن امین این خان بخلق و خائن به انقلاب اوج بی سابقه گرفت ولی با پیروزی خیزش نظر مند شش جدی و پیروزی هر حله دوم و تکا ملی انقلاب ثور، اقدامات مفید و مهمی درین ساحه صورت گرفت منجمله جهست تشویق و مساعدت به دهقانان قیم محصو - لات زراعتی شان که از طرف دولت خریداری می شود اضافه تر گردید و قیم مساعدت ها و تقاوی های دولت که به دهقانان و زار عین داده می شود کمتر گردید، ببرک کارمل منشی عمو می کمیته مر کزی حزب دموکراتیک خلق افغا نستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغا نستان راجع به کمک های اتحاد جماهیر شوروی سو سیالیستی در سکتور زراعت طی گزارش مفصل شان اینطور اشاره کردند: ... اتحاد شوروی به زراعت جمهوری دمو - کراتیک افغا نستان کمک قابل ملاحظه ای نمود و برای گشت بهاری و خزانی سال ۱۳۵۸ به طور بلا عوض مقدار هفت هزار تن گندم بذری دو هزار تن تخم بذری بخته، ده هزار تن کود کیمیایی و هم چنان وسایل زراعتی مساعدت کرد در جریان باز دید از اقتصاد شوروی ما به توافق رسیدیم که صدور تخم

بذری گندم، بخته و لبلبو و انواع مختلف کود کیمیایی به اساس بلا عوض در سالهای آینده نیز ادامه خواهد یافت. ما مساعدت اتحاد شوروی را در ایجاد لابرا آبادانی استیشن های تجزروی زراعتی، ثور های دولتی جهت پرورش تخم های اصلاح شده، ایجاد مراکز سیار و ترنری، ساختن مراکز پرورش مرغ و تولید انواع ساده و سایل زراعتی مورد مطالعه قرار داده ایم.... بنا بر هو چودیت نظام های ظالمانه فئودالی در گذشته زراعت کشور مانیز مانند دیگر سا حات حیات اقتصادی عقب مانده و کمتر رسد یافته میباشند و تغییر و تحول آن به شکل بیشتر فته و مضر مستلزم کار طو لانی و خستگی نا پذیر است بر ماست یعنی لسر مردم افغا نستان است تا با استفاده مرم و همه جانبه از امکانات موجود داخلی و بسا استفاده از کمک های سازنده کشور عسای دوست و برادر در راس کشور کبیر شورا ها زراعت کشور خویش را انکشاف دهم و سطح حاصلدهی زمین و دیگر منابع تولیدی زراعتی را ارتقا بخشیم که این امر نه تنها سطح زندگی دهقانان یعنی طبقه اکثریت جامعه ما را بالا می برد بلکه کشور ما را از لحاظ تا مین محصولات زراعتی بی نیاز می سازد، دولت و زعامت صادق آن بدون پرده پوشی از نقایص و سهل انگاری های ادارات دولتی - برده بر می دارد چنانچه در گزارش ببرک - کارمل ضمن تماس با چگونگی اجرا آت و زوارت زراعت و اصلاحات ارضی فرمودند: ... نقایص بسیار جدی در کار وزارت زراعت و اصلاحات ارضی وجود دارد. این وزارت هنوز وضع محلات را بغوی نمی داند و در طرح سایل زراعتی در برابر کمیته مر کزی حزب دمو - کراتیک خلق افغا نستان و حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان تعلل بفرج می دهد. باید مسوولیت کادر رهبری وزارت زراعت و اصلاحات ارضی را در زمینه تحقق علمی سایل مربوط به رشد زراعت افزایش بخشید .... هکذا در تمام زمینه ها بنا بر علل مختلف در راس توطئه، تخریب، تقویف و اخلال گری اشرا در این ضد انقلابیون فروخته شده و مسلح شده در خارج نارسایی هایی موجود است که مورد انتقاد سازنده و انقلابی ببرک - کارمل قرار گرفت. مثلا در ساحه معادن و صنایع ایشان ضمن اشاره به اقدامات سازنده دولت از چگونگی کار درین ساحه انتقاد بعمل آوردند و خواهان فعالیت و اقدامات تصام عیار درین ساحه شدند هکذا در ساحه فعالیت بانک ها با ترانسپورت زمینی، کمبود مواد سوخت و غیره نیز بر خورد نقادانه ای صورت گرفت و از مسولان امور جدآ خواسته شده است تا هر چه بیشتر در جهت کارایی و مو ثریت مو سسات مر بوط مساعی بفرج دهند و از کمک های کشور دوست و برادر اتحاد شوروی طوریکه شاید و باید استفاده صورت گیرد. درین هنگام گدو اثر سیاست دوست و اصولی حزب و دولت و هکذا کمک های عظیم برادرانه و اثر تاسیو نالیستی

کشور برادر اتحاد جماهیر شوروی سو سیالیستی زمینه های رندههه جنبه اقتصادی فرهنگی و اجتماعی میسر می باشد باید به وجه احسن از این وضع بنفع خلق، تکامل انقلاب و آبادانی کشور انقلابی و قهرمان خویش استفاده نماییم. کشور ما که در حله خطیر تحولات اساسی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی را سیری می نماید، مردم افغا نستان نیک می دانند که در پهلوی شان دوست صادق و وفادار شان کشور شورا ها. با متانست ایستاده است. مردم افغا نستان از رهبری حزب و دولت اتحاد شوروی، به سبب پیشبک نی و کمک دایمی شان سپاسگذار اند. مردم افغا نستان اطمینان قاطع دارند که هو چودیت کشور کبیر شورا در پهلوی شان همه پلان های شوم و مغرب امپریالیزم، هزو نیزم و ارتجاع منطقه را نقش بر آب می سازد. مردم افغا نستان می دانند که کمک عسای اقتصادی و فنی اتحاد شوروی شرایط واساس لازم را برای بلند بردن سطح حیات مادی و معنوی شان مساعد ساخته است و هسو ز هم مساعد می سازد. حزب قهرمان و زنجیر شکن دموکراتیک خلق افغا نستان از همان بدو تاسیس خویش وظیفه خطیر نجات مردم را بر دوش کشیده است. حزب ما بطور پیگیر و اصولی و استفاده از تئوری علمی و انقلابی و تطبیق احکام این تئوری در شرایط خاص افغا نستان و جلب توده های مردم بجنبان انقلاب شب و روز کوشش می کند تا جامعه عقب مانده ویا بهتر بگوییم عقب نگهداشته شده را شگوفان و مردم بلا کشیده ما را ببروز و خوشبخت سازد. در راه رسیدن به اهداف والای فوق که با پیروزی انقلاب ثور و بخصوص هر حله توبین و تکاملی آن آغاز شده است در برابر حزب ما و مردم ما وظایف سنگین و پر مسوولیت بمیان آمده است اولایا باید همه خصو صیات ملی کشور خویش را ضمن عمل انقلابی جدآ مد نظر دانسته باشیم. ثانیاً تشخیص این - موضوع که کدام نیرو های اجتماعی و سیاسی جامعه می تواند با عمل خود رشد و پیشرفت انقلاب را تسریع کنند و بادل و جان در راه آرمان های انقلاب عمل نمایند، جواب واضح است: افشار و طبقات دموکراتیک و انقلابی یعنی کارگران، دهقانان، روشنفکران انقلابی و دیگر افشار و طبقات ملی و دموکراتیک و وطنپرست، هکذا بحکم علم مترقی و بحکم تجربه انقلابی باید بگوییم که پیروزی انقلاب ما وقتی کاملاً تضمین است که اتکای آن بر توده های وسیع خلق باشد. ببرک کارمل منشی عمو می کمیته مر کزی حزب دموکراتیک خلق افغا نستان، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغا نستان درین باره می فرمایند: ... تئوری سو سیالیزم علمی می آموزد تجربه انقلابی ثابت می سازد که رژیم واقعاً انقلابی آن رژیم است که بالای توده های وسیع مردم اتکاء داشته باشد، حکومت انقلابی نه تنها

بیا نگر منافع زحمتکش و تمام نیرو های وطن پرست است بلکه امکانات واقعی را برای اشتراک وسیع این نیرو ها در حیات اجتماعی و سیاسی بخاطر اعمار جامعه توبین تامین می نماید. پس اصل مطلب اینست که چگونه می توانیم راههای انجام عملی این وظایف را در این شرایط تاریخی افغانستان در یابیم .... آری تنها وقتی ما می توانیم با سرعت هرچه بیشتر به ایدال انسانی خویش که عبارت از خو شیختی عام و تام انسان این - وطن است دست یابیم که همه نیرو های ملی، مترقی، دموکراتیک و وطن پرست را در راه حصول آن بسیج نماییم. بهترین طریق برای نیل به آن ایجاد جبهه وسیع ملی پدر وطن تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان است. جبهه ملی پدروطن سیستم اجتماعی و سیاسی است که تمام قوت های زحمتکش وطن، تمام نیرو های ملی و وطن پرست بدور آن جمع و بسیج شوند در راه بسیج سالم و همه جانبه این نیرو ها سازمان های مختلفه اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و کلتوری سیم بارز دارند، این سازمان ها اجمالا عبارت اند از اتحادیه های صنفی مختلفه، کوپراتیف های زراعتی، سازمان جوانان افغا نستان، سازمان دموکراتیک زنان افغا نستان، جمعیت العلمای افغانستان، واتحادیه های مختلفه فرهنگی و کلتوری چون اتحادیه نویسندگان، ژور - نا لستان، کمیته های صلح و انجمن های دوستی، اتحادیه های تجار ملی و وطن پرست و سرمایه داران ملی و دیگر سازمان های مشابه می باشد. در فرجام باید تذکر داده شود که پلینوم افغا نستان، گزارش ببرک کارمل منشی عمو می کمیته مر کزی حزب، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک - افغا نستان و فعالیت ها و مذاکرات و نتایج سفر اوزشمند و تاریخی ایشانرا مورد تأنید فرار داد. پلینوم هکذا بیانیه مشترک جمهوری دموکراتیک افغا نستان و اتحاد شوروی را نیک اوزیایی نمود و از کمک های عظیم و سازنده اتحاد شوروی تأنید همه جانبه و اظهار سیاسی بی پایان صورت گرفت. مردم افغا نستان از دوست بسوزگ و همسایه نیک خویش اتحاد جماهیر شوروی سو سیالیستی بخاطر کمک های مرمزش، بخاطر استقبال و مهربان نوازی هایش، به خاطر تأنید موضع انقلاب و مردم افغانستان، به خاطر پشتیبانی های برادرانه اش اظهار سیاسی بی پایان می نمایم، و به جهانیان اعلام می داند که ما به سرروز ساختن خلق خود، اعمار کشور خود و صلح جهانی را می خواهیم و ازین هدف انسانی هرگز و هرگز رو گردان نخواهیم بود. ما افغا نستان عزیز، افغا نستان باستانی و انقلابی، افغا نستان سر بلند و آزاد را، مترقی تر، شگوفان تر و ببروز ترمی سازیم. زنده باد مردم افغا نستان.

با پیرو زی انقلاب شکوهمند
نور قدرت سیاسی در کشور به
خلق زحمتکش و به نماینده گی
از آن به حزب دموکراتیک
خلق افغانستان (پیش آهنگ طبقه
کارگر و کلیه زحمتکشان کشور)
تعلق گرفت و زمان آبادی و شکو-
فانی افغانستان آزاد دو انقلابی
فرارسید.

هر طرف را شور و نوا
انقلابی فرا گرفت و مردم زحمتکش
ما با بدست آوردن آزادی های
واقعی خویش در هر گوشه و کنار
یکه قرار داشتند پیرو زی انقلاب
شکوهمند خود را گرامی داشتند و
آبادگی های بیدریغ شان را در راه
حفظ و تکامل آن از صمیم قلب ابراز
داشتند.

ولی دیری نگذشته بود که هیولای
بد سرشت و انسان دشمن ارتجاع
وامبر یا لیزم در لباس حفیظ اله
امین میر غضب از بیشه یی بر
خواست و عداوت دیرین خود را بر
مردم، میهن و انقلاب مردم ما در
عمل به اثبات رسانید.

حفیظ اله امین خون آشام که
بعیث یک نوکر تمام عیار ساز مان
جاسوسی (سیا) ایفای وظیفه
می نمود، برای آنکه بطور مطلوبی
بشنوند به بادران امیر یا لیستی
و ارتجاعتی خویش خدمت در خور
توجه یی انجام دهد با بکار بردن
انواع تکنیک های خائنه و شیوه
های رذیله نه توانست در میان حزب
و دولت مردم افغانستان رخنه کند و
زمینه را برای اجرای پلان های
خائنه ساز مان جاسوسی ایالات
متحده امریکا و دیگر دستیاران آن
مساعد گرداند.

امین بی معرفت بعد از غضب
قدرت حزبی و دولتی در کشور هزار
ها برادر خواهر ما در و پدر هموطن
مارا به شمول اعضای حزب دمو-
کراتیک خلق افغانستان علما، دانش-
مندان، روشنفکران و روحا-
نیون وطن پرست بجرم بسی
گناه می و مخالفت با استبداد

فاشیستی او و چند چاکر که به
سلول های مرگبار زندان ها افکنده
سر به نیست گرد و عده یی را هم
در کام ننگین خویش فرو برد.
او که نمی خواست کشور ما در
شا هراه ترقی و تکامل حتی گامی
هم به جلو بردارد به اقتصاد کشور
صدمات قابل ملاحظه یی وارد
نموده فرهنگ و کلتور جا معه مارا

آئنده از فامیل های داغ دیده کشور ما که با شور و هیجان از دید الوصفی عقب دروازه زندان بلجرجی
به انتظار برآمدن عزیزان شان بودند

ر : توانا

ششم جدی یار و نجات مردم، میهن و انقلاب خلق افغانستان

دموکراتیک خلق افغانستان حزب
شپیدان و قهر مان همه اقشار و
طبقات مردم عذاب دیده کشور بدور
این حزب پیش آهنگ خوشتر
صف واحدی متحد گردیدند و با
ادامه مبارزات پیگیر بر حقوق
عادلانه شان سر انجام انقلاب
شکوهمند نور را به پیرو زی
رسانیدند و کاخ استبداد نیم
قرنه سلاطه نادری را به زباله دان
تاریخ سپردند.

انقلاب پیروز مند نور سال
۱۳۵۷ مردم افغانستان که در تحت
رهبری حزب دموکراتیک خلق
افغانستان توسط سر بازان، خورد
ضابطان و افسران دلپرو شجاع
کشور صورت گرفت پس از نقطه
عطفی واقعی در تاریخ پر افتخار
وطن محبوب ما افغانستان بشمار
می آید.

مدت بیش از نیم قرن را در زیر
فشار های استبداد پیرجمانه دودمان
مستبد یحیی بسر برده اند و از نادر
غدار تا به داود عوامر پیر هر یک
بنوبه خویش انواع مصایب
و مشاکل را بر خلق زحمتکش
کشور ما تحمیل کرده سر نوشت
آن هارا با زی گرفتند از نوع
مردمان بسیار مستضعف و عذاب دیده
جهان بشمار می آیند.

رنجها و عذاب های بیکرانیه که
غلامان حلقه بگوش ارتجاع و امپرو-
یالیزم بر مردم زحمتکش ما تحمیل
کردند باعث آن شد تا خلق زحمتکش
کشور برای برانداختن کاخ دیرین
ستم ارتجاع و امپریالیزم ایجاد
جامعه عادلانه نوین فارغ از هر نوع
رنج و عذاب به مبارزات بر حق و
عادلانه خویش آغاز نمایند.

تاریخ جریان حرکت تکاملی
خویش را به جلو و پیوسته دنبال می
کند، روز ها به شب و شبها به روز
تبدیل می شوند و لی آنچه
توجه آدمی را بیشتر بخود معطوف
می دارد این است که بعضی از
واحد های زمانی با سر نوشت
جوامع بشری و کتله های وسیع
مردمان جهان ارتباط مستقیم می
گیرد، چه در این لحظات حساسی
از تاریخ است که توده های مردم
زحمتکش میتوانند به رنجها و
عذاب های دیرین خود خاتمه
بخشیده وارد مرحله نوینی از
زنده گی خویش گردند و یا برعکس
صدها و هزار ها انسان زحمتکش
و عذاب دیده به شعله های سوزنده
آتش جنگ و خونریزی کشا نیده
می شوند و سر به نیست میگردند.
مردم قهر مان افغانستان که

آنچه از زندانیان سیاسی که در اثر استبداد ضد انسانی و فاشیستی حفیظ الله امین در زندان پلچرخ زندگی رقتبار و طاقت فرسایی واپس میبردند بعد از مرحله نوین تکاملی انقلاب نور آزاد گردیدند

ببازی طفلانه گرفت و مهمتر از همه می خواست انقلاب شکوهمند نور مردم مارا به بیراهه بکشد و استقلال ملی، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور را به مخاطره انداخت. ولی روز ۶ جدی ۱۳۵۸ چنان روز پر میمنت و مسعودی در حیات مردم عذاب دیده افغانستان بود که انقلاب ملی و دموکراتیک ما را در مسیر اصلی آن قرار داده، حاکمیت ملی تمامیت ارضی و استقلال ملی ما را از خطر سقوط و بر باد نجات بخشید. مردم زحمتکش افغانستان که از سلطه فاشیستی امین و امینی هابه ستوه آمده و به اصطلاح «کارد به استخوان شان رسیده بود» با براه انداختن قیام ظفر مند ۶ جدی چرخش عظیمی را در جهت احیای منافع از دست رفته کشور مسرد و انقلاب شکوهمند نور در تاریخ

و آنچه از هموطنان شریف ما که در سلول های مرگبار زندان ها و شکنجه گاه های خونین امین قرار سیدن لحظات مرگ را انتظار می کشیدند و بر حسب تصادف از زیر ساطور امین قصاب جان به سلامت برده بودند پنجره های زندان را ترك نموده به فامیل های داغ دیده خویش پیوستند بهمین ترتیب صد ها فامیل و هزار ها هموطن ما که اثر ظلم و استبداد فاشیستی امین مجبور به ترك خانه های خود شده و به کوه ها و مفاره ها پناه برده بودند

با اعتماد کامل به ما هیت دولتی ملی و دموکراتیک خویش به منازل خود برگشتند و به زنده گی آرام، آزاد و صلح آمیز شان دوباره آغاز نمودند. مرحله نوین و تکاملی انقلاب ملی و دموکراتیک نور همچنانیکه آزادی زندانیان سیاسی را به ارمغان آورد آزادی عام و تام اجرای مراسم و عبادات مذهبی مردم ما را نیز رسماً اعلام داشت و آن را کاملاً تضمین نمود. از بین رفتن هر نوع تبعیض نژادی و دینی و غیره در کشور یکی از ره آورد های دیگر مرحله نوین انقلاب شکوهمند نور است که از مفان تیک مردم ما شده است و در پرتو رفع چنین اختلافات است که وحدت و دوستی میان سایر اقوام و ملیت های کشور ما روز بروز تحکیم می یابد و بیشتر می گردد. با سقوط مرگبار کاخ استبداد فاشیستی امین و حدت عام و تام

میان اعضای حزب دموکراتیک خلق افغانستان، اردوی شجاع و فرمان خازندوی جوان و خلق زحمتکش و مستضعف کشور تامین گردیده روز بروز وسعت بیشتری کسب می نماید، و همه عنا صر آگاه و وطن پرست کشور اعم از علماء دانشمندان، روشنفکران روحانیون و وطن پرست، کارگران، دهقانان و سایر اقشار طبقات زحمتکش کشور در یک جبهه وسیع ملی پدر وطن در تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان دور هم جمع گردیده برای در هم کوبیدن تجا و زلات و مداخلات بیشرمانه ارتجاع و امپریالیزم در امور داخلی ما و اعمار جامعه عادلانه نوین دست بکار و بیکار انقلابی و وطن پرستانه شده اند.

دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان برای ایجاد شرایط کار بقیه در صفحه ۶۶

نگاهی به قطب الارشاد

کتابی از میا فقیر الله جلال آبادی بر سبک دایرة المعارف

کند که درین علم ، اهل کلام بجای
آنکه یقین بیشتر ایجاد کنند ، مردم
را در شک و تردید بیشتر میگذرانند
و میگذرانند !

آموزش علم منطق را مذموم نه
پنداشته و میان منطق و فلاسفه و
منطق اسلامین فرق و تفاوت می
گذارد. و باز متعرض علم نجوم
و هیات میگردد و خاطر نشان
میسازد که آموختن علم نجوم بخاطر
فال بینی و شناخت سحر و دنجس
مذموم است و اما بمنظور آشنایی با
اوقات نماز و معرفی اماکن مقدسه
و راهیابی در مشرب تار نه تنهیا
مطلوب بلکه ضرور هم هست . بطور نمونه
یکی از بیانات این کتاب را خلاصه
میکنیم که به تصوف ارتباط می
گیرد:

میا فقیر الله در کتاب قطب الار-
رشاد از دید مکتب خود ، اصناف
مردم را به چهار گروه قسمت میکند:

۱- اصحاب سوابق :

هم و غم شان همه صرف این میگردد
که تقدیر از لی به چه رفته است.
چونکه قضا را بر گشت نیست و
تقدیر را تدبیر نه ، و کسب و تلاش
بنده رادر آن دخلی نیست و یا به
گفته حافظ:

قومی به جد و جهد گرفتند و صل
دوست

قوم دگر حواله بتقدیر میکنند

۲- اصحاب عواقب :

میگویند خاتم خاتمه مستور است.
چونکه دیده شده صوفیه بوده اند
که مقام والای مرتبت پس از جمنند
داشته اند ، ولی در پائین کار صفای
شان به قاری و کثری گرانیده و حضور
ایشان به غیبت تعویض یافته است.

۳- اصحاب وقت :

به سوابق و لواحق نمی اندیشند
و تنها در همان وقت و لحظه که در آن
میزینند میاندیشند و وجایب
خود را بیایان میرسانند که گفته
اند : « صوفی ابن الوقت باشد »

ای پسر ،

۴- اصحاب مشاهد :

که در حضور خود چنان مستغرق
اند که از گذشته و حال و آینده خبری
ندارند تا که اوقات را رعایت
کنند.

پیدا است که میا فقیر الله علیه -
الرحمة گروه اخیر را کاملتر از سه
گروه دیگر میداند .

۱۱- در ذکر طرق صوفیه .
و اما خاتمه کتاب در ذکر اجازت
مؤلف برای دیگران در سلوک است.
آنچه که در این کتاب میا فقیر الله
جلب توجه میکند ، اینست که شمع
در سر آغاز « قطب الارشاد » علوم را
نخست به دو بخش اساسی ، علم-
مکاشفه و علم معامله قسمت میکند.
مکاشفه را تا جسر همه علوم
دیگر میداند و باز میپردازد به علوم
معامله . علم حساب و علم طب
را از جمله علوم معامله دانسته
و تعلیم و تعلم آنرا توصیه میکند
آنگاه از جمله علوم نظری از علوم
کلام (تلاقی مذهب و فلسفه) بحث
و گفتگو مینماید و اظهار عقیده می

نمونه شعر میا فقیر الله علیه الرحمه

در جواب نامه منظوم محمد سلیم فاروقی

میان فقیر الله علیه الرحمه جوابی باین نظم فرستاد :

از نامه شصت و چهارم شما مل مکتوبات

مصدر فیضی که عالم را ترو تازه نمود

فی الحقیقت هست چون مر عابد در چشم شهود

می پرست از می تبا شد ، نمی گردد درست

یاد جام می ، یک سر ، عقل صوفی در ربود

دایما عکس می ناب است در جام جهان

رهنمای می پرست خاص ، تا آن کان جود

سر مه چشم عزیزانست خالص میکند

یا و روی بخت فیروز است کاو این کرد سواد

لب اگر تر سازد آن رند خراباتی به می

جامه و جان را نثار جام می خوا هدمود

یک عدد جرعه بکام جان او ریز ندبسی

از کمال نشه ماند چون حجر اندر سجود

مست با عقل آنچنان گردد که تار و جزا

از رخ دلبر نباشد دیگرش گفت و شنود

درد می یا به شفا از صدق دل گرمی خورد

دردمندی گر چه در امراض بس مر هونود

رو به خمار آورد آن کاو که از روزاؤل

از نفوش این و آن لوح دل او ساده بود

در دو عالم نیست جز میخانه دل راحتی

رو و شب دردی همی باید ولی با چنگ و رعد

لطف باشد با (فقیر) خوشی گر از مکرمت

در زمان خلوت را بدادش کنی ای یار زود

قطب الارشاد نام یکی دیگر از تالیفات
مهم میا فقیر الله تنکر هاری
شکار پوری است. و این کتاب را
همانطوریکه مقدمه آن تذکر میدهد
هد ، بنا به خواهش و خواست
دوستان و ارادتمندان تحریر کرده
و متن آن کاملاً باین عربی است و
در ارتباط با همانگی میان شریعت
و طریقت تالیف شده . این اثر
از باره جہات به کتاب احیاء العلوم
امام غزالی شباهت های دارد .
نام دیگر این کتاب را میا فقیر الله
خود در مقدمه المدا رج العالیته
گفته است .

این کتاب مشتمل بر یازده مطلب
اساسی و یک مقدمه و خاتمه است که
در شصت فصل تنظیم گردیده و هر
فصل آن باینو به دارای فروغ
بسیار دیگری است و کتاب پهنای
بشمار می آید .

مقدمه آن از راه شریعت و
طریقت و از عقاید و تصوف و امرای
فرائض پنجگانه بحث و گفتگو می
کند. و اما مطالب اساسی آن به قرار
زیر است :

۱- در تصحیح عقاید .

۲- در فضیلت تقوی .

۳- در فرض عین و فرض کفای

شعبه های ایمان ، اخلاق حمیده .

۴- در آداب طهارت و نظافت .

۵- در فضایل قرآن .

۶- درباره صلوات بر پیامبر

خدا (ج) .

۷- در سنجش اجازت اسماء الحسنی .

۸- در ذکر اجازت بر کتب

حدیث .

۹- در بیان ادعیه و اوراد و اذکار .

۱۰- در ذکر سند اجازت اذکار و

ادعیه و اوراد .

غفار «عریف»

پیوسته بگذشته

ادامه دادند از :

نریوت و فساد ، و قهرمان مرد حماسه آفرین

آموزش های آدم اسمیت ، دیوید ریکاردو ، دیگر (لنین) ،
هیگل ، فیورباخ ، فیخته ...
مردان شهرمان (مارکس - انگلس) ،
خلایفه ... ، زندگی معاصر را تحلیل کردند
آنجا که ،
سرمایه دوزی تکامل خود را ، تدریجی ... موزون
مسالمت آمیز ، و نه می نمود - (مقابل انحصار)
و ، نشان دادند که :
بروتر زحمت میکشد ... کار فرمانبروری
بازوی او را می بلعید ، تولید کوچک راه گم
میکند ... ورشکست میشود ،
نیروی تولیدی - کار را از او میکند ...
تولید اجتماعی میشود ، و محصول کار اجتماعی
وامشت اقلیت تصاحب میکند ... و ، پرموایی
های «آزادی» ، و راه «همگانی» ، «پروژه عمومی»
... او ، طومار جدید ظلم و استعمار دانستند .
با پا بمردی ، خطوط زندگی استخراج کردند ...
و ، مارکس موفقانه (کاپیتال) را نوشت .
و ، سر انجام زحمتکش جهان را ... آگاهی
دادند ، بالاخره :
نتیجه بی بدست آمده (آموزش مبارزه طبقاتی) ،
و ، در وجود آموزش مبارزه طبقاتی ، زحمتکش
... ، بعنوان تنگ خطر برای سرمایه و نمونه
پیروزی برای خود . کمون پاريس (۱۸۷۱)
پیروز شد .
با تاسف زندگی کمون پاريس را اپروتونیسیم
... شکست داد ،
در حالیکه راه زندگی زحمتکش نشان داد
که در (۱۸۶۰) ، بیکار قهرمانانه زحمتکش
از مرز های تئوری عمومی پا فراتر نهاد .
جنبش پروتوری را در بر گرفته .
ولی ، باشکست کمون ، زحمتکش تشکیلات
عالی کردند و نقش بین الهی گرفتند .
در کنگره ، راه زندگی را تازه کردند ،
حتی ، در تمام مسائل بر زمینه دانش قرار
گرفتند ... همچنان ،
با زیادی ارتباط بروتر به سرمایه ... نیروی
کار متحد گشت . و ، استعمار کار انسان
زحمتکش ، برای سرمایه ...
ارزش اضافی بیار آورد .
و این (ارزش اضافی) ،
برای بورژوازی ، منبع سود شد و مغزن

زندگی چه دلپسند کلمه ایست . استقلال ، عدالت ، رفاه ، ترقی ،
صلح ، آرامش ، سلامتی ، برادری ، برابری ، همکاری ، غمخواری ، دوستی
اعتماد ، صمیمیت ، دلگرمی ، تقوی ، صفای معنوی ... اجزای لایتنجری
آن است .
تأمین زندگی سعادتمند ، پیشرفت اجتماعی ، عدالت واقعی ، رفاه مادی
و معنوی خواست نخستین و عادلانه انسان های مولد و همد فمند رامیسازد .
افسوس که دژ خیمن ستمگر با جنگال های پلنگ گونه ودندا ن های
زهر آلود خویش راه زندگی را دردناک و متشنج میسازند ، یابه کتمان
واقعیت هابنه می برند و با خابنه در برابر واقعیت زندگی اغماض میکنند
اکثریت محروم سازندگان واقعی تاریخ و وارثان حقیقی ثروت های
مادی و معنوی اند . راه زندگی را تضمین مینمایند و شگوفائی زندگی
را تأمین میدارند .
اقلیت های طفیلی در فرجام سخن دورا ز راه زندگی
میشوند دیر یا زود سقوط میکنند و معدوم میگرددند دیگر جایی در پرو-
سه زندگی به آنها نخواهد ماند .
راه زندگی دفتر خاطرات انسان هاست از بدو پیدایش تا کنون مد
و جز ، خم و پیچ ، شکست و پیروزی ، قاطعیت و نرمش ، تعرض و عقب
نشینی ... صفحات آنرا میسازد .
نوشته ((راه زندگی)) که همین اکنون دوستان ارزشمند و گرانمایه
خواهران و برادران مطالعه میفرمایند حکایتگر کلیه جوانب و پهلوهایی
زندگیست .
نوشته ((راه زندگی)) هنگام سلطه خونین ددمنشان امینسی در
شرایطی که خون پاک انسان های شریف و وطنپرست کشور نقشی
سنگفرش جاده هامیگردید ، مخفی گاه ها ، شکنجه گاه ها ، قتلگاه ها ،
بولیگون ، زندان ، دشت و دمن ، کوه و برزن بیاد انسان همد فمند
جامعه ما فریاد میکشید ، به اداره جوائز مطبوعاتی اطلاعات و کلتور
تسلیم داده شد و در یکی از بخش های جوائز سال (۱۳۵۷) کاندید
و بصورت اتفاقی مستحق جایزه مطبوعاتی گردید .
نویسنده
خانه خراب شدند ... ستم دیدند ... رنج
کشیدند ... منت شنیدند ...
و خود کامی ندیدند .
و دوران بورژوازی خوشبختانه ، مردان بولادین
برای تحلیل حصول حیات زحمتکش بیار
آورد .
تئودسن های بورژوازی را مردود دانستند .
کتاب زندگی را ساختند از :
فلسفه آلمان ، علم اقتصاد انگلستان ،
سوسیالیسم فرانسه ... و راه زندگی را
(مارکس - انگلس)
آنها :
تکامل سرمایه داری را ، از جنبین اقتصاد

مردان از راه افغانستان را بفرستید!

بیانیه نشرده بیکارچه در صفوف جبهه مردمی وطن متحد شوم و جامعه نوین را در افغانستان سر بلند را باد سازیم

این چراغی است...

دکتور جاوید : قیام های حماسه ساز ، نمونه رشادت ها و سرباز بیای مردم بادیانت و شرا فتمند ماست ....

شعراي حماسه آفرين چون بسمل، ميرسيد قاسم عثمان پرواني، کاکاميد احمد، داوی، چوباء، غيار، محمودی ونظير ايشان بوجود آمده است. برهان قاطع و گواہ ثابت ديگر بر ادعای ماست، سلا های متأخر که شالوده بنيان حکومت های بیشتر شان بر استبداد ا ختلاق، نفاق اندازی و تفرقه افکنی استوار بوده است همواره فرياد استقلال طلبی و ندای مشروطه خواهی ملت دورانساز افغان را با سر پنجه زور خفه و حتی گاهی در نقطه خنثی کرده اند.

فکر تقييس نظام مشروطه که خوديکی از مظاهر استقلال طلبی و حکومت قانون است در عهد سراجيه دو باره آغاز و در دوره امانيه بر بار گردید. درين امر مهم تمام ملت دلير باشپا مت افغانستان خاصه قشر جانباز و

فداکار ووشنگر نقش مهم و سهم اساسی داشته اند که با بیکار پی گری و مبارزه بی امان خود خواسته اند حکومت قانون و نهضت مشروطه خواهی را که ضامن رفاه و آسایش، سعادت و بهروزی توده هاست قوام بخشند و مشعل درخشان آزادی را که جزء خصلت و بمطابقت ناموس ملی ماست روشن و فروزان نگه دارند یکی از شعار های آنها این بوده است : ترک مال و ترک جان و ترک سر در ره مشروطه اول منزل است.

ببروزی انقلاب ثور و مرحله تکاملی آن نیز دنباله و نمونه ديگر همین کوشش ها و تلاش هاست.

***

دکتور ساميه عبادی، متخصص در تاريخ محمود طرزی که اذير گاهی به تحقيق و تتبع علاقمندی دارد، چنین پرسش به طرح می آوریم:

س - زمينه و سابقه مشروط خواهی رادر کشور ما چگونه به بررسی ميگيريد ؟
ج - جنگ های اول، دوم و سوم افغان و انگليس و همینگونه جنگ میوند در تاريخ سياسي و اجتماعی این مملکت پر جستگی خاصی دارد؛ زیرا افغان های مسلح شور با پایمردی و یکدلی متحد گردیدند و بیک قیام عمومی، مقابله با قواي خارجی دست یازیدند که بعد ها به شگوفایی عقاید فکری و جنبش مشروطه خواهی و نهضت استقلال طلبی انجامید که باید پس منظر مشروطیت و مشروطه خواهی را در آن او ضاع و احوال به مطالعه گرفت.

برای اینکه مساله بدر ازا نکشد آغاز قرن بیستم را مورد مطالعه قرار می دهیم.

نستان، با برداشت مصایب پی در پی، وفداکاری های بیشمار، و دریایان دوره اسف انگیز ا ختلاق و فاشرزم داودی، به انقلاب تورا داخل شد.

***

دکتور جاوید ادیب و پژوهشگر توانا در پاسخ سوالی به صورت فشرده و مختصر چنین به ارزیابی نشست. و نکاتی را بر شمرده که دوسو مطلب را باز گویید و میشود در وقت ديگر به شرح گسترده و جامع الاطراف آن پرداخت.

او میگوید :

احساس آزادی و آزاد منشی، سر فرازی دوسو شت ملت افغان طودی عجين شده که هرگز ننگ قيد و اسارت، تحکم و زور گوئی و انديز فته و در طول تاريخ پیوسته در برابر ظلم و استبداد ستمگری و اجحاف خواه از جانب عناصر داخلی و یا خارجی مجادله و مبارزه کرده و تاپای جان ازین مامول نخست دست فاع نموده اند. قیام های لشکری و نظامی در برابر استیلاگران عرب و فارس، مغل و انگليس نمونه روشن و گویای رشادت ها و سرباز بیای این ملت بادیانت و شرا فتمند است.

نهضت های سیاسی و اجتماعی که توسط قشر های بيدار و پیشرو در طول تاريخ و در تمام ادوار حیات سياسي کشور به طور پیوسته یادآور جهان بینی ها و واقعیت نگری های این مردم قهرمان است.

جنبش های ادبی و فکری که در نتیجه جان فشانی های علمای روشن بین، نویسندگان ترقیخواه

س - درین مرحله دوباره روابط افغانستان و شوروی چه گفتنی دارید ؟

ج - افغانستان مستقل و دولت سوسیالیست شوروی، که در اثر انقلاب اکتوبر ظهور کرده بود، یک وجه مشترک عمده داشتند و آن داشتن یک دشمن مشترک در استعمار و امپریالیزم برتانیوی آن زمان بود. دولت برتانیه آرزو داشت نخستین دولت سوسیالیست جهان را که بهر هری و لادیمیر ایلیچ لنین قیام کرده بود، از پا در آورد و انگلستان به اتفاق کشور های دیگر غرب، به حرکات نظامی بر ضد دولت جوان شوروی پرداخت و تحریکات در آسیای مرکزی و فرستان عمال نظامی برتانیوی در آنجا یک جزء عمده ایسن پلان بود. ظهور افغانستان مستقل و بیکار مسلح آن بوضد برتانیه این قسمت پلان برتانیه و اعمال نقش بر آب ساخت، و اعمال نظامی برتانیوی نتوانستند در آسیای مرکزی بوضد دولت انقلابی شوروی کاری کنند و خاک افغانستان سدره ايشان گردید.

س - ما حل مابعد تحول فکری و سیاسی افغانستان را تا انقلاب شکوهمند ثور چه گونه ارزیابی ميکنيد ؟

ج - جریان مابعد، پیشرفت فکری و افکار سیاسی مراحل شور انگیز را گذرانده است و پیوسته مورد خطر اجتماع داخلی و مطلقیت دولتی بوده است، شاخص تاریخی عمده آن در جنگ داخلی ۱۳۰۷ و ۱۳۰۸ و استیلاد آن سلاها مشاهده میشود. پیشرفت معارف و نشر افکار سیاسی عصری، صدمه همه ضربات استبدادی را تحمل کرد و ترقیخواهان افغان

نداشتند و حتی در زمان امانی هم آگاه نشده بودند و این حقیقت را ما امروز با مراجعه به اسناد رسمی انگلیسی (که آنوقت سری بود و امروز مراجعه بان در آرشیف ملی هند مجاز است) معلوم کرده ایم. داکتر غنی در آن چا دوسیه ضخیمی دارد، درینجا باید توضیح کرد، یکمده دیگر از مسلمانان هند که در افغانستان خدمت میکردند، بطور صادقانه ترقی اقتصادی و اجتماعی و سیاسی مردم افغانستان را آموختند بودند.

س - مرحله سوم جنبش آزادی خواهی در عهد سراجيه چه بود ؟

ج - مرحله سوم به شکل اظهار مطلب و نشر آن در یک جریده بود، مگر چه جریده سراج الاخبار زیر حمایت دولت قلمداد میشد، و آن حاصل کردن اجازه نشر جریده بود، که مرتجعان دربار به آن مخالف بودند، و پیوسته تحریک می کردند. همان بود در ۱۲۹۰ سراج - الاخبار بطور منظم بچاپ رسید (سال آینده ۱۳۶۰، هفتاد سال کامل ازین واقعه تاریخی سپری خواهد شد). سراج الاخبار، بطور مشخص بر ضد استعمار بر تانوی بود و در لباس طلب اصلاحات اداری بر ضد مطلقیت داخلی نیز تبلیغ می کرد، و بعضی رجال عمده کشور چون عین الدوله یعنی امان الله

خان از آن پستی بانی می کردند. مرتجعان دربار بعدی بان دشمنی کردند که در نتیجه مدیر روزنامه که خود را از دربار کنار می داشت

گوشه نشین و دو محرران مجوس و جریده معطل گردید. باجلوس مرحوم امان الله خان این جنبش سر انجام در ۱۲۹۰ و ۱۲۹۱ موفق گردید. ازیکسو افغانستان باسترداد استقلال کامیاب شمو از دیگر سوغات مشهوره با مردم درامور ايشان، بشکل لویه جرگه ها آغاز گردید، و با توسعه معارف و تحول عصری کشور گشاده شد.

سامیه عبادی روستگر: مرتبه مینا از محمود طرزی مرتبه معروف آن واقع است ....

~~~~~

ولی تقاضا میگرد که از سر آمدان مشروطه خواهی نیز چیزی بگوید .

بسیار خوب ، هنگامیکه امیر حبیب الله خان به پادشاهی رسید ، محمود طرزی به تبریکی اوبه کابل آمد و امیر حبیب الله خان از وی دعوت کرد تا کابل بماند . محمود طرزی از این فرصت استفاده کرد و در سال ۱۹۰۳ - ۱۹۰۵ به کابل باز گشت .

با آمدن محمود طرزی به کابل جنبش های ملی و سیاسی دامنه بیشتر میگیرد و روشنفکران برای تأمین آسایش مردم خیلی زود دست بکار میشوند به مجرد رسیدن وی به کابل اطلاعات و خاطرات وایده های که از مسافرت ها و مذاکرات با اشخاص فیهیده و وزیده دارد در راه بلند بر دن سویه زندگی مردم بدست آوردن استقلال افغانستان بکار میگیرد . وی از نخستین روز ورودش توجه مردم با سودا را بخود جلب کرد بدین معنی که جوانان روشنفکر عسکری و ملکی به گفتار او علاقه گرفته تا از اندوخته های او برای بوجود آوردن يك افغانستان مرفی استفاده نمایند .

محمود طرزی برای پیشبرد مرام خود دلیرانه قدم گذاشت . فعالیت های او و جوانان افغان در درجه اول متوجه استقلال و افشاکردن مامیت قوای استعماری در آسیا بود که بحث مفصلی را ایجاد میکند .

س- لطفا اندکی در باره اخبار معروف «سراج الاخبار» روشنی بیاندازید ؟

ج- محمود طرزی با گروه جوانان افغان دو قدم نخست طرح و خاکه يك اخبار را برای نشر اندیشه های نو در انداخت که همان اخبار مشهور «سراج الاخبار» بود که بتاریخ ۱۶ میزان ۱۲۹۰ مطابق ۸ اکتوبر ۱۹۱۱ با همکاری دیگر جوانان مرفی شروع به فعالیت نشراتی نمود .

س- فعالیت جوانان افغان را چگونه توضیح میدید ؟

ج- در عصر امیر حبیب الله خان جمعیت

العلمای موجود بود بنام جمعیت تالیف فتاوی سراج الاحکام که در آن پنجاه نفر

به در جات مختلف

شماره ۴۰

برده شد . اگرچه امیر حبیب الله خان این امر را در ابتدا به نظردید مگر بعضی از مفسدان آنرا با لافه آمیز جلوه دادند که در اثر آن

هر چهار نفر فی المجلس به ضرب تفنگچه کشته شدند . مرتبه مینا از محمود طرزی مرتبه معروف این حادثه است .

س- لطفا در باره سابقه فعالیت زنان نظر بدهید ؟

ج- گفتیم که در جریده سراج الاخبار يك سلسله مقالات نشر میشد که همه برای بلند بردن سویه زندگی مردم و بیداری شعور سیاسی ایشان بود . در جمله مقالات زیر عنوان ناموران زنان جهان نیز بسه نشر سپرده میشد .

این مقالات اندک اندک رونق گرفته و بالاخره در عصر اعلیحضرت امان الله خان جریده مستقل بنام ارشاد النسوان به مدیریت محمود طرزی به نشر آغاز کرد . اولین مکتب نسوان تاسیس شد برای اولین باریک دسته دختران افغان به خارج جهت تحصیلات عالی فرستاده شد .

وسر انجام با عبد الله بشیر شور نویسنده محقق و روز نامه نگار پرسش زیرین را در میان میگذاریم :

* از نظر شما جنبش مشروطه خواهی چگونه تفسیر گرفت و چرا مشروطه خواهان بعد از فعالیت های سیاسی دست گرفتند ؟

ج- سوالیست که پاسخ آن طور مشخص آسان و ساده نیست و قبل از دادن پاسخ کافی یا نا کافی باید به این نکته توجه کرد .

بقت «مشروطه» از دیشه غربی لغتی است که مفهوم همه ، و همچنین اصطلاح «مشروطه» و یا «شروطیت» دو قاموس سیاسی معنای عام آن در نظر است .

کلمه مشروطه بمعنی مقید ساختن عملی است به شروطی ، اصطلاح «مشروطه» و «شروطیت» که ما خود از این کلمه است معنی مقید ساختن و بهمهار کشیدن قدرت و سلطه مطلقه است که از خود سری ها ، خود خواهی ها و زور گویی ها جلو میگیرد .

درد بار شاه ، دو بیرون دربار ، در حلقه های علمی و ادبی دو چوکات طرح و پلانها استخاصی مثل میر زمان الدین خان ، محمد ولی خان یاریک خان ، امان بیگ خان را واز حلقه

بقیه در صله ۶۷

عبدالله بشیرشور : در تاریخ کشور ما همیشه شعار «برابری در زندگی اجتماعی»

موجود بوده است .

پیروز باد دوستی برادرانه و وحدت تمام ملیتها ، اقوام و قبایل افغانستان که ضامن تمامیت ارضی
شرف و آبادی مین محبوب مایمی باشند.

برگزیده‌هایی از میان فرستاده‌های شما

از کلیچ فرانسوی

سرود آزادی

ای ابر هائیکه در دریای آسمانگاه موج زنان می‌کنید و گاه می-
ایستید و هیچکس نمی‌تواند خست‌سیری برای شما تعیین کند . ان
امواج دریا که پیوسته درجوش و خروشید و به هیچ فرما نی‌جز
قانون جاودانی طبیعت گردن نمی‌نهد .

شما ای جنگل‌ها که گاه گشوش‌صدای پرندگان شب فرا می‌دهید
و گاه شاخه‌های تنومند درختان را و میدارید تا راء را بر بادگیرند
و او را به نواختن آهنگ موسیقی پرشکوهی وا دارند .

شما که بارها در شب‌های مهابت‌مرا چون یا رسایی که سر
در پس رویا‌های ملکوتی خویش داشته‌اید در میان علف‌های
پرگل و درختان تنومند که هرگز دست هیزم‌شکنان بدان‌ها نرسیده
سرگردان یافته و دیده‌اید که بیش از حد تصور کوتاه‌نظران
ازین صدا‌های وحشی‌الهام می‌گرفته‌ام شما امواج خروشان و
شما درختان سرافراشته جنگل، شما ابر هائیکه در آسمان بلند
پراه خود می‌روید و توای خورشید طالع و توای آسمان خندان
لا جور دین شما که همه و همه آزادید و می‌خواهید آزاد بمانید
هرگاه هستید گواه من باشید، گواه آن باشید که من پیوسته
باعشق آسمانی‌ترین حقیقت روی زمین ، یعنی آزادی را بر ستش
کرده‌ام .

ای آزادی : مرا ببخش ، مرا ازین رویای شیرین ببخش .
من وجود ترا فقط درینجا ، در کنار این صخره خاموش که درختان
سر و آن بسو اثر و زش نسیم‌زمزمه ملایم خود را با خروش
امواج دوردست در می‌آمیزد احساس کردم افق دوخته و ذرات وجود خود
رادر زمین و آسمان و دریا پراکنده‌ام تا همه جاسراغ عشق و محبت بگیرند
تنهادرینجاست که روح من توانسته‌است وجود ترا احساس کند و در
پیشگاهت بزانو در افتد .

در خاک حاصلخیز آزادیست که
ملکات فاضله انسانی ریشه می‌گیرد
و پرورش می‌یابد .

(چارلز فوکس)

انسان هم می‌تواند آزاد باشد
و هم مطیع قانون، زیرا قانون فقط
اعلام اراده افراد است .

«ژان ژاک روسو»

انسان در همان لحظه که تصمیم
می‌گیرد آزاد باشد آزاد است .
«ولتر»

آزادی از قوانین طبیعت ناشی
می‌شود زیرا انسان بطور آزاد
بدنیا آمده و باید آزاد زندگی کند .
«شانتو بریان»

ملتی که پرچم هایش با نیروی
استقلال و آزادی به اهتزاز در آمد
هرگز از بین نخواهد رفت .
«ناپلیون»

مرغ اسیر اگر در قفس زرین
هم باشد اسیر و غمگین است .
(ضرب المثل بلغاری)
یک ساعت زندگی با افتخار
بیک قرن سکوت گمنام زیستن
می‌ارزد .

(والتر اسکات)

تا همه آزاد نباشند انسان
آزاد نیست .

(مثل فرانسوی)

مردم راه رای حفظ آزادی باید
تعلیم داد .

فقط کسانی شکست می‌خورند که
در زندگی تلاش و مبارزه نکرده‌اند .
(بیلی الدرچ)

آزادی

نهال آزادی وقتی رشد می‌کند
که با خون ستمکاران و ستمگران
آبیاری شود .

(براتر ندر بارو)
آزادی متعلق به یک نفر نیست
بلکه مال همه است .

(هربرت اسپنسر)
بشریکه حق اظهار عقیده و
بیان اندیشه و فکر خود را نداشته
باشد موجود زنده محسوب نمی
شود .

(مونته‌سکیو)
کسا نیکه مخالف آزادی دیگران
اندخود لیاقت آزادی ندارند .

(لینکن)
انسان آزاد خلق شده و باید آزاد
زندگی کند آزاد از تحت استثمار
فرد از فرد و آزاد از قید رنج‌ها
و دردها .

(...)

آزادی بزرگترین عطیه و موهبتی
است که به انسان اعطا شده و در
قبال آن تمام نعمات و عطایای
دیگر پوچ و ناقابل و بی مصرف
میباشد .

(اپیکتینوس)

جای شك و شبیه نیست که
فضایل انسانی همه به آزادی است

خورشید بهاری

رستاخیز ششم جدی که به حاکمیت طراز فاشیستی اجا امر امینی خا تمه بخشید، در نتیجه فرو مایگانیکه بانام مقدس و طسن مردم ودستا ورد های تاریخی انقلاب تور ابغاض داشتند، واژگون شدند. آنچه که خیزش دشمن سوزششم جدی به ارمغان آورد، ابتهاج بود و نجات جا معه ما از با تلاق وگل های همیشه بهار آیسال وطن محبوب مان از پریر شدن پژمرد گی رهایی یافتند. طلوع آفتاب قیام پیروز منشدششم جدی بمشابه بهار فرحبخش و شکوفان که آذرخش دلکش آن بر دشواری های زمستان پرمخت و دورد و رنج ناپیدن گرفت، سر نوشت آینده مردم انقلاب و جامعه ما را بسوی خوشبختی رهنمون شد. بناء عنوان این پارچه را که طی آخرین رو ز اقامت خویش در باستیل پلچر خی نوشتم، خورشید بهاری انتخاب کردم.

خورشید روحبخش بهارا نیر شکوه
آهنگ پر شتاب و دل انگیز آسمان
لفزان چو آذرخش،
زیبا و پر خروش به پهنای بیکران
شاداب و گل فشان، صفابخش دشت و کوه

خورشید پر طلیعه و خندان درین دیار
در گوشه و کنار
نقشی زده به دامن صحرا ی بیکران
شوری فکنده است
اندر نوای خوش رقمی رنگ زندگی
افتید به لاله زار که دهده آتشی شرار
بنفشست بر نگ گل که زند نقش شادمان
بر داشت پرده از رخ عریان تیره گی

لیخنند موج های در خشمیده بهره مند
راهی کشید تند به کوه های سر بلند
از فیض این بهار دل انگیز و پر زگل
همراه بانسیم سحرگه که میوزد
موجی دمیده، زمزمه دارد بسان گل

درین فضای گرم سرود و ترانه ها
بشگفته غنچه ها چو ناختران شب
بلبل نواگر ست
آهنگ دلبران بر اوج شاخه ها
از نور تابناک و شتابان این بهار
رو نق گرفته سرو چمن ها و مر غزار
بنگر دریده پرده ظلمت زرنک باغ
غفار عریف

۱۳۵۸/۱۰/۸

زندان پلچرخ

ستاسترگی

زالال جاخکی ستاله ستر گر
دشرا ب
پر ساحل دوصال لغبتل
به شتاب
سمندر دی خپچپاند
ستا شپلا سترگی
یو نظر یی زما وهر سوال ته
جواب!

نجیب افغان

لوی افغان

که پښتون که هزاره دی
که ترکمن دی که اوژبک دی
پشه یان - نور ستانیان هم
که بلوخی دی که تاجک دی
پول خیلو نه افغانی دی
واپه وروپه سکنی دی
تور که ژیر دی او که سپین دی
پول ددی هیواد بجی دی

یو یی کور یو یی هیواد دی
پول یادیری لوی افغان
داوطن دتولو کور دی
داویاپ لی افغانستان

نوک له وری کله بیلیری
دوی دی غری دیوه خان
پول وگری له یوادی
پریوال پول انسانان

لر او بر پول و لسونه
راوینیری او یو گیری
له امو نه تر جپله
داوران کور بیا ودانیری

دوری ۱۷-۵۲ کال - کند هار

بگو انسان!

بگو انسان تو کیستی!
بگو انسان تو چیستی!
اگر من بنگرم بر لوح سیمین ات
نشته ست، انسان، انسان
نمی دانم که انسان چیست!
نمی دانم که انسان کیست!
ز حدیث پاک تو دایم می جویم
که انسان چیست!
انسان کیست!
زای کوه ها جویم
ز درپ
ز قمر جویه ها جویم
که انسان چیست! انسان کیست!
همی خوا هم
ز آب قلب آن سنبل
ز عشق پاک آن بلبل
ز جام چشم آن مصلصل
که انسان چیست انسان کیست!
آری!

نوی دور از مشرق شنودم

از زیر ابرها

بادان ها

آسمان نیلگون

ز روی خرم و شاداب اختر، مه و خورشید

که انسان است، انسان است

چوموجودیست، خوش پیکر

درون دیر هستی ها

میان طبیعت مجهول

زا نس اش می غرد

کون و مکان برهم

ز لطف اش می جهد

نیکی زهر زشتی

که انسان است - انسان است

موجودیست، شریف و پاک

که بانیری خود درهم کند

نیستی به هستی ها

نمیرد دیگر انسان!

دیگر انسان نمیرد!

« غریب نواز »

عشق او

از دیر زمانی، آتشی از سینه من زبانه می کشد، نیرویی مرا بسوی خود میکشاند، احساسی بمن دست میدهد احساس بزرگ و انسانی که همه او را دارند، کاش قلب هر کس بخاطر سعادت همنوع خود بتپد و معنی دوست داشتن را به مفهوم وسیع کلمه بداند. راستی هر کس نمیتواند احساس یک هنرمند را، احساس کسی را که قلبش صاف تر و روشتر از هر آینه ایست، قلب کسی که نا قوس عشقش نسبت به هر انسان دیگری ظنین بلند و قوی دارد، درک کند - عشق عالی ترین و مقدس ترین احساس است، بهمین دلیل به شهادت و شجاعت بیشتر احتیاج دارد.

من بخاطر سعادت (او) هر شب در روشنی چراغ قلبم اشک می ریزم، می گریم تا این اشکها رفته رفته توانایی شود ز بنیاد کاخ هوسهای آدمهای بی احساس را بر کند، هر چند او با من قهر است، از من بیزار است، زیرا میخواست مرا بفریبد! ولی من ایمن رازش را کشف کردم. آه که این وضع برای من کشنده و تبوع آور است من نمیتوانم بیش از این بار اندوهی را که بر شانه هایم سنگینی کرده و مرا شکنجه میدهد، بدوش کشم.

من عشق (او) را که از روزانه ضمیرم شعاع زدن پاک و وفاداری را در نخستین لحظات بمن فرستاده بود، می پرستم و تا آخرین رمق زندگی آن را پلیرا می شوم.

دستگیر نایل

نانه‌هایی

از هفت اقلیم

تنظیم و ترجمه: میر حسام الدین برومند

جمناسستیک مخصوص

برای حیوانات

قسمتی از اسکلیت به غرض مطالعه بدن شکل در آورده شده است

استفاده بعمل می آید، بتوانند شرایط بهتر برای محصول بیشتر و سرشار از مواد ضروری برای وجود مصرف کننده، پیدا کنند. مطالعات خاصی در زمینه صورت گرفته است علت نبودن میدان ها برای دوش حیواناتی چون گاو و گوسفند و بز مسلماً در تولید مواد بهتر حیوانی تا اثر منفی گذاشته است پروفسور دکتر «کروستا لیوف» که در کدرتعلیمی (انا تو می دراکا دمی مسکو) مصروفیت دارد چشم دید شگرف در مورد دقت به اسکلیت های حیوانی و تحقیق در باره آن گزارشات بدرد بخوری را ارائه داده است بنظر وی حیوانات تیکه محض در طویل هانگداری میگردند و علوفه و غیره خوراکی های خود را در طویل میخورند این حیوانات خانگی دارای استخوان اسکلیتی نرم میباشند در حالیکه برخلاف اسکلیت حیوانات وحشی قوی و سخت میباشند دسته ای از محققین و تجرب به گران خودشان را به دو بخش تقسیم کردند بترتیبیکه یک گروپ بسوی حیوانات تیکه

احتیاج بشر به مواد غذایی در سراسر جهان همواره محسوس بوده و در حال رشد می باشد برای رفع نیازمندی های شدید در زمینه و صنعتی ساختن محصولات گوشت، شیر تخم و پشم تلاش هایی صورت گرفته و یا در دست اجراست. مطالعات تیکه در زمینه چگونگی مواد حیوانی بعمل آمده چنین نشان داده که بعضاً بسیاری از محصولات حیوانی چون گوشت، تخم، شیره مشتقات آن فاقد ویتامین لازم میباشد و یا مقدار فیصدی ویتامین طوری که با یستی باشد در مواد مذکور وجود نداشت باشد ازینرو پروفسور دکتر (ارینا کروتا لیوفا) در صدد برآمد تا ببیند علت کاهش ویتامین ها که بعضاً در محصولات حیوانی دیده میشود چیست؟ مطالعات حیوانی نشناسی و طوری شناسی واضح ساختند که حیوانات برای تغذیه در جستجوی

آن می بر آیند و یا بخاطر فرار از دشمن گریز مینمایند و اگر چنین حالاتی پیش نیاید اکثر حیوانات در یک محل به جاها ی خود می مانند. یک خوک تر وحشی روزانه تا دوازده کیلو متر مسافه را می پیماید در حالیکه مسئله در برای حیوانات خانگی کاملاً برعکس است در اینجا دیده میشود که خوک تر در تغذیه خود پروبلمی ندارد برای اینکه مؤاشی و حیواناتیکه از محصولات آن در تغذیه و خوراک

و یا گوشتشان لذت نیست و بخاطر اینست که: دانه هاییکه به عنوان تغذیه طیور مذکور اخذ

میکنند در اثر بیحرکتی و یا هم حرکت و دوشنا چیز حیوانی ویتامین های لازم استحصال نمیکردند در صورتیکه مواد کافی و لازم را از تغذیه خود طیور مذکور بتوانند دریافت نمایند مطمئناً به اثر زی ناپ و خالص مبدل میگردد. حیوانات تیکه حرکت کم دارند نمی توان از همچو حیوانات چوچه های چاق و چله انتظار داشت در شرایط مساعد و تمرین دوش گاو ها میتوانند چهارده تا پانزده گوساله بدنیا بیاورند در حالیکه گاو های رنجور که حرکت کمتر و یا هیچ ندارند در بدنی آوردن گوساله سوم رنجور میگردند روی همین علل از مدت ها است که متخصصین میگویند شناسی مواد طبیعی حیوانی را بشکل مصنوعی استحصال بدارند لکن کنون امیدواری برای بلند رفتن سطح تولیدات حیوانی بیشتر گردیده چه گاو ها بیکه جدیداً تحت تربیه گرفته شده اند صبحانه به جمناسستیک های خاص حیوانی میپردازند. برای استفاده اعظمی حیوانات علف خوب و صحنی و غنی از ویتامین ها داده میشود در فارم های حیوانی مذکور هر گاه حیوانات گرسنه شوند خود به جستجوی علف می بر آیند علف ها در جنگلی که در دو کیلو متری فارم افتیده یافت میشود و عمداً فارم به دو کیلو متری آن اعمار گردیده تا حیوانات بتپند و بدوند و برای چرخش عجله کنند بهمین منوال

سراسر روز را می تپند شتافتن به و بخشش دیگر بسوی حیواناتیکه جز چرخش کاری ندارند و همیشه در حالت سکون معمولاً در طویل ها یا چراگاه ها می ایستند بموجب مطالعات انجام یافته اسکلیت ها نه تنها یک سلاح محافظی و استوار نگهدارنده و جود اند بلکه بسان سایر ارگان های فعال وجود در تبادله مواد در تشکل خون و در تولید حرارت دراز گانیزم وجود سهم موثری دارند بعد یکی حتی در استخوان های وجود حیوان یکنوع برقی مخصوص تولید میدارند که این عمل خارق العادگی دارد و در تبادله مواد وجود سهم بارزی را ایفا می کند بعضاً سکون و حرکت کردن زیاد در حیوانات باعث کمی نمک وجود حیوان میگردد بعضاً ادعا مینمایند اسکلیت است که ذخایر تولید الکتریکه وجود حیوان را در سراسر بدنش بهم پیوست میدهد.

تغذیه بدون حرکت در حیوانات فقط جز تولیدات حرارت دیگر کاری را بر سر نمیرساند تغذیه بدون حرکت حیوانات هرگز نمیتواند بر لذت گوشت حیوان و وفور و زیادت مواد ی چون شیر و غیره گردد امروزه وسایلی ساخته اند و شرایطی را برای چنین حیوانات تدارک دیده اند که حیوانات متذکره به جمناسستیک های مخصوص حیوانی می پردازند دوش میکنند بهمین گونه علف طیور شناسی معاصر طوری وانمود میکند که علت اینکه بعضاً مرغ ها تخمشان کوچک میباشد

برای ازدیاد محصولات حیوانی باید حیوانات را به جمناسستیک مخصوص عادت داد

تیاتر مدرن ملی پراگ دردست ساحتمان است

مجلل است و پنج طبقه آن در تحت زمین نقشه شده و کارآن پیشرفته است اتاق های دیکوریک کساراج بزرگ يك مرکز اثری در تعمیر زیر زمینی گنجانیده شده است اتاق مشق رستو رانست و يك سالون بزرگ نمایش نیز در طبقات زیر زمینی مد نظر گرفته شده است تیاتر ملی مدرن جدید پراگ می تواند از مراکز مهم کلسور ی پایتخت چکو سلو اکیا بحساب آید البته این مطلب را «جلی پاور» متصدی تیاتر با عظمت قرار است در سال ۱۹۸۲ به پایه اکمال برسد و برای فعالیت هنری آماده گردد.

بقول يك گزارش نو پس هنری پراگ اولین نمایش بتا ریخ هژده نو مبر ۱۹۸۳ درسا ختمان جدید به منصفه اجرا در خوا هدا آمد.

کارتیاتر مدرن ملی پراگ تقریباً به نیمه رسیده است. از شروع کاراعمار این تیاتر بزرگ در حدود بیش از سه سال میگذرد. این تیاتر که براساس معماری (رنسا نس جدید) در ساحل «مولداو» رویدست گرفته شده است بایستی این تیاتر مظهر «رنسا نس جدید» درین گوشه ای از جهان باشد. این بنای کلتوری بایستی با تخیلیک کامل و مدرنیزه شده اعمار گردد نقاشی ها بیکه درروی دیوار ها و پرده های تیاتر جلب توجه می کند و توسط زبده ترین نقاشان معاصر آنکشور نقش یافته بس دلغریب و رویایی است تیاتر مدرن جدید برای توسعه هر چه بیشتر هنر در پراگ در نزد يك سرک «نارود نی» در کنار تیاتر ملی سابقه اعمار یافته است.

تیاتر مدرن ملی جدید ، بر خلاف تیاتر ملی پیشین زیاده

حیوان و در فرجام منتج به فراوانی و بهتر شدن محصولات حیوانی میگردد. در گوساله ها بایست جنما ستيك مخصوص حیوانی صبحانه حداقل سی دقیقه وقت را احتوا و روزانه فا صله (۵۰) یا دو کیلو ماست را طی کند برندگان خانگی بایستی روزانه فا صله (پنج الي ده) دقیقه راه را طی کنند. با تطبیق میتود های جدیدی که در زمینه از طرف اولیای امور حیوان نشناسی اتخاذ گردیده بواسطه احت و بطور خیلی ها محسوس تولیدات مواد حیوانی غنای بیشتر یافته، گوشت شیر و مشتقات آن و در طیور در تخم آن ها لنت و کیفیت آن بطور متناهی بالا میرود. این مطالب را در بیست و یکمین کانگرس دکتوران بین المللی البته دکتوران حیوانی دکتور گروستالیوفا که در مسکو برگزار گردیده بود، بیان نمود.

همین فاصله را ناگزیر اند بیمایند تا دوباره به فارم برگردند، دو طرف این راه بوسیله سیم های مخصوص بشکل يك دهلینز کوچک در آورده شده. حیوانات بطور گروپ وارد از فارم روانه این دهلینز میشوند و بعداً با عجله بر میگردند و در واقع مجموعاً فاصله چهار کیلو متر راه را حین خوردن علف می پیمایند که بقدر کافی میتوانند تولید انرژی حرارت و در فرجام تولید انرژی نمایند. در فارم های ماقبل الذکر در طیورله های حیوانی زمین زیر پای های گاو های بزرگ را نرم ساخته اند تا حیوانات چه بخواهند یا نخواهند چون زمین نرم است زمین را بیشتر لگدمال مینمایند و می تندوبرتومندی شان بدینسان افزایش بعمل می آید عینا قفس های طیور را بترتیبی در می آورند که طیور مجبور اند زیاد بتنبه معذالك جنب و حرکت بیشتر حیوانات منجر به تقویه جسمانی

ترجمه: م شریفی

چرمن تریبون

چرمن تریبون

نیندرتال قدیمترین انسان نیست

یعنی دوره یخ از بین رفته اند انسانهای اروپایی که جدیداً ابزار و لوازم آنها کشف گردیده خیلی قدیمی و سابقه دار می باشند محققین مذکور علاوه نموده اند که قدیمترین انسان اروپایی «به گروپ هومو اریکتوز» تعلق می گیرد، البته گروپی که از گروپ های چینیایی و آسترالیایی منشاء گرفته اند. می گویند که این گروپ از اجساد و نژاد های مستقیم انسان امروزی همان نشده و تا اندازه ای هم دور تر می باشند. محققین مذکور که بکشف این پدیده جدید علمی و باستانی موفق گردیده اند عبارت از متخصصین محیط گرد آورنده گان نباتات و برخی هم شکار چیان بوده اند. شواهد و آثاری که از موشن گلد باخ یافت شده و مشتمل بر ابزار گوناگون و سر تیزه ها می باشند با ساس تجارب شان نشان میدهند که آنها از زمره شکار چیان بوده اند.

کاوشگران و محققین یاتر تحقیقات متداوم بیرامون آثار یافت شده و کشف شده ازین ساحه بالاخره به این نتیجه رسیده اند که ابزار و لوازمیکه از ساحه مشخص یعنی گودال خاکی و گلی پیدا شده است اکثراً اهمیت علمی را در اعمار فامیل انسانی که در آن زمان روی درخت حاجیات بسر میبردند، میروساند. چه اینگونه انسانهای ابتدایی و اولیه قسمت اعظم حیات و زندگانی روز مره شانرا بالای درختان می گذشتاندند و دارای چست و خیز بودند. که بقایای ابزار این انسانها (انسان اروپایی) قدامت حیات انسانی را نظر به انسان نیندرتال ثابت می سازد.

انسان نیندرتال در سال ۱۸۵۶ کشف و بعد از پیدایش يك ساحه كوچك نزديك دو سلدورف این نام را به خود اشغال كرد. ولی باساس كاوشهای علمی و تحقیقات و هینلندر اداره چي و شهر بان شهر موشن گلد باخ که در زمینه صورت گرفته است. نیندرتال قدیمترین انسان نمی باشد. قو تسل شهری و شهریان در زمینه اظهار داشته است که درست پیدایش انسان در موشن گلد باخ دلالت می کند و نااندزهای هم بها روشن ساخته که در آنجا يك شکلی از انسان وجود داشت که چندین ده هزار سال قبل در جنوب آن منطقه ایکه امروز به لسم شهر در آمده زندگی میکرده است. باستانشناسان موزیم ایالت بن وانستیتوت تاریخ قدیمه یو نیورستی کولن که بکشف يك گودال یا جاه خاکی و گلی موفق شده اند، ادعا دارند که این گونه انسان «قدیمترین انسان اروپایی» بوده است. محققین مذکور در نتیجه کاوش یکتهداد ابزار و لوازمی را دریافتند که باساس تحقیقات علمی در حدود (یکصد و بیست هزار سال) عمر داشته و از آنده ابزار و لوازمی که با انسان نیندرتال ارتباط داشت و در آخرین دوره و زمان عصر یخ یعنی تقریباً چهل هزار سال قبل زبسته و از بین رفته بودند. اینها (انسان اروپایی) از انسان نیندرتال قدیمتر بوده و قدامت ابزار و لوازم مورد استفاده شان نیز فوق العاده قدیمی و باستانی می باشد. آنها علاوه می کنند که از انسان ابزاریکه با انسان نیندرتال ارتباط داشته و هم عصر بوده است و در يك دوره مشخص

بناهای بنی

انسان هم در شناخت خود در طول تاریخ سرگرم بود، در شناسایی جهان و حکمت آفرینش نیز، تلاشمند آگهی بوده است و گاه در دریای از خود بیگانگی متفرق و به جهان شناسی بیشتر آنها نگاه داشته است و گاه در اصطلاح به فرد پاسی خود نقش داشته است.

امر مسلم آنست که این آگاهی نسبت به حوادث جهان به پیمانه و معیار علمی اوست و غالب اوقات در سیل موج آسای زمان، شناخت خاصی نداشته و میتوان به تعبیری «هستی شناسی» را نیز در مورد همه هستیها که شامل انسان هم میشود بکاربرد که شامل (من) و (جز من) میگردد. در میانی همه علوم هنوز در قلمرو شناخت بشری مشکل فراوانی موجود است و اما باور داریم که داوری و شناخت، پیش بینی انسان بر بنیان قانون علیت استوار است. شناخت انسان در این معور می چرخد که از جهان چه برداشتی میکند و چگونه و با چه تصاویری و این تصاویر به چه تناسبی با واقعیت هم تراژست و یا با واقعیت هاهم طراژست. معرفت بشر هر چه زیاد میشود بعد پیش بینی وسیعتر میگردد و هستی و پدیدها را به گونه خاص که در واقع طراحی خود انسانست درمی یابد.

و همین شناخت درباره جهان، جهان بینی انسان را میرساند که در این شناخت «خودشناسی» هم در شمار آید. این شناخت میخواهد هر چه باشد ابتدای عامیانه و عمیق و عاقلانه، بانگرشی انسان به هستی و شناخت و برداشتی که از آن میکند صورت پذیر است و همین تگرش در واقعیت امر، جهان بینی را تحقق می بخشد. ملائکه انسان به چهار عنصر در جهان معتقد باشد و یا از من و ابروی شاخ گاوی و گاوی را بر پشت ماهی و ماهی را ساکن بر بر سر اسب و داشته باشد یک نوع جهان بینی است.

متغایر علمی چون در عصری زندگی میکرد است که همین ذهنیت ها رواج و بازاری داشته است. حقیقت امر آنست که جهان بینی اواز قشر و طبقه اش پادرازی نمیکند و اما آنکس که با دید علمی تری که مرز زمان و مکان را می شکند و نجیر طلسم باور پهای محیط را می کشاند و در بیرون یابی خاص دست می یازد به ژرف نگری اش جهان بینی علمی گفته میشود و اما چون هنوز شناخت ماهیت علوم با ابعاد وسیعی که دارد با حیطه در نگریسته میشود پس جهان بینی، نیز تعلق میگیرد، به نقطه عاطفی ای که که خود را نمیتواند از محیط ذهنی گری، رها سازد و بنده شرایط، یافت و برداشت محیط را بشکند و از آنست که در بستر زمان های پیشین، هستی «سه بعد» قرار داشته و آنهم جهان بینی عصرش بوده و حال در قلمرو چهار بعدی هستی قرار دارد و در این جهان بینی چهار بعدی بشر قانع مطلق نیست و امیدوار به آینده در خشنوتری است و دستیابی به دیگر ارزشها و نهادهای علمی از آن رو اگر معتقدات مابر پایه علم استوار نباشد و نظرات محض باشد هم جهان بینی بر آن صدق میکند. نهایت امر از جهان بینی تا جهان بینی.

جهان بینی میافیر الله نیز بگونه یک جهان بینی عرفانیست و متداول به روز گارش بوده با روند عینی که با همصفا نشن دارد، البته قدرت بصیرت پیش رفتگی داشت و در تنهائی و جهان بینی خود معیارها و شناخت های داده است.

ارزش انسان از دیدگاه میافیر الله:
میافیر الله شخصاً شقیه انسان والا و متعالی است در نظام فکری و عرفانی میافیر الله، انسان نقطه عطف همه ارزشهاست و تر نردبان تکامل و تاریخ قرار دارد.

این جهان بینی را از زبان خودی میخوانیم: مرتبه سابقه: مرتبه جامعه مرجع مراتب مذکوره جسمانی و نورانی وحدت و احدیت این تجلی و ظهور اخیر است و این مرتبه و انسان می نامند و چون انسان عروج کند، و جمیع مراتب مذکوره ظاهر گردند و انسان کامل گویند. (ص ۱۴۷ طریق الارشاد)

در اینجا میافیر الله انسان برتر و انسان متعالی را به تعبیر سایر عارفان که به شکوهمندی اندیشه های ناب مشتبه میبندد «انسان کامل» یاد میکند و راه های تهذیب و صافی باطن را در بجزوه آنکه با انسان کامل واقعی سازد تا قابل شود و انوار دانش و پیش راد خود منعکس بسازد و انسان مرد فرزانه اوج گیری باید پیرش خاصی موقع بگیرد و ارزش مندی او را از نگاه آنکه او غایت هستی و نخبه آفرینی شناخته شده است ثابت میکند و او را در حال «شدن» قرار میدهد درین هستی شناسی و جهان بینی خود عمیقاً احترام میگذارد.

ملاک والایی انسان پژوهشگری اوست، برای درک حقیقت زنده درد دیده و همدردیهای که بنوع خود دارد تخفیف آلام و از بشریت شکست یافته آرزو مند است و در مجموع انسان شریف آزاده و سازنده خود و جهان بینی خود را به سرحد مطلوب واقعی غایت رساندن.

مشراب آرمان گرایی در جهان بینی میافیر الله انبوه در انبوه است میافیر الله گوید: لذت و الم از اقسام ادراک است چه لذت عبارت از ادراک الما همت و الم ادراک منائی و ادراک نفس علم است، علم این انقسام را در مراتب ظهور و رایا ممکنات پیدا کرده است. (ص ۱۶۰ طریق الارشاد)

مردم و احیاناً خود را در بحبوه لذت و الم یار می بیند. لذت و الم را از ادراک می شمارد و لذت و عبارت از ادراک الما همت و الم ادراک منائی و ادراک منافی و نامالام

این آرمان گرایی به سرحد یست که به خرسندی مردم عصر خود ذهنیتها و معتقدات را به مبانی سنت پیشین خود به دست ارمغان می سپرد، تعلیمات و ارشادات و ستایش شرافت فرزانی موج میزند.

و بشر را به اوج اوضاع عقلی و افتخار عقلی می کشاند. و این آرمانیست که عارفان روی رسالت بدیگران روا دارند که رنگ عملی را نیز بخود بگیرد.

میافیر الله بنای اندیشه خود را درباره هستی بر پایه استوار میکند که نسبت بان سخت باور دارد و از چشمه زلال گراییدن های نوشد او عقیده دارد که گریز انسان از زمان نمیتواند، او را از دل آزادیهای عمرها سازد. چون «هوانیست» هاهم اندیشد و طرفدار مکتب اصالت انسانست که قانون هستی میباید سازنده و تصویر ساز جهانست.

جهان بینی میافیر الله در موضوع خاص هستی شناسی ارتباطات فصوص دارد. آنچه گوید «عالم به جمیع اجزا مظهر اسعاء و صفات

الهی ست و عالم اعراض مجتهد اند در عین واحد

ص ۱۲۶

عالم صغیر و عالم کبیر:

به گونه ذ هنیست سا پر پیش کسوتان او، عالم صغیر انسان و عالم کبیر مجموعه کائنات است، درین جهان بینی جوانا که به پندار «انستاین» بعد زمان و مکان در یک نقطه جمع میشود و هر دو در یک طرف بدون امتیاز قرار میگیرد.

در این جهان بینی عرفانی عارفان ماه انسان جهان میشود و جهان انسان میگردد و یکی بحیث علی الیدل یکی دیگر اخذ موقع میکند. این چاشنی ها از جهت های مختلف در نظر گرفته شده است، از لحاظ فیزیکی و مادی تشابه و تماثل آن زیاد است و باز این مطلب به وجه احسنی از بیانی میشود، از دیدگاه آنکه انسان تحرك بخصوص دارد که نیروی عقلایی او دست اندر کار سازندگی او و جهان میشود و از جهانی خلافت و رسالت او امری ثابت شناخته شده، و از آنرو انسان را عالم کبیر نامیده، این وقتی است که جهان در موقف عالم صغیر قرار میگیرد و انسان با گردن افراشته در سایه عمل و احساس خود تکیه میزند و خود را والا تر از جهان می بیند. در مجموع هسته خسته میشود و خسته درخت و درخت پس به هسته می پیوندد.

خلق جدید: جهان بینی میافیر الله در پیرامون «خلق جدید» امر همگونی است از آنکه پیش پروردان نیز ازین جهان بینی برخوردار بوده اند. میگوید عالم را بقایی نیست و هرانی عالم به علم می آید و باز بصورت عین نی وجود می آید، این طور نتیجه گیری میکند که این بقا در واقع تجدید امثال است که به بقای عین منافی ندارد.

میافیر الله گوید:

عالم را بقایی نیست در هر آتی به عدم میرود و مثل آن در آن تانی بوجود میاید و همچنین آن نیز در آن ثالث بعدم میرود و مثل دیگر در آن دایع بوجود می آید، پس زوال آن سر بر می شد، از زوال موهوم و بقا آن محال آمد و دعادت این بقا به تجدید امثال است که منافی نیست مرقعین و حکما و جنگ ندارد با ترتب آثار و احکام بران عین چنانچه بقا اعراض است نزد متکلمین به تجدید امثال و منافی نیست در مرتب آثار و احکام را بر آن اعراض (ص ۱۶۱ طریق الارشاد)

میافیر الله ذهن وسیعی داشته یعنی هر چه خوانده و درک کرده داوری خود را نیز در آنجا گنجانیده است، زود قانع نمی شده و خود را تسلیم نمی کرده است چنانکه عارف منطقی بوده است، در ارزیابی مفاهیم و معانی باریک و اندیشه های تابناک عارفان سلف، با سلاح استدلال و حجت بر خورد میکرد و است، از آنرو از بعضی صفحات طریق الارشاد، این مطلب نمودار آید که گفت صو بیان صافی را به تگرش خاصی معیار گیری میکرده است و آنرا عیار می ساخته است

طریق الارشاد

معرفی کتاب دریک فهرست
فهرست فصول :

مقدمه	فی الولایت *
دعوی محبت با متابعت رسالت مرآت	و حل: جمع مناصب مثل نبوت، رسالت و ولایت
احوال کتاب چوک بشست (هندوان)	خلافت، قطبیت، غوثیت، امامت، و توحیدیت
طالب قرب الهی و جوان وصل و اکامیرا	و بدلیت و نقایت *
مقدم داشتن چند چیز است *	طریق تصرفات در طریقه علیه قادریه *
در آداب شروط نیفخت *	در قیام لیل و عمل نهار *
در آداب صحبت آنکه بر شیخ هیچ اعتراض نکند *	در کلمات قدسیه و این یازده کلمه در طریقه نقشبند یه اند *
نزد اهل طریق انتساب میردان به مشایخ	در بیان توحیدی که منسوب با کبر نقشبندیه است *
بسه طریق *	درجات نبوت *
یکی به خرقة، یکی به تلقین، سوم به صحبت	وصل: مرتبه ولایت *
در انتساب مشایخ اکثر علما معدن نیز را	وصل: باید دانست آنکه غوثیت فوق قطبیت
تردد است جایز نیست اخذ حرق الهی الله مگر	ارشاد و قطبیت مدار است *
از شیخ کامل مکمل صاحب دولتی که نظر او کافی	تصرفات در طریقه نقشبندیه *
است و صحبت راشاید (آداب مرید) چون این	در بیان طریق تربیت نسبت باطنی ایشان
چنین صاحب دولتی که صحبت راشاید، بدست	در آذکار طریقه مشایخ چشتیه *
آید مرید را باید که سر رشته اختیار باو	وصل: در یافتن حال صاحب قبر
بسیار *	در آذکار طریقه شاذلیه *
چون بصدق اودات صحبت صاحب دولتی	در آذکار طریقه خلوتیه
اختیار نماید *	در آذکار طریقه شطاریه *
مرید بیعت کند *	وصل: طریقه توجه درین طریقه این است *
در بیان اذکار اشغال طریقه علیه قادریه	وصل: بعد از نماز عصر که محل نوافل نیست
باید دانست مشایخ کرام گفته اند که ذات	در آذکار طریقه حاتمیه
حق تعالی جل شانهم موجود است در خارج من حیث	در آذکار طریقه سهروردیه
حق و مظهر است از اضافت جمیع نعوت و صفات	هواز کار و اشغال بهاییه ؟
این تعیین اول مذکور غیر از تعیین اول وجودی	در آذکار طریقه گراویه
است آن حقیقتی که صوفیه از آن تعبیر بوجود	در آذکار طریقه حاتمیه
کرده اند *	در آذکار طریقه فردوسی
وصل: عالم را در سه موطن وجود است در	در آذکار طریقه طیفوریه *
تعیین اولو تعیین ثانی و خارج *	طریقه مدنی
وصل: تجلی بر سه گونه است: تجلی ذاتی	طریقه همدانی
وصفاتی و ظاهری *	طریقه رفاهی *
وصل: بعضی صوفیه بر توحید وجودی	طریقه کازرونیه *
قابل و معتقدانده وجود واحد است *	طریقه محمدیه *
وصل: فی التنبیها والا سوله والا جوابه	تذکر: این فهرست انتخابی مجمل است *
وصل: سیر بر چهار قسم است: سیرالی	خوانندگان فهرست کامل رادر پیوست متن
الله و سیر فی الله، سیر عن الله، سیر در انشیاء	آهست شده «طریق الارشاد» مطالعه خواهند
وصل: اول درجات فنادر آداب تهذیب نفس	کرد *
تخلیه از زایل و تخلیه است به فضایل *	

بهر ساعت جوان و کینه و بیر است
بهر دم انزو و خسرو نشیر است
درو چیزی دو ساعت می نباید
در آن لحظه که میبرد بسزاید

جهان بینی میا فیرالله در مورد هستی نمود و پدیده شناسی از یک طرف یکنوع جهان بینی کلامی است که بگفته لاهیجی (در شرح منظومه زیبای گلشن راز) جهان را ممکن میداند که از خواص ممکن آنست که نمود عدمیت و در عدمیت مستمر است و اما آنگاه که جهان بینی بشکل عرفان از آب در میاید و هر حله آغازین خود را در پرورشگاه عرفان انکاس مینماید بدین گونه جهان بینی تصویر می باید جمیع انشیاء لحظه به لحظه نیست می شود و به پیوست مدد و جزدی از نفس رحمانی هست میگردد گو یا این فیضان همواره با توانی و تداوم خاصی پاشان و بپاشان است.

همدان و همکران میا فیرالله این تجدید واپه تعبیری زادن و گردن انشیاء رادر لحظه های گذرا به «نهر جاری و خط مستقیم» تشابه مادی داده اند تا این جهان بینی با تصویر عینی در اذهان نقش بگذارد و محسوس تر گردد.

نتیجه آنکه جهان بینی میافیرالله و تصویر ذهنی او از نمود های جهان دنبال همان جهان بینی هایی است که عارفان مسا چون مولانا بلخی و جامی هروی و عظمقاران شان در پیش گرفته اند :

میا فیرالله در اصطلاح چراغ جهان بینی پیشوایان معرفت رادر کف محکم گرفته و آن کار دانهای حله را دنبال نموده و جهان بینی خود را با زمان سکنی با ایشان هم مرز ساخته است و از جانب میا فیرالله در راه سلوک و طریقت مکتب نقشبندی را از همه مکاتب عرفانی برگزیده است با این همزه که به وحدت سپرد میگراید.

و طریقت شایسته باقیه خود را با خطر بر نور نریخت بیک موازی عیار ساخته است.

منابع و مدارک
طریقه الارشاد : خطی مر بوطه
لواج قمری : از جامی چاپ هندلکته و تاریخ چاپ ندارد شرح رباعیات جامی چاپ کابل به

کوشش مایل هروی ۱۳۴۳ ش.
گلشن راز محمود شبستری چاپ تهران سنگی ۱۳۰۲ ش
شرح گلشن راز لاهیجی چاپ تهران سنگی ۱۳۳۷ چاپ محمود

سیر فلسفه در ایران از اقبال لاهوری ترجمه اردین پور سال ۱۳۵۴ جهان بینی علمی واصل *

و از طرفی با مکتب وحدت الوجود که مکتب بزرگ عرفان اسلامی است و غوغای درجهان اندیشه و دانش بجای گذشته میانه کاملاً خشنی ندارد و در بعضی موارد و هم در موضوع خلق جدید خیلی مهربانانه با وحدتیه با دلائل و دیدگاه خاصی که داشته، سخن خود را به کرسی نشاند و نگاه در اینکه دل آزاری بوجود نیآورده، باشد، روی استدلال و هوس مندی در برخی اساسات و خط اندازی های فکری وحدتیه خو شبینی نشان میدهد برله شان دلیل می آورد و برادرخته های ذهنی خود را در افق بندار نشان وفق میدهد.

اصحاب وحدت وجود بر این گفته باور دارند که هر آن عالم زوال می پذیرد و این زوال پذیری از آنست که جهان را اعراض میداند و موجودات هستی عارضی دارد و این هستی های عارضی هر آن با فرد پاشی خاصی، نیست می شود و چون آفریدگار همان اسما و صفات خود است همواره با اعیان عالم تجلی میکند میا فیرالله فنا و بقا را دو امر اغتیار می داند که از تجدید تعینات نمودار می شوند.

جامی در «لواج قمریه» اثر خود از زبان شیخ محی الدین عربی که در فصوص الحکم «فص شیمی» اظهار داشته است، میفرماید : «عالم عبارت از اعراض مجتمعه است که در عین واحد حقیقت هستی است و آن متبدل و متجدد میگردد در آن بعدم میرود و مثل آن بوجود می آید»

نه تنها در اعراض این تجدید و یا به تعبیری این فنا و بقا صورت میگردد بلکه در جوهر نیز این امر ساری و جاریست حکمای اسلام در حرکت جوهر نیز عقیده دارند، عارفان در اصطلاح خاصی خود تجدید اعراض را به خلق و بلیس تعبیر میکنند.

عارف بزرگوار ما مولانا جلال الدین بلخی در موج اسعار موسیقی ریز و با حال خود این تجدید را اینطور تعبیری دلخواه میکند.

هر زمانی نیست میگردد جهان هم در آن دم هست گردد بیکمان جمله عالم میشود هر دم فنا ساز پیدا مینماید در ایفسا هست عالم دائما در سیر و جسی نیست خالی یک نفس از خلق و بلیس

محمود شبستری در مورد تجدید اتمال در مثنوی گلشن راز که بحق نام یا مسمایست عقیده دارد که بیک حال هیچ چیز دو ساعت هم نمی پاید و در هر طرفه العین وجود و عدم تحقق میگردد.

جهان کل است در هر طرفه العین عدم گردد و لا بینی زما نیست دگر باره شود پیدا چنانسی
بهر لحظه زمین و آسمانسی

به پیشواز نخستین سالروز قیام ۶ جدی :

جوانان نیروی عمده انقلاب

جوانان دلیر وطن! اینک که از قیام نظر - و انحراف کوتاه است، یکسال قبل در همین روز ۶ جدی ۱۳۵۸ این مرحله نجات مردم انقلاب و وطن پوره یکسال می گذرد و طی این قیام نظر آفرین رسالت و جانپنازی هموطنان آزادی خواه ما منجمله جوانان رزمنده وطن ثبت تاریخ پرافتخار کشور ما شده است، بیانید که به روان های پاک و قهرمان همه جوانان سر سپرده وطن همه جوانان نیکه جان های شیرین شانرا در راه به پیروزی رسانیدن انقلاب ملی و دموکراتیک شور و بخصوص مرحله نوین و تکاملی آن، از دست داده اند درود های آتشین و پر شور خود را بفرستیم، هکذا سر تعظیم و احترام خویش را در برابر ملیون ها پیش آهنگ جوانان بشریت مرقی و انقلابی و زحمتکش که برای صلح، ترقی، آزادی، استقلال و پیشرفت اقتصادی مردمان جهان و در آخرین تحلیل برای سعادت شدن جاویدان انسان جان - های شیرین خود را قربان کرده اند، فرود آوریم .

دوحدود سی و دو ماه قبل مردم سلطه و روسر بلند ما به پیروزی رسانیدن انقلاب ملی و دموکراتیک توسطه نوین در تاریخ حماسه آفرین و پرافتخار کشور ما نشودند. ولی بنابر توطئه و دسیسه نیرو های سیاه اهریمنی و دشمنان بشریت و اعمال جاسوس سانه و فریبکار نه حلیف الله امین این جاسوس سی، ای، ای انقلاب از مسیر اصلی خویش منحرف ساخته شد و در طول سلطه جهنمی - امین و پادشاه ضربات شدید و کشتن و برپیکر انقلاب، مردم و وطن وارد آمد، صد ها جوان هموطن ما یازندان الگنده شدند و کشته شدند و یا زنده زنده مدفون گردیدند و یا سرب نیست شدند. ولی از آنجا یک عمر ظلم و استبداد

جوان این وطن از کلیه امکانات و وسایل حیات آرام و عرقه برخوردار شوند، سواد، دانش و توانایی کار و پیکار انقلابی شان روز تار و زبست و گسترش یابند و بیادناست که حال و آینده پر و سه انقلابی در وطن محبوب ما اعتلای سریع و ترقی آن بسته به کار و پیکار انقلابی شما جوانان خوب وطن است. فروغ جوانی شما بوسیله روشنی جاویدان انقلاب نسکو همدن نور درخشان و منور گردیده که به بلخیزش ۶ جدی ۱۳۵۸ با نفاذ سیاستی امین را از سر راه انقلاب مانند زبالة گندیده و متعفن روفت. خاصیت عمده مرحله دوم انقلاب عبارت است از استحکام هر چه بیشتر مردم ما و ایجاد

جبهه وسیع ملی پدر وطن این خواست حق و ضروری مردم بلا کشیده ماتحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان حزب طبقه کارگر و تمام زحمتکشان کشور، می باشد . کشور ما دارای ثروت های بزرگ مادی و معنوی است بر ما و شما ست تاباکار و پیکار انقلابی این همه منابع و ثروت هارا در خدمت مردم خویش قرار دهیم. ما عاملین تحکیم بنای اقتصادی کشور هستیم لذا ضروری است که با استفاده از امکانات وسیعی که حزب دولت انقلابی ما برای ما ایجاد نموده است، دواعمار وطن و خوشبختی مردم وطن سهم اندخته خویشرا بخوبی ادا نماییم. امروز که ارتجاع بین المللی بسرد ملاری کافله سالار ارتجاع یعنی امپریالیزم امریکا، عظمت طلبان چپانی و دستگاه حاکمه نظامیگر پاکستان به یاری سادات ها و بیگین ها در امور داخلی کشور ما با براه انداختن جنگ اعلام نموده ای، ما خله می

میتوانیم به این زندگی دست بیابیم. از شروع زندگی یعنی از دورانی که جوان خبرو کار خود را می شناسد میگو شد که برای خود آینده در خشنای را بسازد، و در همین دوره است در خیال خود، برای زندگی آینده اش پلان های را در نظر میگیرد و به آبادی آن می کوشد. جوان موفق و پیروز مند، جوانیکه حقایق زندگی را برستی میداند و به آن آگاهی کامل دارد، این پلان های خیالی را در عمل بیاورد میکند و با تلاش زیاد، زندگی تازه برای خود میسازد. اما هستند یک عده جوانان نیکه این پلان های خیالی شان جامه حقیقت نبوشید و عملا تحقق نمی یابد از این رو این عده از همه می برند، به زندگی بد بین میشوند، منفی باف میگردند و بالاخره وفته رفته این وضع در وجهی آن ها تاثیر سوء میگذارد و آن ها را از راه راست زندگی منحرف میسازد، در حالیکه نباید چنین کنند و چنان باشند. زندگی امروزی روی حقایق استوار است که نمی شود از آن انکار کرد. زندگی خواستی و ایده آل را هر کس دوست دارد و خواهان آن اند، اما باید برای بدست آوردن آن و برای رسیدن به چنین زندگی مجاهده کرد، به مشکلات و سختی های زندگی تن داد تا بالاخره به پیروزی رسید. نا گفته نماند که بزرگ ترین برابلم جوانان امروزی را انتخاب دختر مورد علاقه شان میسازد که می خواهند با آن ازدواج کنند. این پرو بلم ها از دیدگاه ها یی متفاوت باید ارزیابی گردد. یک عده خواهان زیبا یی و جمال همسر آینده شان، عده دیگر تحصیل و کمال و دانش را بر تر از همه می دانند و عده دیگر پول و ثروت را معک خوشی بختی برای زندگی آینده شان می شمرند. با این طرز دید ها و قضاوت ها طبیعی است که زندگی ها نیز متفاوت میباشد. اما در این بین يك عده قلیل اند که پادرا از این هم فرا تر نهاده و می خواهند که همه آینده شان دارای هر سه صفت قبلی باشد، که یافتن چنین همسر با مشخصات و صفات بالا ممکن است از نادرات باشد.

جوانان و رابط خانوادگی

ما و شما و هر کسی دیگر داریم در آرزوی زندگی ایده آل و خواستی هستیم می خواهیم که زندگی خانوادگی ما آکنده از سرور، سعادت و خوشبختی باشد. در جهان هیچ کسی را نمی یابید که غیر از این را بخواهد و اگر چنین کسی باشد حتماً، دیوانه است و یا مریض. بهر حال نکته مهم و قابل یاد آوری اینست که از کدام راه ها و به چه نوع

اندیشه‌های جوانان

و فداکاری در این آرزوهای نیک به پیش روند و در مقابل مشکلات و دشواریها بی ایمان ایستادگی نمایند.

پاره از روشهای جوانان برای ایجاد یک فلسفه مثبت و استوار تر در زندگی به یقین برای دیگران نیز مفید خواهند بود. مخصوصاً برای کسانی که همیشه یا گاهی دنیا را نا مطبوع و سرد می بینند و همه آرزوهای خود را از دست می دهند.

شرایط زندگی امروزی این واقعیت را برای ما می نمایاند که با تلاش بیشتر به استقبال زندگی مرفه و آبرو مندی که در انتظار ماست بشتابیم. این زندگی مرفه و آبرومند زمانی بر آورده میشود و تحقق می یابد که جوانان با وظایف شان را در قبال وطن و انقلاب و دست آورد های آن بشناسند و مانند یک جوان انقلابی به آن عمل کنند.

بهروز دوست

عبدالفار بیلاقی

در شرایطیکه ما زندگی میکنیم دانستن زندگی سعادت مند و با افتخار آرزوی هر جوان با درد و با احساس است. چه از یکطرف زندگی سعادت مند و با افتخار عزت و وقار خانواده را بلند برده و بر جمله نیز اثر نیک میگذارد و از چانهی فرد را شخصیت میبخشد جوانان که آرزو دارند راه پر سنگلاخ زندگی را بدون دشواری طی نمایند و نقش آرزوهای خود را از تخیل به عمل بکشند و شاهسدها و پیروزی را تا آخر عمر در آغوش داشته باشند بهتر آنست سنجیده و معقول تمام بر دارند و با چشمپوشی از توقعات بی جا و بی مورد با استقبال زندگی واقعی بروند و برای اینکه رفاه و آسایش را برای خود و جامعه و مردم بارمغان آورند با گذشت و ایثار

امروز شرایط زندگی نیز ایجاب میکند زیاد حیات خانوادگی را سخت گیریم، هر قدر زندگی ساده باشد به همان اندازه آرامتر و خوشتر میباشیم. پس چه بهتر که به زندگی از دیدگاه واقعی، آن بنگریم. خوب شاید بپر سید که چگونه میتوانیم به این ایده آل رسید، و چطور به تقاضای هر راز موافقت یک خانواده محسوب میگردد دست یافت.

به جواب باید گفت که رسیدن به تقاضای مستلزم شناخت همدیگر است، وقتی بین زن و شوهر شناخت وجود داشته باشد میتوانند با هم بسازند، یعنی از خوی و بوی خاصیت، عادات، اطوار همدیگر با خبر میباشند، این مسایل باعث میگردد که زن و مرد هر دو از این عادات و خصایل همدیگر با خبر باشند و طبیعی است که در طول زندگی زن شوهری کاری نمیکند که خلاف این مسایل باشد، وقتی خلاف این موضوعات در خانواده پدیدار نگردد طبیعی است که بگویم مگوها و جار و جنجال خانوادگی نیز بوجود نمی آید.

عامل دیگری که زیاد در امر خوشبختی خانواده رول دارد، سواد و تحصیل و تربیت سالم زن و شوهر است اگر، در خانواده هم زن و هم مرد هر دو دارای سواد و تعلیم باشند این موضوع باعث میگردد که زن و شوهر زبان همدیگر را خوبتر و بهتر بدانند و از طرف دیگر اگر وضع اقتصادی خانواده خوب نباشد و تنها مرد نان آور خانه باشد، وقتی زن تعلیم داشت میتواند بار بزرگی را از دوش مرد خانواده بردارد و او را در مسایل اقتصادی و پولی خانواده کمک کند.

خوشبختانه امروز اولین چیزیکه از طرف دختر و بچه پرسیده میشود موضوع سواد است وقتی طرفین متیقن گردند که همسر آینده اش دارای تعلیم و تحصیل است، این باعث آرومشی خاطر آنان می گردد. زیرا آنان میدانند که با داشتن سواد و تعلیم بهتر به زندگی خانوادگی شان ادامه دهند، همین مساله باعث میگردد که بین زن و شوهر یکنوع اتحاد و اطمینان را بوجود بیاورد که این موضوع در ارتباط به موضوع خوشبختی خانواده تا قبل از انعقاد دارد.

خوب اگر از طرف هر دو طرف و حاشیه روی بپریم باید بگوییم که امروز خانواده خوشبخت و سعادت مند آن خانواده است که به زندگی از دیدگاه واقعی آن میگردند. در برابر مشکلات زندگی مقاومت می نمایند، و برای سعادت آینده پسر و دخترهای معقول طرح می کنند و با امکانات دست داشته شان به زندگی شان سر و سامان میدهند و کوشش می نمایند که تا جای امکان از مسایلی که برای شان جار و جنجال ایجاد می کنند بپرهیزند.

این بود نکاتی چند پیرامون خوشبختی خانواده، امیدواریم مورد پذیرش و قبول شما خوانندگان ارجمند قرار گیرد.

بهر صورت برای اینکه ذهن خواننده خود را مخصوصاً آن عده جوانان را که علاقمندان موضوعات هستند روشن ساخته باشیم، می پردازیم به یک سلسله مطالب که خالی از دلچسپی نیست.

اول باید خدمت آن عده جوانانیکه آرزو دارند همسر آینده شان صاحب حسن و جمال باشند عرض شود که: آیا خود شما وقتیکه چنین توقع دارید و می خواهید همسر آینده تان صاحب زیبایی فوق العاده باشد خود شما چطور هستید، آیا فکر نمی کنید که دختر نیز می خواهد شوهرش را اندازه زیاد قیافه جذاب و مردانه داشته باشد. اگر شما چنین جبره و قیافه مورد علاقه دختر را نداشته باشید باز هم می خواهید که حتماً زن تان مقبول باشد؟ در حالیکه متأسفانه شما آن زیبایی را که همسر آینده تان می خواهد ندارید! و اگر احیاناً شما دارای چنان قیافه هستید که فکر میکنید هیچ دختری در این موقع انگشت انتقاد نمی گذارد، آیا غیر از جبره و قیافه زیبا، صاحب تحصیل و دانش و کمال که مورد علاقه هر زن و هر دختر است میبایست؟

همچنان پول و ثروت که شما روی آن زیاد حساب میکنید آیا خود شما چنین ثروت و پول را دارید؟ در صورتیکه هیچکس از این سه عامل را که شما زیاد روی آن حساب میکنید ندارید پس چطور توقع دارید که همسر آینده تان صاحب چنین صفات باشد.

شما که این قدر بر مدعا هستید و توقع زیاد دارید، کمی بخود بیایید، و زندگی را و واقعیت های آن را از چشم حقیقت بنگرید و زیاد منفی باف و سختگیر و پر توقع نیابید.

خوب، درین جای شکی نیست این صفاتی را که شما دوست دارید هر انسان به هر اسم و رسم که باشد به آن علاقه مند است و آن را دوست دارد، اما اگر حقیقتش را بخواهید شاید کمتر کسی را سراغ نمائید که با چنین مشخصات و صفاتی متصف باشد و پیدا شود، یک کمی اگر گذشت داشته باشیم و زیاد بر توقع نیایسیم میتوانیم زندگی ایده آلی که در جستجوی آن هستیم بیابیم و زندگی سعادت باری داشته باشیم.

یک نکته را نباید فراموش کنید که زیبایی ثروت و امثال آن هرگز نمیتواند خوشبختی بیاورد، آنانیکه کلید سعادت و خوشبختی را با این چیزها میدانند سخت اشتباه میکنند.

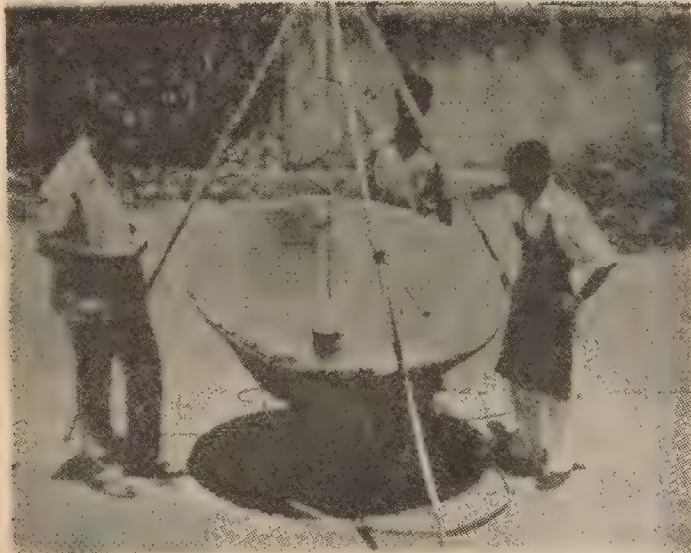
بیانید یک کمی معقول تر فکر کنیم و زندگی را از دریچه حقیقی آن بنگریم، بنظر اکثر از کسانی که در این راه تجربه زیادی دارد راز خوشبختی و سعادت خانوادگی در تقاضای مشترک بین زن و شوهر است. وقتی زن و شوهری همدیگر خوشی را درک نمودند دیگری همه چیز بین شان حل میگردد، ناداری مشکلات زندگی، تا مساعد بودن وضع اقتصادی و ده ها پسر و بلم دیگر که در خانواده موجود میباشد همه راه حل می یابد و هیچ مشکلی باقی نمی ماند.

دوستی و صمیمیت رامیان خانواده باید گسترش داد

در بعضی از خانواده ها، مخصوصاً در فامیل ها یک جوان زیاد زندگی میکنند بعضاً و گاهی اکثراً جوانان با هم دعوا و مزاحمه را راه می اندازند، مخصوصاً روابط میان خواهران و برادران چندان حسنه نمی باشد. البته تمام این دعواها و مزاحمه ها زود گذر بوده ولی با آنها همین مسایل باعث میشود

استفاده از انرژی های رنگارنگ جهان

این اجاق آفتابی که ذریعه آن غذا را می پزند در حیدرآباد هندوستان مورد استفاده قرار گرفته است

استفاده از انرژی آفتاب

کوره مشتعل هایدروجن آفتاب داشت. مو صوف همچنان علاوه غنی ترین منبع انرژی به شمار می رود. کرد که : اکنون معلوم گردیده که اگر همه منابع سوخت جهان وقوه انرژی ذخیره تمام دریا های جهان را یکجا سازیم باز هم نمیتوانیم به اندازه انرژی آفتاب ، انرژی مطلوب بدست آوریم . مقدار انرژی آفتاب که در مدت بیست دقیقه بزمین تسلیم داده میشود می تواند برای مدت یکسال تمام احتیاجات کره زمین را تکافو نماید . این مطالب را پرو فیسور آ. بوئچر وزیر هم آهنگ سازی کمک های متقابل علمی و تخنیکی آلمان که اخیرا در کانگرس انرژی شمسی در هند اشتراک نموده بود اظهار

بهره برداری از انرژی آفتاب با افزایش بحران انرژی که روز بروز دامنه آن گسترده تر می

دستگاه های آخذة انرژی آفتاب که در بام ساختمانها تعبیه گردیده و منازل را گرم می سازد

روستای آنجا کمک قابل توجهی شود اکنون این رویای دیرین بشر مبنی بر استفاده از انرژی شمسی بشکل عملی تحقق می یابد استفاده از انرژی آفتاب مخصوصا در کشور هایی که در طول سال تابش آفتاب در آنجا فراوان است به پیمانه زیاد و خیلی گسترده صورت گرفته می تواند . پرو فیسور بوئچر می گوید که در اثر اشعه آفتاب عملیه «فوتو سنتیز» صورت گرفته که برای زراعت بی نهایت سودمند می باشد . انرژی آفتاب بشکل طبیعی آن قابل بهره برداری نیست مگر زمانی که بصورت درست و علمی از آن استفاده شود یک انرژی گرانبها است . بتاسی ازین مفکوره اکنون یک دستگاه تولید انرژی آفتاب بطرفیت ده کیلو وات در مدراس (هندوستان) تاسیس گردیده و شروع بکار کرده است . پرو ف. مذکور در قسمت الکترو نیکی کردن روستای آنجا کمک قابل توجهی مینماید باید تذکر داد که پروژه های مشابه در کشور های برازیل - مصر - یوگو سلاویا و یونان شروع به کار نموده اند . همچنان در ارو پا امریکا این علاقمندی وجود دارد تا در گرم کردن منازل شان از انرژی آفتاب استفاده نمایند . از انرژی آفتاب در گرم کردن آب - پختن غذا - در کوره های ذوب فلزات همچنان در یخچال ها وایر کاندیش و تولید برق استفاده شده می تواند . اکنون پیشرفت های زیادی در قسمت سیستم های تغییر دهنده انرژی شمسی بوجود آمده است وسایل الکترو نیکی از قبیل : «سولر سیل» (حجره های آفتابی) می توانند بطور مستقیم برق را تولید نمایند - وریا کشن های فوتو بیولوژیکی می توانند مصرف مواد سوخت را در سیستم های تغییر دهنده انرژی آفتاب تقلیل بدهند . موارد دیگر استفاده از انرژی

مصارف یکروزه مسابقات تسلیحاتی مساوی است به مصارف تهیه آب آشامیدنی برای دهات آسیا

متعدد شامل تهیه آب و نظافت برای دهات میباشد
همزمان با آبیاری و تولید برق و دیگر موارد
استفاده بوده و اهداف اولیه برای پلان گذاری
و اجرای آینده موکول نمی گردد.

امکان تأثیرات مضره استخراج از حدیشت
آب زیر زمینی برای مقاصد آبیاری وحد نهایی
انکشاف منابع آب باید در نظر گرفته شود.
استخراج آب زیاد از منابع زیرزمینی
سطح آبراین خواهد بود چاه های سطحی
را که برای آب آشامیدنی مورد استفاده است
بی فایده خواهد ساخت از
جانب دیگر بندها به پیمان بزرگ تأثیرات
مفره حفظ الصحه محیطی را برای کسانی که در
جوار این پروژه ها زیست میکنند بار خواهد
آورد.

در قسمت استفاده آب برای صنعت ضرور
نیست که با تزئید مصارف صنعتی به همان پیمان
آب برای احتیاجات مجموعی صنایع اضافه شود
طوری که احتیاج را یعنی از ممالک مثل جاپان
نیوزلند واتحاد شوروی بومیاید بطور مثال
تاسیسات جدید صنعتی در جاپان طوری طرح
گرفته اند که تقریباً ۹۵ فیصد دو پاره بدووان
انداختن آب یک اصلاح ۲۵ فیصد دو پاره

دو پاره بدووان انداختن آب وارد نمود

شکل خامسیرلان ها برای نظمه انکشا

ادی حاره های مختلفی برای تهیه آب
طیقات مخلفه اسفاده کننده کان (اسکان سمپری
ودهای آبیاری، صنایع، برق آبی، کشتی
رانی، ماهیگیری، کنترل املاح، حفاظت کیفیت
آب و غیره) در نظر گرفته شود. تأثیر آن ها
بالای انکشاف اقتصادی اجتماعی و همچنین
بالای محیط نیز باید مدنظر باشد.

سفارشات مهمی سیمینار یکه در تاشکند اتحاد
شوروی در موضوع طرق جدید چشم داشت
معادن در آگست سپتامبر ۱۹۸۰ دایر گردید
انکشاف پروگرام برای تربیه اسفاس فنی
جوان، تاسیس مراکز جیولوجیکی و لابراتوار
های منطقه اسکاپ و مطالعه
انکشاف منابع ذغال سنگ نیز شامل
بود.

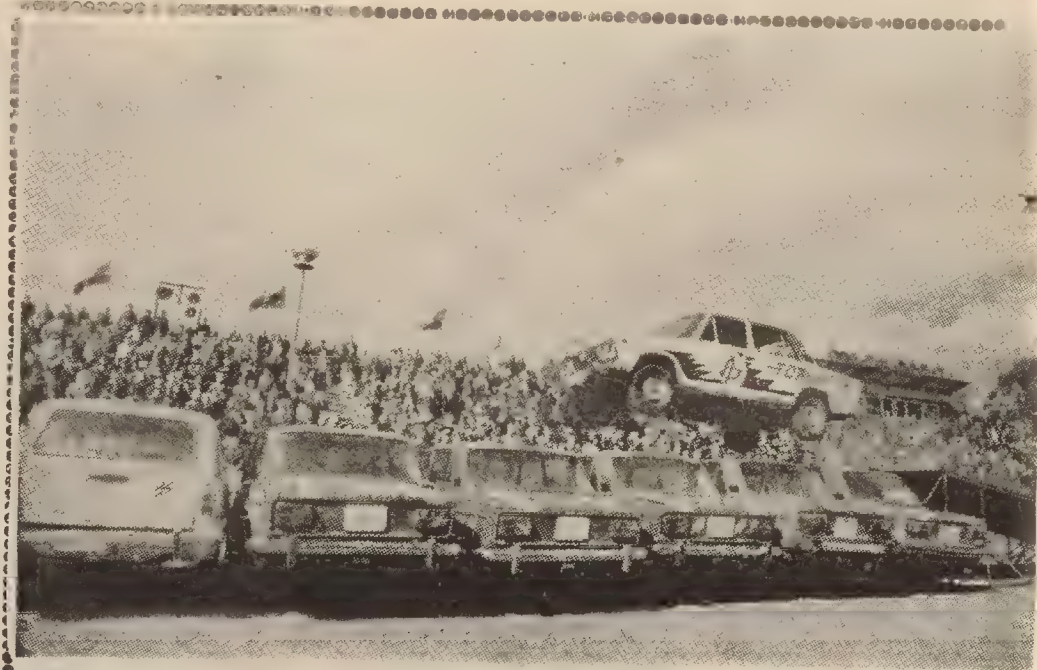
برای ممالک دور افتاده و روبه انکشاف
اسکاپ با یست اهمیت به سزا یی
قابل گردید تاسروی نقشه برداری شوند.
چون انکشاف اقتصادی ممالک اسکاپ
اساسا متکی به انکشاف منابع طبیعی میباشد
پس این ممالک شدیدا احتیاج به تسریع
در تکمیل اساسات اوقامیوی منابع خود دارند
تا بتوانند پلان های واقع بینانه برای رشد
اقتصادی سریع خود طرح نمایند.

فقط یک نوزده از مجموع مصارف تسلیحات
جهانی کفایت خواهد کرد تا برای ۸۴۵ میلیون
نفوس که در ساحت دهاتی آسیا و اوقیانوس
آرام بسر می برند آب کافی و محفوظ تهیه نمود.

سرمایه گذاری سالانه که برای رسیدن به
(هدف انجام قابل یزیرش) صد فیصد برای آب
و فقط سی فیصد برای نظافت برای منطقه اسکاپ
(بدون چین) به اساس یک راپوری که در جلسه
هفتم کمیته منابع طبیعی که یک هیات قانون
گذاری کمیسیون اقتصادی واجتماعی ملل
متحد است ترتیب شده با ترتیب عبارت از
۱۰۵۴ میلیون دالر ۱۰۴ میلیون دالری باشد
گورت والکهایم سکرتر جنرال در داپور خویش
را جمع به فعالیت های ملل متحد در جلسه عمومی
تغمین کرد که مصارف عمومی جهان در سال ۱۹۸۰
به ۵۰۰ بلیون (پنج هزار میلیون) دالر خواهد
رسید. به این حساب تمویل پروگرام آب و نظافت
برای مناطق دهات آسیا و اوقیانوس آرام فقط
طور تغمین مساوی به مصرف یکروزه سابقه
تسلیحاتی می باشد.

یکی از عناصر عمده ستراتیژی به غرض تامین
اب و نظافت کافی برای نفوس دهات در منطقه
در سال ۱۹۹۰ عبارت از دهام انگونه پروگرام
گذاری عمومی انکشاف منابع آب

ملک می باشد. نیرو

کارکنان فابریکه موتور سازی ولژ داسکی در توگلیاتی با کارکنان سر گس نمایی را برانداخته اند. در نمایشات موففانه کارکنان این
دستگاه موتور سازی، موتور تیژ رفتار «لادا» سهم خاصی داشته است. طوری که درین عکس دیده میشود، در جریان نمایش یک موتور «لادا»
از بالای شش موثر دیگر خیز داده میشود.

در ساحت مخابرات روستا یی
استیشن های کنترول هوا ساعست
های آفتابی و سیستم های تیلومتری
توانند در یک ساحه چندین میل مربع
می باشد.

قرار محاسبه پرو فیسور بوتچر
کشور صحرا در یکسال آنقدر
انرژی آفتاب را در یکسال
می کند که هزار بار بیشتر از انرژی
حاصل سوخت تمام منابع روی آورد و شهر ها را روشن
زمین می باشد.

یک اختراع جدید

دو نفر مخترع کا لیفور نیایی یک
دستگاهی را اختراع کرده اند که
با تزریق کردن آب در چمبر

ماشین موتور ۳۰ فیصد از مصرف
نیل صرفه جویی مینماید. مخترعین
تذکره که بنا مهای هوی هارن و
بیل اندرسن یاد می شوند این
اختراع شانرا «ها یرو ایر» نامیده
اند.

وسیله نامبرده از یک وال و یک
مخزن کوچک آب ترکیب گردیده
است که به سهولت ظرف چند
دقیقه بالای هر نوع ماشین
(احتراق داخلی) بشمول ماشین
ای دریای نصب شده و به لجن
سرمه به اگر کسب مسافت

روزاول می سال ۱۹۸۱ عیسوی

جشن ورزشی اتحادیه های صنفی افغانستان در کابل برپا میشود

...

تیم های بوکسنگ و تینس ، اتحاد شوروی به ملاز ختم مسابقات دوستانه شان در کابل
یکی بعد دیگر عازم کشور شان شدند.

...

هيات های ورزشی بوکسنگ و تینس کشور
دوست ما اتحاد شوروی که چندی پیش بنا بدعوت
کمیته ملی المپیک جمهوری دموکراتیک افغان-
نستان جهت انجام یکسلسله مسابقات دوستانه
با ورزشکاران افغانی به کابل آمده بودند
بعد از ختم مسابقات شان اخیرا کابل را به
صوب کشور شان ترك گفتند .
بوکسران اتحاد شوروی در کابل مسابقات
شانرا طبق پروگرام مرتبه اداره برگزاری
مسابقات ریاست عالی ورزش در چند مرحله
باورزشکاران افغانی انجام دادند و روزیکشنبه
دوم قوس آخرین دیدار آنها با تیم منتخب
کابل بود که در استدیوم ورزشی ملی کابل
شکل گرفت .

همچنان تیم تینس آن کشور در کابل مسابقات

موفیکه مسوول کمیسیون تعلیمات و تبلیغات شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغانستان
کپ قرمائی فوتبال شورای اتحادیه های صنفی ولایت بلخ را به کپتان تیم اهلا میباید .

دوستانه و با تینس بازان جوان افغانی در میدان
های ورزشی هتل انتر کاننیتال کابل در
فضای کاملاً دوستانه و برادرانه پایان دادند .
ورزشکاران جوان ما طی آمدن بر مشت هیات
های کشور شورا ها در افغانستان بگبار دیگر
موقع یافتند تا ضمن تماشای نزدیک مشیت و
همه جانبه روی مسایل ورزش از تاکتیک و
تغذیه آنها علاوه بر انبوخته های فلی شان
بیاموزند .

نتایج دیدار ورزشکاران بوکسنگ و تینس
اتحاد شوروی با ورزشکاران افغانی اطمینان
بخش بود و ورزشکاران افغانی طی این مسابقات
توانستند با نتایج خوبی از يك دیدار دیگر
خارجی عبور کنند .

* * *

* در قبال مسابقات خزانى اتحادیه های
صنفی افغانستان ، مسابقات دیگری بسراه
اتحاد .

اتحادیه ورزشی شورای مرکزی، اتحادیه های
صنفی افغانستان هفته پیش مسابقات آزاد
والیبال و فوتبال را با شرکت عمدی از تیم های
موسسات دولتی و اتحادیه های صنفی و دو تیم

کوشی از مسابقه نهایی فوتبال اتحادیه صنفی بلخ و احصائیه مرکزی در میدانهای لیسه امانی .
صفحه ۶۲

گونه یی از مسابقه نهایی والیبال که بین تیم های والیبال اتحادیه صنفی بلخ و شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغانستان در چمنایوم لیسه امائی برگزار گردیده بود .

عنوان قهرمانی مقابل هم قرار گرفتند که بازی چهار مقابل صفر به نفع تیم اتحادیه صنفی بلخ پایان یافت و آن تیم لقب قهرمانی سلسله این مسابقات را جلیز گردید و تیم احصائیه مرکزی دوم شد .

جوایز ورزشی ایکه از طرف آمریت ورزشی شورای مرکزی اتحادیه های صنفی تهیه شده بود قبل از ظهر روز جمعه هفت قوس طی محظلی در سالون دفتر شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغانستان به تیم های برنده اهدا شد .

محمد ظاهر کارگر آمرورزشی شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغانستان به پاسخ سوال خبر نگار مجله گفت :

کارمندان بخش ورزشی شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغانستان مصمم بوده که با امکانات دست داشته خویش اسامال دو تورنمنت را درین تیم های ورزشی اتحادیه های صنفی موسسات کارگری و غیره بگیرد که در پیش برد این مسابقات جوانان آگاه و چیز فهم سهم فعالانه داشتند و آرزو می کنم با احساس نیک آنها در برابر این وظایف سنگین طوریکه جامعه کنونی ما می خواهد خدمتی را در ساحه ورزش کشور و برای این نیروی مولد انجام دهیم . وی گفت : در پهلوی پلانهای شهر ونهر -

بخش که رویدست داریم یکی هم دیدن هیات ورزشی ما از اتحادیه های صنفی ولایات کشور است که این بازدید در آینده قریب آغاز می گردد و البته این بررسی و اوردیابی مساز رهگذر تشکیل تیم های ولایات به خاطر دایر نمودن جشن بزرگ ورزشی می باشد البته این جشن باشکوه در روز اول ماه می ۱۹۸۱ عیسوی مصادف به ماه ثور ۱۳۶۰ شمسی در کابل برگزار می گردد .

فبال و والیبال اتحادیه صنفی ولایت بلخ در میدان های ورزشی لیسه امائی دایر نمودند .

در مسابقات فبال تیم های کار توگرافی احصائیه مرکزی ، تصدی جنگلدو شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغانستان شرکت داشتند و در مسابقات والیبال تیم های اتحادیه صنفی ولایت بلخ ، و افغانستان بانک ، پوهنتون کابل و قوای مسلح جمهوری دموکراتیک افغانستان حصه گرفته بودند .

تیم های شرکت کننده مسابقات شانرا طبق برنامه اتحادیه ورزشی شورای مرکزی سراز روز یکشنبه دوم قوس در چمنایوم و میدان های فبال لیسه امائی آغاز نمودند که در نتیجه این مسابقات تیم های والیبال پوهنتون کابل و افغانستان بانک ، قوای مسلح و اتحادیه صنفی ولایت بلخ به دورنهایی قرار گرفتند که در دورنهایی تیم های پوهنتون کابل و د افغانستان بانک برای کسب عنوان قهرمانی و تیم های

شورای مرکزی و اتحادیه صنفی ولایت بلخ برای جایگیری شان در مکان سوم و چهارم روز پنجشنبه ششم قوس مسابقات سرنوشت ساز شانرا در چمنایوم لیسه امائی از سر گرفتند که در فایتل مسابقات تیم پوهنتون کابل و د افغانستان بانک مقابل هم قرار گرفتند که بازی حسب مقررات سه مقابل دو به نفع تیم پوهنتون کابل پایان یافت و تیم پوهنتون بحیث قهرمان این مسابقات شناخته شده و تیم د افغانستان بانک دو مکان دوم قرار گرفت . در مسابقه دیگر دورنهایی والیبال تیم های شورای مرکزی واتحادیه صنفی ولایت بلخ باهم دیدار نمودند که بازی سه مقابل دو به نفع تیم اتحادیه صنفی ولایت بلخ خاتمه یافته و تیم اتحادیه

تیم فبال اتحادیه صنفی ولایت بلخ که قهرمان مسابقات ورزشی شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغانستان گردید .

حالت تخریبات و ویرانی آی خانم بخصوص ستون پایه هایی گودتی .

نوشته: نظر محمد عزیزی

«آی خانم» یکی از شهرهای بی نظیر باستانی

افغانستان این کشور باستانی که مدت ها نام نامی آن دیرینه ترین و پر بهترین متون کلاسیک خاور و باستانیت گردیده است با داشتن نمونه ها و مظاهر باستانی زیادی اکنون شهره آفاق گردیده است .

در این مبحث میخواهیم در مورد یکی از مناطقی صحبت بعمل بیاوریم که چندین قرن قبل از امروز بزرگترین مدنیت جهان در آنجا تبارز نمود . این منطقه همانا آی خانم (دولاب) بت تبار است که مربوط به تمدن یونان-و

نوع دیگری از صنعت سرتستون سازی کورانی بابرگ های اگنت مشکوفه آی خانم .

واژ خود آثاری فراوانی بجا گذاشته .

تا نیمه اول قرن مائتوز دانشمندان موفق بدریافت و کشف این ساحه نشده بودند. در قرن ۱۹ یکی از دانشمندان وقتی بطرف هلیس-ستان برای کسب اطلاعات نظامی و استراتژیکی سفر مینمود از طریق این حوزه بطرف جنوب واز انجا به هند وستان رفت دریادداشت های خویش این شخص که بنام (روت) معروف بود مینگارد: «در سرزمین تخارستان در محلی که ذریا ها خود را بهم قطع میکنند در عقب جاییکه من وسیع ترین نقاط را به منابه دشت های وسیعی توأم باقریه های کوچکی که نظاره آن چشم را خیره میکند و بعضی خرابیه هایرا دیدم که در اطراف آن خشت های پراکنده و سنگ های مزین شده بچشم میخورد و حالت طبیعی تپه ها و بلندی هارانداده» این دانشمند و کاروان نظامی از خصوصیات غیر طبیعی این شهر یادآوری های زیادی دارد ولی در جریان قرنهای این حادثه تصادفی نبوده بلکه به اثر تخصص و تحقیقات دانشمندان شهری بدست آمد که غوغای در عالم علم و دانش به راه انداخت این همان شهر قدیم و باستانی آی خانم است که معرف کلتور و تمدن باستانی مابوده باشکوه و جلالت می درخشید که مانند هزار شهر باختر و بلخ-آوازده آن تاحلود آنسوی بحیره مدیترانه پخش و پنین افناز گردید .

بلیئوس و سترابون مورخین قدیم یونان از کهن ترین بناها و شهرستان های یاد اور میشود که ششاد شورا به هزار کشیده اند و از زیباترین شهر های شرق شمرده شده اند . به تاسف این هزار شهر تاکنون در دست کشف نیست و شاید روزی بتوان هفتاد شهر معروف باختر را به اثر تفصیلات و مطالعات دقیق و علمی باستانشناسی معرفی نمود ولی از هزار و یک هم سای خانم خواهد بود - زیرا در عصر وزمانش سرآمد بهترین ابدات زیبایی بود که عصری آن کمتر از پارتیون - اگرده - اگر و پول و پیرگمون یونان ولیدی قدیم نخواهد بود . زیرا ستون پایه های عظیم- قصر های مجلل - منزل خیلی وسیع آن به سبک مدون امروزی بوده پلکان های کوچک و راهروهای طویل آن مانند منازل و پارکوس خیلی زیبا در عصرش بهتر و زیباتر از تخت جمشید جاییکه سکندر آنرا به آتش کشیده میباشد .

گرچه نظیر این شهر باستانی تاکنون در کشور مان به نظر نرسیده ولی تاء تیرات هتر یونانی در باختر و بخصوص در ساحات شمال کشور ساحه تخار زمین فرخار و وادی های وسیع ایکه مدت ها زمان زیر آب و های زیادی خاک مدفون اند شاید نظیر چنین شهر هادر ایته رونما گردد .

آی خانم را به اساس تحقیقات و حفاریاتیکه صورت گرفت میتوان بصورت عموم به سه بخش عمده تقسیم نمود . بخش اول همانا اگر و پول و یا بالاحصار . بخش دوم قصر حکمران و یا پارکوس و بخش سوم منازل و راهیگاه های کوچکی دیگری که در مجموع وضع یک شهر را بخود گرفته است .

موزائیک مربوط حمام مکشوفه آي خانم

همه این ساختمان ها توسط دیوارهای بزرگی احاطه شده که لابد دارای مدخل بزرگی بوده و سیستم یا تکنیک دیوارهای این طبقه باستانی به بهترین وجه ساختمانهای تمدن باختری بوده است. بقایایی از این دیوارها که در اثر حفاری کشف گردیده است نشان میدهد که ساکنین شهر با نظر داشت اینکه شاید حملات و هجوم بیگانگان بصورت ناگهانی صورت گیرد سیستم دفاعی شهر را بوسیله دیوارها جدا مدنظر گرفته بوده باشند.

دربالاحصا نیز بقایای تهاد یک ساختمان عظیم به نظر میرسد و در وسط چهارتپه بزرگی بالاحصا نیز بقایای ساختمانهای ملاحظه می شود که در قدیم شاید پاسبانان

بیشتری به خرج داده اند - چنین فکر میشود که این مهاجمین با تمدن و کلتور منطقه چندان انسانی نداشتند و به مجرد رسیدن و تصرف شهر اکثر آبادی هارا ویران کرده اند و بعد از بعضی رهاشگاه ها نیز استفاده نموده اند. طوری که حفاریات این شهر ثابت ساختن آنها طائفه کوچی و دوراز تمدن باختری بودند.

ستون پایه های که به تیپ و ساخت ستون های بلند و بزرگ بوسیله کورتنی یونان ساخته شده بود و توسط دستگا مخصوص یکی بالای دیگر گذاشته میشد و از هم پاشیده شده اند و بصورت پراکنده هر سو به صورت غیر مرتب افتاده اند.

بالاحصا و قصر در این چاه زندگی مینمودند و راه عبور و مرور بیشتر از دو قسمت می گذشت یکی از مسیر و کنار دریا و دیگری از طریق مدخل بزرگ شهر.

طوری که قبلا گفته آمدیم در این چاه خطر مهاجمین بیگانه زیاد محسوس بوده و از نگاه علم باستانشناسی میتوان گفت که چندین بار این منطقه مورد هجوم و حملات مهاجمین قرار گرفته و تعداد زیادی از اهالی شهر گشته شده آبادی ها و ساختمانهای زیادی که معماری اصیل در آن بکار رفته بوده و به ویرانی گشته و چندین بار مرمت کاری گردیده است.

نظریات مورخین و دانشمندان اتحاد شوروی به این اصل استوار است که مهاجمین شمال دریای آمون تنها یکبار بلکه دوبار در ۱۳۰ قبل از میلاد و هفتاد قبل از میلاد برین شهر حمله ور شده اند ولی در در دیوار اهالی شهر مقاومت

تیا ترای خانم با مشخصات مکمل تیا ترای یونانی نیست ولی تیا تریکه شکل نیم دایره را داراست و گنجایش زیادی تعداد اهالی را دارد در چوار تپه متصل به قسمتی از منازل اگر بپول آي خانم ساخته شده است درینصورت میتوان گفت که موجودیت یونانیان و بخصوص اتعه یونانیانیکه بعد از رفتن سکندر مقدونی و تسلط سلوسید ها در باختر باقی ماندند و با اهالی باختر حیات مشترک را آغاز کردند و چنین مسایل مبادرت میورزیدند و چنین ایضاح میشود که در طول دو نیم یاجند اقل سه قرن متوالی تبار زمین و مرز بندی های قدیم آن وابسته به کلتور یونانی - باختری بوده و همان هزار شهر معروف واقعا بجا خواهد بود.

او یگر بیتوس و سترابون مورخین قدیم یونان دومورد اهالی باختر و سلسله یونانی ها (پلاواناس) نوشته های زیبا دی دارند قرار نوشته آنها اهالی باختر مردگان شانرا در فضای آزاد میگذاشتند و کدام محل مشخصی برای دفن آنها نداشتند چنانچه که در همین سفر سکندر در باختر چنین واقعتی را مشاهده کرده اند - اکثر دانشمندان این نوع گزارش را تحریف شده میدانند و نظر میدهند که شاید بخل از آمدن سکندر و یاجین آمدن او زود خورد های زیادی در باختر صوت گرفته باشد و اهالی شهر به همان سانیکه تلفات سنگین دیده بودند مردگان و کشته شده گان شان را رها نموده باشند.

حفاریات تیا ترای آي خانم نشان میدهد که در قسمت های پائین یا به اصطلاح طبقات و اقشار زیر صه تیا ترای داوای تعدادی زیادی استخوان ها و جمجمه های انسان های بودند که قبل از ساختمان تیا ترای خانم به اثر حوادث و یاد

نا تمام

نمونه ای از سرستون های شهر باستانی آي خانم که به تیپ سرستون های کورتنی یونان قدیم ساخته شده است.

دوستی و صمیمیت...

که بین خواهر و برادر و یا بین دو برادر و بین دو خواهر کشیدگی های بی چود آید .
رفته ، رفته این کشیدگی ها باعث میشود که فضای آرام خانواده متاثر گردد و مخصوصاً از این ناحیه والدین زیاد ناراحت میگردند .

وقتی عیفا به این مسائل تکیه شده باشد ، میشود که این مراغه ها و دعاها که بیشتر آن روی مسائل پیش پا افتاده و کوچک که بسیار بی ارزش است صورت میگیرد و لی ریشه این مناقشات از کجا سرچشمه میگردد؟ بدون شک از عقده های است که از دوران طفولیت بر داشته شده است و بسیاری از روانشناسان گرفتن عقده ها را برگردن پدر و مادران می انگازند .

اگر راستش را بخواهید ، همینطور است ، زیرا بسیار دیده شده در خانواده هاییکه پدر و یا مادر از بین اطفال شان یکی را بیشتر از دیگران ترجیح میدهند و نسبت به سایرین بیشتر مورد توجه قرار میدهند ، این وضع در سایرین يك نوع عقده تولد می نماید عقده که بعد ها می ترکد و بعضاً مشکلات و دعاها و مراغه ها را بوجود می آورد .

پدر و مادر دور اندیش ، پدر و مادریکه عاقبت و آینده فرزندان شان را در نظر میگیرند میدانند که نباید تولید عقده در بین فرزندان شان نمایند زیرا اگر چنین عقده بین فرزندان تولید گردد و ایجاد شود مشکل است که آن را در بزرگی از میان برداشته .

سیستم تعلیم و تربیت امروزی نیز بارها به پدران و مادران و کسانیکه مسوولیت تربیت کودکان را برعهده دارند گوشزد نموده و می نماید که هرگز یکی را بر دیگری

خیزش ۶۰ جدی.

محصولات صنعتی و زراعتی به مقایسه شش ماه اول سال گذشته افزایش یافته است . در نتیجه تدابیر اتخاذ شده دوران تجارت خارجی طی شش ماه اول سال ۱۳۵۹ نسبت به عین دوره سال گذشته مبلغ یازده میلیارد افغانی افزایش را نشان می دهد که مجموعاً مبلغ بیست و شش میلیارد و چارصد میلیون افغانی می باشد صادرات در حدود چارده میلیارد و سه صد میلیون افغانی و واردات به ده میلیارد و شش صد میلیون افغانی افزایش یافته است .

در فرجام باید متذکر شد که کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان به یاری کمک مردم در دو جبهه کار و ییکار انقلابی رایش می برند در جبهه مبارزه و جنگ علیه ضد انقلاب و در جبهه اعمار جامعه نویسن و شگوفان . و چون موضع ما ، موضع حزب دولت ماصادقانه ، شریافته و مطابق قانون تکامل جامعه و در جهت رفاه و آرامی مردم است به پیروزی نهایی رسیدنی است و نباید درین

دوستی و دوستانه با مردم افغانستان ، زنده باد و صلح و دوستی در جهان

نگاهی به...

کتاب قطب الارشاد در مجموع گنجینه ایست از نکات فقه و رموز تصوف و عرفان به سبب دایرة المعارف بیشتر از همه آثار دیگر میافقیر در حلقه های صوفیه افغانستان از قدیم تا امروز مشهور و شناخته است .

قطب الارشاد چند بار در هند به چاپ رسیده است . شایسته آنست که اکنون این مجموعه از زمیندرد وطن اصلی مولف ، از زبان عربی به زبانهای پشتو و دری ترجمه و برای استقاده و مطالعه عده بیشتر هموطنان نشس بچاپ برسد .

ششم جدی یار و زنجات...

خلق انقلابی و میهن پرستانه مردم مابه سعی و عمل خستگی ناپذیری آغاز نمود و اقشار و اصناف زیادی از مردمان کشور چون ، دهقانان ، معلمان ، روشنفکران ، علمای و روحانیون ، زنان ، نویسنده گان ، زورنالستان هنرمندان و غیره با تمویر سیمینارها و کنفرانس های با شکوه در صفوف مربوط خویش متشکل گردیدند و همبستگی کامل خود را با حزب نیرومند و ولست انقلابی شان ابراز داشتند .

چنین وحدت واقعی و همبستگی خدشه ناپذیری که پس از پیروزی مرحله نوین تکاملی انقلاب شکوهمند ثور که میان حزب ، دولت و مردم ایجاد شده است را روح حبشه امپریالیزم جهانی و ارتجاع سیاه منطقه را سخت تا آرام گردانیده آن هارا بدان داشته است تا بر ضد مردم ، میهن و انقلاب شکوهمند مردم افغانستان دست به اجرای پلان های شوم و اعمال سیموتاز کارانه و جنایتکارانه یی بزنند .

فیو دالان ستمگر داخلی و جیره خواران دون صفت ایالات متحده امریکا در یک اتحاد نامقدس با عظمت طلبان مرتد چینی و ارتجاع منطقه و پاکستان در راس امپریالیزم جهانخواه ایالات متحده امریکا مساعدت های خالصانه دوستانه و برادرانه نظامی اتحاد شوروی را به

لهدا کشا یش کفرا نس سرچ تا سری زنا ن از جمله سا یسر اقدا ما تی نیک وارزند ه محسوب می شود که در طول یکسال نصیب خلق و مردم ما شده است که شمردن همه آن از حوصله این مقال بدور است . امیدوار هستیم که این گرد هما یی با شکوه سنگ محکمی باشد در تهداب گذاری جبهه ملی پدر وطن ... به امید همبستگی و یکبار چکی همه و وطن پرستان و وطن دوستان . نیرومند باد جنبش جبهه ملی پدر و وطن . زنده باد حزب دموکراتیک خلق افغانستان پیروز باد سازمان دموکراتیک زنان افغانستان .

شهیدان استعمار

شهادت زلف یار
 زبک جنگلی می نمودم گذار
 چه جنگلی مهیب و خوف سیاه
 درختان سروش چو غریت سار
 زمین پر ز خون و هوا پرده
 بهر سو جسد های خونین نثار
 ترس و بلرز و به اندوه و فکر
 به آهستگی می شدم رهسپار
 رسیدم بیک مقبر سیه کین
 زان دیش به غم شدم بیقرار
 ز بیم وزانده و در ماندگی
 نشستم که یکدم شوم رستگار
 غیاسوده بوده از تعب
 که شد حالت دیگری آشکار
 صدای حزینی بگو شدم رسید
 که میگفت با نالش زار زار

بقیه صفحه ۵۱

این چراغی...

های رادیکال تر شجاع الدوله غوربندی، سید جوهر شاه لولنجی (غوربندی) عبدالرحمن لودین و پدرش (کاکاسید احمد) را در حلقه های مشروطه خواهان مکتبی، از هندیان معلم داکتر عبدالقنی و برادرش محمد چراغ واز استادان داخلی مولوی یار محمد خان و مولوی محمد سرور خان را میتوان به حساب آورد.

محمود طرزی پارویه اعتدالی خود، غازی امان الله خان را پسوی مشروطه خواهی چلب و چلبی نمود و نهضت جنبش آزادی بخش ملی را با شروط مشروطیت آن به شکل لایه رساند.

بعد از درخشیدن آفتاب مستعجل دولتمانی در زمان اختناق نادری و هاشمی و تسلط استعمار انگریزی نه یک نفر و نه صد نفر بلکه هزاران نفر در این راه تپیدند، چیدند، و چو چید نمودند.

سکل این اید یالوژی یعنی عدالت خواهی مساوات طلبی اجتماعی از چوکت مشروطیت مصطلح به قاموس سیاسی اشکال دیگری بخود گرفت و اید یالوژی های نوین و نسبتاً بنیان یافته در زندگی وطن و مردم ما راه یافت.

انقلاب بزرگ کارگری در ۱۹۱۷ در روسیه و گسترش آن در جمابهر اتحاد شوروی با وجود درگیری های موسس انقلاب دو جنگ های داخلی با فراکسیون ها، کولاکها، مرتجعین داخلی و دشمنان اصلی و اساسی خارجی راه این عدالت و برابری و مبارزیدن به قدرت مطلقه و انتقال قدرت از اقلیت به اکثریت را هدایت نمود.

و در کشور های همجوار مخصوصاً وطن

ماز آن رستخیز و جنبش کارگری نطفه های عدالت اجتماعی بیشتر پرورش گرفت با وجود موانعی که از جانب دول سر مایه داری مخصوصاً انگلیس در راه اید یالوژی کارگری بوجود می آمد و با آنهمه تشددی که حکومت مطلقه نادری و هاشمی بر مردم تحمیل می نمودند اید یالوژی مرفقی کارگری را خود را در کشور ماباز نمود.

بگفته شاعر:

آتش ره خود واگند چون درستان بگردد کشور ما که سرزمین زحمت کشان و رنج دیده گان بود و شباهت به نیستان بی پراژ دودام داشت آتش راه خود را در آن باز نمود.

بلی آتش انقلاب نیستان خود غرضی ها و خود سری ها را به زبانه خود کشید.

اصل و جان مطلب اینکه مشروط و مشروطه خواهی چنان تشج گرفت بیش از این نمیتوان توضیحی ارایه کنم و اگر بغواهم نام گیری اشخاص عام زن این راه را دست بگیریم کتابی قطور بکار خواهد داشت. ولی اینکه چطور مشروطه خواهان دست از فعالیت سیاسی کشیدند باید متذکر شد:

عده ای رادسیسه انگلیس، استبداد دودره های نادر، هاشم و داود معلوم نمود، عده ای رازندان ها آنقدر تکاند که حتی شناخت تارو پود خود را خود شان کم کردند و عده دیگری هم به اید یالوژی های نو افکار تو گراییدند.

رفته هارا شاد روان می خواهیم، تکیه هارا باید قابل اوفاق و ترجم دانست نوگرایان که خود راه خود را باز نموده اند، همت شان بدرقه راه باد.

بقیه صفحه ۳۳

دیداری از آسیای میانه

کاخ مرکزی جوانان ترکمنستان

جوانان نیروهای سازنده و پر توان جامعه اند. شود، تحرک و مقاومت دارند. میتوانند با دست های پرتوان خویش در امر دگر سازی و روند تکامل جامعه نقش شایسته ای داشته باشند.

رهبران جهان بینی علمی طبقه ی کارگری قشر جوان راهمیشه دو نظر داشته اند. استفاده این گروه را قابل گسترش و پرورش تعریف کرده اند در جوامع سرمایه داری بسیار ی از استعداد های جوانان بیهوده ضایع می گردد. برای جوانان ارزش های تازه ی پیش پا افتاده ای پدید می آورند. و نیروی اندیشیدن را از آنان می گیرند. در سرزمین روسیه هم تا پیش از انقلاب بسیاری از استعداد های درخشان و قابل پرورش جوانان در همان روزهای نخستین حوانه زدن از میان رفته است و پاسداران بیداد ناتوانسته اند به این قشر پیشرو نهم و بالنده نادرایی روا داشته اند. به آن اجازه رویدگی و بالندگی نداده اند. در سال ۱۹۲۵ نخستین کنگره ی جوانان بنیاد گذاشته شد. اعضای کمیسون در سر اسراخ اتحاد شوروی به کارهای بزرگ و سازنده دست می زدند و وظایف انسانی و وطن پرستانه ی خویش به نیکو ترین صورت آن انجام می دهند. نقش جوانان در تاریخ با درشت ترین خطوط ثبت گردیده است. آن گونه که پیشوایان طبقه ی کارگری بر این نکته تاکید و اصرار کرده اند در اتحاد شوروی امروز به جوانان بیشترین توجهات میشود، جوانان نیروی پر قدرت اند و باید از آنان به سهولت استفاده کرد. این نظر اکنون در ترکمنستان تحقق یافته است.

جوانان امروز این جمهوری آن گونه که در گذشته درفش مبارزه را به دوش داشته اند. و از ذری خاک خویش با قاطعیت و شجاعت استفاده کرده اند امروز هم در راه ساختن جامعه ی نوین و بیشتر تحقق یافتن آرمان های انسان زحمتکش کار و بیکار انقلابی مینمایند. در جمهوری امروز جوانان این را میدانند که چه کنند. جوانان امروز در ترکمنستان فقط به یک چیز می اندیشد سعادت راستین انسان، در جمهوری ترکمنستان سازمان ولایتی جوانان ۹ سازمان شهری ۷۳ سازمان محلی ۴۴ سازمان قریه ای و به صورت مجموعی دو حدود ۴۵۰۰ سازمان جوانان از خرد و بزرگ در جمهوری ترکمنستان فعالیت می کند. تا مرز ۳۰ سالگی میتوان عضویت کمسمول را داشت و پس از آن در اثر لیاقت، شایستگی و ایمان عضو حزب گردید.

عضو کمسمول در این دوران آگاهی لازم و کسب می کند. آبدیده می گردد و بسیاری از مسائل ضروری و انقلابی را می آموزد. در درصد اعضای سازمان جوانان ترکمنستان را دختران تشکیل می دهند و آن می توان دلیلی باشد برای قایل شدن حق بیشتر به زن که در درازنای تاریخ

حقوق او را نداده و پامال کرده اند. ۲۰ درصد را کارگران صنعتی ۱۴ درصد را روشنفکران می سازند. ۵۰ درصد اعضای کمسمول در بخش های تولید مشغول کار و فعالیت اند. ۷۸ درصد اعضای حزب از میان اعضای کمسمول برگزیده میشود.

دیدار با نمایندگان اتحادیه شاعران، نقاشان، آهنگسازان و نویسندگان ترکمنستان در کتابخانه مارکس شهر

بروایت اتاجانف شاعر معاصر ترکمنستان که از محبوبین فراوان در میان مردم ترکمن بر خوردار است و از اوتا کتون چندین مجمرنه شعر میهنی و انقلابی انتشار یافته است. ترکمنستان از ریخ ادبیات کهن دارد و نشانه های این فرهنگ را میتوان در بسیاری از کشور ها یافت. اما تاریخ ادبیات را ستین این سر زمین از نخستین روزان انقلاب کبیر اکتوبر آغاز میشود. انقلاب اکتوبر ادبیات این سرزمین را جان دیگر بخشید و آنرا دوباره سازی کرد و یکی از نویسنده گان پر کار، محبوب و هنرمند این جمهوری بپردی پایا یف است اوتا کتون چندین رمان انقلابی و وطن پرستانه نوشته است که در میان قشر جوانان و گروه کتاب ارج قابل توجهی دارد. آثار این نویسنده بزبان های دیگر هم بر گردان گشته و بسیاری از آنان چندین بار تجدید چاپ شده است یکی از نوشته های این نویسنده بروی پرده سینما آمده است که به نویسنده افتخار زیاد آورده است و طر فداران و هوا خواهان فراوان دارد.

خضر یکی دیگر از شخصیت های ادبی، هنری این سر زمین است که چندی پیش هفتاد و هشت سالگی او از طرف اتحادیه ی نویسندگان، شاعران این جمهوری جشن گرفته شد و از کار ها و آثار او تجلیل و بزرگداشت شد. یسته ای بعمل آمد. قلیچ قلی او ف نویسنده ی دیگر معاصر این جمهوری است که کتاب، نماینده امیر، بسیار معروف است و تا اکنون چند بار تجدید چاپ شده است، او هم اکنون کتابی در دست نوشتن دارد دربارۀ افغانستان نام، قریب آن دردی او ف،

ادامه دارد

نهم ژانویه

سیمای این قهر مانان انعکاس داستانی نهایی باستانی بود که در کودکی شنیده بود دند و درحالیکه شیدا اشتیاق آنها را با ایمان بر می انگیزد بدون مانع در مخیله آنها بزرگ میشد و نمی میکرد ... کسی فریاد کرد :

— (او) ما را دوست دارد .

تردیدی نبود که توده مردم از صمیم قلب این مو جودی را که همان ، آن خود خلق کرده بود دوست میداشت و از روی حقیقت باین علاقه و دوستی ایمان داشت . وقتیکه جمعیت از خیابان بکنار

رود خانه هجوم آورد بخط زنجیر طولانی و شکسته سربازان برخورد که راه پل را سد کرده بودند . اما این نرده نازک و خاکستری رنگ مردم را متوقف نداشت چه در پیافه و هیکل سربازان آشکارا بر زمینه نیلگون رود خانه پهن توسیم گشته بود بهیچوجه آثار تهدید مشاهده

نمیشد . آنها جست و خیز میکردند تا با های یخ کرده شان گرم شود . دستها را تکان میدادند . بیکدیگر تله میزدند . مردم در آنطرف رود یک خانه سیاه در مقابل خود دیدند در آنجا (او) که مردم طالبش بودند یعنی (تزار) صاحب آن خانه انتظار آنها را میکشید (او) بزرگ و مقتدر و دو ستدار ملت بود و البته نمیخواست به سربازان خود

امر کند ملت را که دو ستدار اوست و می خواهد در باره احتیاجات خود با وی صحبت کند نزد او راه ندهند .

اما باوجود این در بسیاری از قیافه ها آثار بهت و حیرت پدید آمد و آنها بیکه پیشا پیش جمعیت میرفتند اندکی قدمها را سست کردند .

پاره ای بعقب نگاه میکردند دیگران بکناری رفتند و همه گوشش

داشتند چنین وانمود کنند که راجع بسر بازان از پیش اطلاع داشته اند و اینمو ضوع بهیچوجه باعث تعجب و شگفتی آنها نشده است .

چند نفر با کمال آرامی بفرشته طلایی که در آسمان نیلگون بر فراز آن دژ شوم میدرخشید نگاه میکردند دیگران میخندیدند صدای کسی با لحنی که حس همدردی را نشان میداد بگوش رسید :

— سر بازان سرد شان است . — اری .

— اما مجبور ند با یستند . — سر بازان برای حفظ انتظامند . — بچه ها آرام باشید ! ... — کسی فریاد زد . — خبر دار ...

افسری که شغل زرد بدوش انداخته بود شمشیرش را از نیام بیرون کشید و همچنانکه فولاد خمیده و پهن و براق را در هوا تکان میداد بر جمعیت بانگ زد :

سر بازان شانه به شانه هم بی حرکت ایستادند . زن فرییمی پرسید :

— چرا اینطور کردند .

پاو جواب ندادند . مثل اینکه ناگهان راه رفتن برای همه دشوار شده بود .

صدای افسر بگوش رسید :

— برگردید !

چند نفر بعقب نگاه کردند — در پشت آنها توده متراکمی ایستاده بود و از خیابان چون سیل تیره و بی انتهایی مردم پیوسته بطرف این توده هجوم میآوردند . فشار جمعیت را پیشش میآورد و کم کم میدان مقابل پر میشد .

چند نفر پیش آمدند و همچنانکه دستها لهای سفید را حرکت میدادند بطرف افسر میرفتند و فریاد میزدند :

— ما میخواهیم پیش تزار خودمان

خاموش شد . حرکت مردم عصبی تر و شتاب زده تر میشد . از رود خانه باد سرد و برنده ای میوزید . سر نیزه های بران بیحرکت میدرخشید .

مردم فریاد های شگفت انگیز رد و بدل میکردند در مقابل فشار . یک از عقب برانها میآمد بایستاد نکرده به پیش میرفتند .

کسانی که با دستها لهای سفید میرفتند بطرفی پیچیده دو میان جمعیت نا پدید گشتند اما در ردیف های اول همه مردان زنان کودکان همانطور دستها لهای سفید را تکان میدادند .

مرد میان سالی که ریشش کمی سفید شده بود با لحن جدی گفت :

— برای چه تیر اندازی کنند ؟ بطرف کی . آنها فقط نمیگذارند از پل بگذریم بنابر این باید یکر است از روی یخها گذشت . ..

آنوقت ، چیزی با صدای خشک و بر انگیزته در فضا پراکنده شد . لرزید و چون ده تا تازیانه نامرئی بر جمعیت فرود آمد گویی برای یک ثانیه تمام صداها خاموش گشت توده جمعیت بازمی بسمت جلو حرکت میکرد .

صدای ضعیف و مرتعشی که معلوم نبود میپرسد یا توضیح میدهد گفت :

— قشنگ مشقی است .

اما در همان لحظه صدای ناله ها بلند شد چند جسد بیروح پیش پای مردم افتاده بود ، زنی دستش را به سینه چسبانیده با صدای بلند آه میکشید و با قدمهای تند به پیش ، بسوی سر نیزه های

برانی که بجانبش دراز شده بود میرفت . پشت سر او باز هم چند نفر دیگر هجوم آوردند باز هم چند نفر دویدند و او را در آغوش گرفته از او پیش افتادند . دو باره صدای

برویم ... — با کمال آرامش ... — برگردید و گر نه دستور میدهم تیر اندازی کنند ...

وقتیکه صدای افسر بجمعیت رسید جمعیت با انعکاس حیرت انگیز وخفه ای بان جواب داد :

راجع باینکه نمیگذارند پیشش (او) بروند چند نفر از میان جمعیت قبلا تذکر داده بودند اما دستورتیر اندازی بطرف ملتی که میخواهد با کمال آرامش و با ایمان به قدرت

و خیر اندیشی (او) پیش وی برود بقدری شگفت انگیز و با ورنکردنی بود که یکباره موجود خلق شده در ذهن آنها را واژگون ساخت . (او) نیرویی مافوق تمام نیرو هاست و نباید از هیچکس بترسد . اصولا چه معنی دارد که ملت خود را با سر نیزه های بران و گلوله های آتشین از خود دور نماید .

مرد لاغر و بلند اندامی با چهره گرسنگی کشیده و چشمان سیاه ناگهان فریاد کرد :

— دستور مید هی تیر اندازی کنند ؟ جرئت نداری ...

آنوقت بجانب جمعیت بر گشته با صدای بلند که حاکی از نفرت و انزجار او بود ادامه داد :

— دیدید ! گفتم که آنها نمیگذارند .

— چه کسانی (سر باز ها) — سر باز هانه . اما ... آنها ..

اودستها پیشش را بسوی نامعلوم و دوری حرکت داد .

— بالاتر ها را میگوی ... اها . منم که گفتم .

— اما هنوز معلوم نیست ... — خواهند فهمید برای چه

میرویم و میگذارند برویم ... — هیاهو زیاد میشد فریاد های وحشتناکی بگوش میرسید . صدای استهزاء آمیز بلند میشد . فکرم سالم به مانع مبتذلی بر خورد کرد و

چشمهای دریده بخونی که بر ف را می‌بلعید بچهره هابه دستهای خون آلود، باجساد مردگان که آرا مشی آنها وحشتناک بود و برزندگان که باضطراب و شتاب با طراف میدویدند نگاه کند. آشوب عمو می و تبه کننده کینه اندوه را، و عاجزانه، پریشانی فوق‌العاده حکمفرما بود.

چشم‌پیشتر مردم بطرز عجیبی بی حرکت بود کلمات تند و زننده بگوش میرسید اما چنین بنظر می‌آید که قلب مردم را بیشتر از هر چیز بهت و حیرت سرد و مهلکی میفشارد مگر نه اینکه چند لحظه پیش آنها می‌رفتند و آشکارا راه و هدف خود را میدیدند. درمقا بل آنها سیمای افسانه‌آمیز و با عظمت تزار ایستاده بود آنها از دیدن او لذت می‌بردند فریفتگی و عاشق اوشده بودند و روح آنها را امیدهای بزرگی سرشار میکرد. دورگبار آتش ناله‌های خون اجساد گشتگان و... آنوقت همه نا توان با قلبهای ریختن شده خود را در کنار دشت تاریک و بیکرانی یافتند. مثل اینکه آنها را با طناب یا زنجیری که قادر به گسیختن آن نیستند بسته باشند در یک محل با پایی می‌شدند و پایه زمین می‌کوفتند. عده‌ای خاموش با احتیاط زخمی‌ها را حمل میکردند. مرده‌ها را جمع‌آوری مینمودند عده‌ای دیگر مثل اشخاص ابله هیچکاری نمیکردند گویی خواب‌آلود با عمل سایرین مینگرند. بسیاری سر بازان را سرزنش میکردند دشنام میدادند. کلاه‌ها را از سر برمیگرفتند و معلوم نبود بچه سبب تعظیم میکردند و یا خشم بسیار سر بازان را تهدید میکردند.

سر بازان بی حرکت و خاموش ایستاده بودند خطوط چهره آنها بی حرکت پوست صورتشان سخت کشیده شده و استخوانهای گونه‌های شان بیرون زده بود. بنظر میرسید که چشم تمام سر بازان فقط سفیدی دارد و لب‌ها نشان از سرما خشک شده است....

از میان جمعیت کسی با صدای متشنج فریاد زد: اشتباه! اشتباه! بود ابراهان عوضی گرفتند! باور نکنید!... برویدای ابراهان! باید بانها توضیح داد... کودک تو با لقی از ستون‌ها -

رگباری بگوش رسید اما این بار شدید تر از دفعه پیش بود. کسانی که کنار عمارت ایستاده بودند صدای فیرها را می‌شنیدند. گویی دندانهای نا مرئی هیولانی گیسن توزانه آنها را به لرزه آورده بود. گلوله‌ای بر یکی از ستونهای عمارت خورد پارچه‌های کوچک از آن کنده شد، و بصورت مردم بر تاب گردید مردم دو تا دو تا و سه تا سه تا راه می‌افتادند روی زمین می‌نشستند و با دستها شکمشان را می‌گرفتند. لنگ لنگان بسوی نامعلومی میدویدند. روی برف می‌خیزیدند. همه جاروی برف تعداد زیادی لکه‌های سرخ رنگ میدادند. خشکید که چشم را خیره میکرد. این لکه‌ها دایم بزرگ میشد. بخار میکرد و توجه را بخود جلب مینمود... جمعیت عقب نشست... لحظه‌ای توقف کرد. از ترس بجایش خشک شد. ولی ناگهان ضجه وحشی و مواج که از صداها صدا تشکیل شده بود برخاست. این ضجه از هزارها ناله دردناک فریاد و حشت انگیز، اعتراض، بهت و حیرت، عجز و ناله درخواست‌های یاری و کمک بوجود آمده چون پارچه‌ای ابری رنگارنگ لرزان در فضا روان گشت.

مردم همچنان تکه سرها را خم کرده بودند دسته دسته پیش می‌رفتند تا مردگان و زخمی‌ها را جمع کنند. زخمی‌ها هم فریاد میکشیدند با مشت‌های نا توان خود تهدید میکردند تمام چهره‌ها ناگهان تغییر یافته بود و چشمها دیوانه وار می‌درخشید.

آن ترس و وحشت ناگهانی و بی اساسی که یکباره بر عمو م حیره میشود و همچنان تکه باد یا تیزی برگهای خشک را در هم می‌فشارد، مردم را در هم می‌پیچید، بی اراده به اطراف میکشاند و چنان هیجان و اضطرابی در آنها پدید می‌آورد که میل دارند خود را در جایی مخفی سازند برای مردم وجود نداشت. دهشت بود، دهشتی که چون تیغ برنده بود قلب‌های برید و بدن را می‌فشرد و آنرا ترا و دار می‌ساخت که با

ردشمنشیر هاو ضربه آنها بر استخوان بگوش میرسید فریاد ضربت خوردگان بنا له های کشیده و خفه ای منتهی میشد.

آ... آ... آ...
سریا زان شمشیرها را میچرخانیدند و بر فرق مردم فرو میباردند کسانیکه ضربت خورده بودند بطرفی خم می‌شدند صورتهایشان سرخ و خون آلود بود چشم‌ها نداشتند.

اسبها بطرز وحشی و زور عشی - آوری دندانها را بر هم می‌ساییدند سرها را تکان میدادند و شیشه - میکشیدند.

مردم را در کوچه‌ها پراکنده ساختند. اما همانم که صدای سیم اسپان خاموش گردید مردم تو قف کردند نفسهای عمیق میکشیدند با چشمان از حدقه برآمده بهم نگاه می‌کردند. در بسیاری از چهره‌ها تبسمی گناهارا نه نمایان بود کسی از آن میان خنده کتان فریاد میزد.

اما منم چه خوب فرار کردم، با جواب میدادند.

بلی ناچار فرار میکنی....
آنوقت تاگهان از هر سو فریاد های تعجب، ترس و کینه.... برخواست.

برادران این دیگر چیست. ها. گناه نکرده‌ام پس چرا ما را میکشند.

برای چه....
این چه دولتی است.
حذر میکنند؟ ها؟ زیر سم اسبها لگدمال میکنند؟

همه با حالت بهت و حیرت در یکجا می‌خکوب شده بودند و برایشانی خود را بهم اظهار میداشتند. از یکدیگر می‌پرسیدند که چه باید کرد؟ هیچکس نمی‌گریخت، خود را بهم می‌فشردند و همچنان تکه گوشش داشتند راه نجاتی از این احساسات بی‌پایه و رنگارنگ پیدا کنند و با اضطراب و کنجکاری بهم مینگرستند. بسا اینحال تعجب آنها بر ترس و وحشتشان غلبه می‌کرد. یادقت گوش میدادند، با طراف نگاه میکردند مثل اینکه در انتظار حادثه‌ای بوده‌اند.

ادامه دارد.

نوسی بالا رفت و فریاد کشید:
- گاپون خائن است....

فرقا! می‌بینید اچطور از شما استقبال میکنند....

- صبر کن. این اشتباه بود: این عمل غیر ممکن است. می‌فهمی....

- بزخمی را بدهید!

دو نفر کارگرو یک زن، مرد لاغر و بلند اندامی را میبردند. برف

سرابای او را پوشانده بود. از آستین های او خون میریخت. صورتش سیاه و کشیده تر بنظر می‌آمد.

لبان کبودش آهسته تکان می‌خورد وزیر لب‌گفت:

- گفتم که راه نمیدهند.... آنها او را پنهان کرده‌اند ملت بچه درد او می‌خورد.

کسی فریاد زد:

- سوار نظام.

- فرار کنید....

صف‌سر بازان بحرکت آمدند چون دو پله دروازه بزرگی از هم جدا شدند.

اسبها رقص کتان شیشه‌ای کشیدند و از میان این دروازه عظیم می‌گذشتند. صدای افسری بگوش رسید.

سواران شمشیرهای بران را که با شرا به های تفره‌ای پیچیده شده بود بالای سر میچرخانیدند و هوارا میشکافتند و همه آنها با یک طرف با شمشیر یورش می‌بردند.

جمعیت ایستاده بود با این طرف و آنطرف حرکت میکرد و آنچه رامیدید باور نداشت.

سکوت برقرار شد.

- صدای فریاد رسایی بگوش رسید:

- پیش!

مثل اینکه گردبادی مردم حمله ور شود و یا اینکه زمین زیر پای آنها واژگون گردد همه با بغراز گذشتند

بیکدیگر فشار آورده‌اند میزدند زخمی‌ها را می‌کودند و از روی اجساد مردگان می‌پزدند. صدای سم اسپان هر لحظه شدیدی تر میشد سر بازان هله‌هه میکردند و

نهره میکشیدند اسبهای آنها از روی افتادگان زخمی‌ها و گشتگان می‌گذشتند شمشیرهای بران بر فرق میزدند و زخمی‌ها و درد ورنج شنیده میشد. گاهی صدای برخو-

علمای محترم دینی، نمایان و امامان شرافتمند، خطباء قضات متین!

بنحاطر خوشبختی و صلح در کشور عزیز ما، بنحاطر فراوانی، بهبود و رفاه هر فرد شرافتمند ج، و، ا، به درگاه خداوند متعال دعا کنید!

دارکوب

۶ جدی پیروزی

اهورامزدا بر اهریمن

در اساطیر که مقدمه ای است بر حماسه و تار یخ که دیگر انسانها، قهرمانان، واقعیت عینی میابند کارنامه هایشان پنداری نیست. از واقعیت مشهود مایه و سرچشمه میگیرد. آمده است که اهریمنان، جادوگران و دیوان را بارو شنان، نوشته روانان و اهورا مزدا، تضادی آشتی ناپذیر و ستیزی همیشگی است. اهریمنان، جادوان و دیوان از ظلمت، تاریکی بیداد و دروغ پاسبان می کنند. هر گز رضا نمی دهند که در روی زمین آیین داد و راستی برقرار گردد. می خواهند جهان در آتشی از بیداد و تبی از دروغ وریا بسوزد. تا می توانند بانیروهای پیام آور و روشنایی بخشش ستیزه می کنند، جان سختی و لجابت به خرج میدهند که دولت دروغ، جادوانه گردد، زمین همچنان در سیاه

را نتوان یافت که به گونه متوقف و ایستاد مطالعه شود. حرکت اشیاء و پدیده هامو جودیت و هستی شانرا تعیین میکند. اهورامزدا درس - انجام بر اهریمن که پاسدا رنده ی گر -

سنگی، نا برابری، بیداد و تاریکی است چیرگی می یابد، بیابان های تشنه، پرندگان همیشه اسیر سیرابی و آزادی می یابند نظام بیداد جایش را بر راستی و داد میدهد. همه ی کوششها، تقلا ها و جان سختی های بیداد گران و نا هنجاران به جایی نمی رسد. این قانون طبیعت و فرمان تاریخ است در آن نمی توان تردید روا داشت. ضرورت زمان است که پو -

سیدگی و پستی، نا هنجاری و بیماری جایش را به بالندگی و راستی زیبا - یی و سرشاری بدهد. در سرانجام نیرو های غاصب، تارا جگر و ظلمت پرست عقب نشینی می نمایند و به شکست روبرو می آیند این منطق

تاریخ و ضرورت زمان است از آن گزیر و گر یزی نیست. میهن آژا ده سرافراز و افتخار آفرین ماکه در تمام تاریخ زادگاه عقابان مغرور و بلند پرواز بوده گمراه های تاریخی درخشان و تدم نهایی شکو همنده خاستگاه دانش ها و معارف ها که حتی

در اساطیر که مقدمه ای است بر حماسه و تار یخ که دیگر انسانها، قهرمانان، واقعیت عینی میابند کارنامه هایشان پنداری نیست. از واقعیت مشهود مایه و سرچشمه میگیرد. آمده است که اهریمنان، جادوگران و دیوان را بارو شنان، نوشته روانان و اهورا مزدا، تضادی آشتی ناپذیر و ستیزی همیشگی است. اهریمنان، جادوان و دیوان از ظلمت، تاریکی بیداد و دروغ پاسبان می کنند. هر گز رضا نمی دهند که در روی زمین آیین داد و راستی برقرار گردد. می خواهند جهان در آتشی از بیداد و تبی از دروغ وریا بسوزد. تا می توانند بانیروهای پیام آور و روشنایی بخشش ستیزه می کنند، جان سختی و لجابت به خرج میدهند که دولت دروغ، جادوانه گردد، زمین همچنان در سیاه

ش و حشیانه ی بیگانه تکان بی فرهنگ قرار گرفته ایم، خواسته اند که فرهنگ بو می مارا از میان بردارند و به این وسیله مارا بی ریشه نمایند. از هستی و سرشاری مان ساقط سازند، کشور گشایان، جهان خوار و افزون طلبان در میهن آزاد و خاک مرد آفرین و گرد پرورمان مشق ستم پیشگی و بیدادگری کرده اند، بتوده هامجال تفکرو اندیشیدن راحتی نداده اند، یکه تازی نامردمی و استبداد و شکنجه را پیشه ساخته اند. اگر بیدادگران، خودخواهان و مستکبران بودند اکنون مالزین مو قیعت و پا - یگاهی که در آن قرار داریم فر سنگ هافرا تر رفته بودیم در همه ی زمینه ها ورشته ها به پیروزی ها و مو قیعت های رسیده بودیم. اما مستکبران و غاصبان، بیدادگران و خودخواهان این راهرگز و هیچگاه نمی خواسته اند. زیربانیها و ما هیت و سرشت شان. در تضاد بوده، اما با وجود فضا یی از بیداد و شکنجه استبداد و آزار، ما در پهنه و گستره فرهنگ توقف و درنگ سکوت و ایستایی نداشته ایم. در گستره ی فرهنگ مردانی پیدا شده اند که در برابر همه ی ارزش های ساخته شده در کارخانه های طاغوت کلمه ی نفی را به زبان آورده اند به قرارداد ها و تهاجمات های بیداد گران نه پشت بازده اند.

قیام کاوه ی آهنگر بر ضد ضحاک خون آشام مار دوش، جدال اهورا - مزدا با اهریمن از صورت اساطیری آن بگونه ی حماسی و تاریخی اش بدیده می آید. کاوه ی آهنگر بر می خیزد دیگر استبداد ضحاک را نمی تواند تحمل کند و دیگر پرخاش می کند، عصیان می نماید. او دیگر تاب آن همه بیداد را ندارد. قیام کاوه ی آهنگر همان ادامه جدال نور با ظلمت، اهورا -

مزد ابا اهریمن است. در هر دوره ای از تاریخ میهن ماحاسبه ی کاوه ی آهنگر تکرار میشود، توده ها بر ضد نهاد های پوشالی بیداد می شورند و وقتی در تاریخ معاصر میهن ماضحاکان مار دوش از نوع حفیظ - الله امین و باند تباهی راو پیدا کنند، و به بیداد پرداختند، توده ها برخاستند و با قیام ششس جدی به سر اهریمنان پایان دادند.

مردم قهرمان و آزاده ی ما همان اذمه دهندگان راه نوه ها هستند، حماسه ی ارشها و بابک ها را می خوانند از حقیقت و ازادی دفاع میکنند. و این حسن در نهاد های شان به ودیعه گذاشته شده است. شها - متها، شجاعت، قهرمانی ها و کار - نامه های مردم از اذهای ما طی سه جنگ افغان - انگلیس در جهان انسانیته شده است. حتی آنها ی که با افغانستان و مردم آن دشمنی ورزیده اند به این واقعیت اعتراف کرده اند از خود گذری ها و مردانگی های مردم را راستوده اند و این شها مت و قهرمانی در پرگهای زوین تاریخ مارنگ همیشگی و جاودانگی یافته است.

نهضت انسانی نشانه ی دیگری از شها مت مردم ماست، اما وقتی استعمار دریافت که افغانستان می خوا هد به شاهراه تمدن و ترقی تمام بر دارد در بی تخریب، توطئه و کار شکنی و تبلیغ بر آمد، به مداخلات بی شرم - نه ای در امور دا خلی کشور ما آغاز نهاد اما حقیقت همیشه پیرو زاست باطل محکوم بشکست و تا بودی و فنا، استعمار با نیرنگها، دسایس حیله و تر فند هایی که خاص اوست توانست نمایندگان خو یش را در لباس هایی قلابی در میهن ما بقدرت برسانند و به این وسیله یکبار دیگر

آیین بیداد را جا نشین راستی و داد نمایند. کینه ای امیر یا لیزم و استعمار با مردم افغانستان پدیده ای نوظهور نیست این کینه و ضدیت همیشه وجود داشته و انقلاب رها بی بخشش نور این ضدیت و صف آرای دشمن را بیشتر ساخت امیر یا لیزم وقتی دریافت که در خاک آزادگان و سرزمین درختهای که از توفان نمی هرا سد

به ضرورت تاریخ، انقلابی بنیادی به پیروزی رسید به تکیا بر افتاد، هیا هو و نوحه سرایی بر آید انداخت و در پی آن شده این انقلاب وار مغانها و دست آوردهای آن را نابود کند تا یکبار دیگر حکومت بیدادگران را احیا نماید. حفیظ الله امین را که قبلا در آغوش خود پرورده بودند با تر دستی و

مبارتی هر چه تمامتر در حزب دمو - کراتیک خلق افغانستان رخنه داد و او توانست مانند هنر پیشه ای نقش خود را بخوبی انجام دهد مامور شده بود که انقلاب و مردم افغانستان را نابود نماید دولت سلطنت خاها و تاج پوشان را زنده سازد. او در نقابی از انقلابی گری تاجا بی که توانست بیاری باند تبکار خویش به اندیشه های مترقی و رهایی بخش

خیانت کرد. او که با بی شرمی دداز دکتا توری پرو لئاریا میزد، استبدادی فردی را بر توده ها کشاد و زانو کارگران اعمال میکرد، امین و باند تبکار او در دوره ی خو - نین و سیاه خویش تا توانستند به مردم بیداد روا داشتند. عنا صر

و طنیرست و بیدار را روانه زندانها و کشتار گاهها کردند بسیاری از شخصیت های حزبی، دولتی و فرهنگی را بگونه ای بسیار بی رحمانه و ناجوانمردانه کشتند. در کشور فضایی از اختناق، دلهره و وحشت و ترس را بوجود آوردند. خا نوا دهی را نمیتوان یافت که بنوعی از طرف

امینی های بیدادگر در سوگ نه نشسته باشد اما آنگونه که در سطر های گذشته اشاره گردید عمر تباه - کاران، دیوان، دروغ گو یان و اهریمنان همیشه کوتاه است سر انجام پای - سداران تاریکی بگورستان نیستی سپرد، میشوند. وقتی بیداد امینی ها ادامه یافت دیگر مردم را تاب و تحمل نماند. دیگر نمی توانستند خاموش باشند و ناله های خود را در قفس سینه اسیر نمایند. قیام پیروز مند ششس جدی باز تاب خشم و نفرت مردم ماست بر ضد امینی های

خیانت پیمشه، مزدور و بی فرهنگ مردم دیگر نمیتوانستند، انهمه بیداد و استبداد را پذیرا شوند. ششس جدی مرحله ی نوین تکیا مل انقلاب نور که بحق آن را مرحله ی نجات مردم و انقلاب نام نهاده اند در کشور ما فضایی از آزادی و امنیت به وجود آورد. هزاران زندانی بی گناه که به جرم انسانی اند پیشین و وطن پرست بودن در اسارت کشانیده شده بودند آزاد گردید. حزب دود لیت به نشانه حق شناسی و همدردی با خا - نواده های درسوگ نشسته، روز ملی عزاداری را اعلام کرد، پس از مرحله ی نوین تکیا ملی انقلاب نور در همه ی بخش های زندگی اجتماعی اقتصاد دی دگرگونی پدید آمد. حزب دمو کراتیک خلق افغانستان دست به ابتکارهای زد که همه میتوانند گام هایی باشد در راه ساختمان جبهه ملی بدروطن، پس از مرحله نوین تکیا ملی انقلاب نور کنکره ها و گرد هم آیی روحا نیون، آموز گاران، کارکنان طب، روشنفکران، کشاورزان و کارگران، ژورنالیستان، هنرمندان شاعران و نویسندگان، زنان در کابل برگزار گردید. که اینهمه می توان دلیلی باشد برای ایجاد جبهه وسیع ملی پدر وطن که یکی از آرمان های درخشان حزب دمو کراتیک خلق افغانستان در شرايطو مقطع خاص زمانی است. از مرحله نوین تکاملی انقلاب نور تا کنون که نخستین سالگرد آن از طرف مردم رزمنده و حق - شناس ما جشن گرفته میشود در میهن ما تحولات و دگرگونی های شگفت و چشم گیری بو قوع بیوست که شمرند هر کدام آن متضمن رساله ای جداگانه است و درین یادداشت های کوچک گنجا بی نداد، تجلیل از

مرحله نوین تکیا ملی انقلاب نور بز -

رگداشت از حقیقت انقلاب نور است که بوسیله مشتتی از او باشان و سال دیست و باند یتنهایه بیرا هه وانحراف کشانیده شده بود. ما اکنون از روزی تجلیل می کنیم و استقبال بعمل می آوریم که پاسر نوشت انقلاب و مردم مادر پیوندی گسست نا پذیر است. ششس جدی سر آغازی است برای فرداهای رنگین، گرم و آفتابی پیروزی حقیقت بر پاتل اهورا. مزد ابراهیم ششس جدی مقدمه ای است بر زندگی نوین و سعادت های راستین مردم ما که در درازنای تاریخ از طرف حکومت های مطلق العنان و بیگانه پرستان در اسارت و عسرت و بدبختی نگاهداشته شده بودند. مرحله ی نوین تکیا مل انقلاب نور که پاسدار بلا فصل از مغانها و دست آورد های انقلاب شکو همند نور است بر خلاف تلاشها و سنگ اندازی ها و مداخلات بی شرمانه محافل ارتجاعی و امپریالیستی همچنان به راه پیمایی ادامه میدهد این کاروان در ننگ نمی کند و بزگشت نمی شناسد همه ی کوشش ها و تفلای های دشمنان بی حاصل و مذبح خانه است.

مدیر مسوول : راحله راسخ خرمی
معاون : محمد زمان نیکرای
آمر چاپ : علی محمد عثمان زاده
آدرس : انصاری واپ - جواد ریاست مطابع دولتی
تلفون مدیر مسوول : ۲۶۸۴۹
تلفون توزیع و شکایات : ۲۶۸۵۹

دولتی مطابعه

قيمت يك شماره ۱۳۰ افغانی

شماره ۳۹-۴۰